

Řád pro vzdělávání činnic a činovníků Junáka

Výchova a vzdělávání činnic a činovníků Junáka patří ke stěžejním úkolům nás všech. Je to nejenom otázka rozhodující pro budoucí vývoj hnutí, pro které je příprava vychovatelů základním předpokladem; je to i závazek organizace vůči každému jednomu členu Junáka, který na sebe přijal břímě činnické služby.

Tento řád pokrývá pouze určitou část procesu výchovy a sebevýchovy skautských činovníků - zakotvuje organizaci vzdělávacích akcí a kvalifikačních stupňů, které představují určité milníky na činnické stezce. Je jedním z nástrojů k dovršení skautské výchovy a vzdělání u dospívajících i dospělých. Vnímá výchovu jako celoživotní proces, vychází ze současného stavu i potřeb hnutí, a bude postupně dopracováván a dále rozvíjen.

Výchovou činovníka rozumíme nejen jeho odborné vzdělávání, ale i všestrannou kultivaci jeho osobnosti, která začíná mnohem dříve, a je přirozeným pokračováním výchovy a sebevýchovy skauta - tak jak skautskou výchovu v Junáku zakotvily tradice, zkušenost a základní dokumenty našeho hnutí. Směřuje k ideálu skauta, tedy člověka, který přijal za své životní krédo pokorné hledání smyslu svého bytí ve vytrvalé službě nejvyšší Pravdě a Lásce. Člověka, který ví, že skautská cesta není snadná a přesto po ní jde vytrvale - nikoliv jako osamělý poutník, ale posilován bratrstvím s ostatními skauty i přátelstvím se všemi lidmi dobré vůle. Člověka, který rozdává lásku, vždy a za všech okolností naplňuje skautský slib, zákon, heslo a denní příkaz. Člověka, který je vzorem v pokorné a nezištné službě druhým, své vlasti, celé zemi i nejvyšší Pravdě a Lásce.

Hlava I.

Základní ustanovení o výchově činovníků

1 Poslání a systém výchovy a vzdělávání činovníků

Organizace má pro každého svého dospělého či dospívajícího člena **nalézt smysluplnou službu** odpovídající jeho věku, osobnosti, schopnostem a možnostem a zajistit mu při jeho práci všestrannou **podporu** a odpovídající **přípravu a vzdělání**. Posláním výchovy činovníků je **pomáhat členům Junáka rozvíjet jejich přirozené schopnosti a dovednosti** tak, aby **mohli a chtěli** co nejlépe sloužit skautskému hnutí. Systém výchovy činovníků jim má nabízet nejen přípravu na činnickou funkci, ale i uspokojení a celkový osobní rozvoj. Dovést je k tomu, aby byli schopni úspěšně se zhostit funkce jim svěřené; cítili spoluodpovědnost za celé hnutí; chtěli a uměli komunikovat v rámci hnutí i mimo něj a všestranně rozvíjeli svou osobnost.

Od takto vnímaného poslání výchovy činovníků odvíjíme každou jednotlivou akci i celý systém, který má poskytnout činovníkům na všech úrovních potřebné vzdělání, které je kvalitní, efektivní a přitažlivé. Tento systém se skládá z:

- Kvalifikačních stupňů, které zpravidla reprezentuje nějaká zkouška a pomocí nichž jsou popsány kvalifikační požadavky pro výkon jednotlivých činnických funkcí.

- Výchovných a vzdělávacích akcí, jakými jsou lesní školy, lesní kurzy, vůdcovské a čekatelské kurzy, nejrůznější semináře apod.
- Všech skautských orgánů a jednotek, které nesou odpovědnost za celý systém výchovy a vzdělávání činovníků.

2 Všeobecná ustanovení

2.1 Obsah Řádu pro vzdělávání činovnic a činovníků Junáka

Pokud není uvedeno jinak, všechna ustanovení tohoto řádu se týkají pouze členů Junáka. Tento řád upravuje pravidla pro výchovu činovníků v celé organizaci s tím, že akce pořádané kmenem OS se mohou řídit zvláštními předpisy přijatými v rámci působnosti Statutu kmene dospělých.

Tento řád zakotvuje následující kvalifikační stupně:

- a) Čekatelská zkouška;
- b) Vůdcovská zkouška;
- c) Organizační zkouška;
- d) Hospodářská zkouška
- e) Odborná činovnická kvalifikace;
- f) Instruktorská kvalifikace.

Tento řád dále uvádí organizaci a obsah následujících výchovných a vzdělávacích akcí:

1. lesní kurzy
2. čekatelské lesní kurzy,
3. vůdcovské lesní kurzy,
4. manažerské lesní kurzy
5. lesní školy s různým zaměřením,
6. instruktorské lesní školy,
7. další postgraduální vzdělávání,
8. ostatní vzdělávací akce.

Tento řád dále stanovuje **pravomoci a vzájemné vazby** mezi orgány a jednotkami, které do výchovy činovníků vstupují.

Tento řád konečně stanovuje i **organizační záležitosti**, které s výchovou a vzděláváním činovníků bezprostředně souvisejí.

2.2 Související řády a předpisy

- Stanovy Junáka - svazu skautů a skautek ČR
- Statut kmene dospělých
- Organizační řád a systemizace Junáka
- Hospodářský řád Junáka
- Krojový řád

Tento řád dále rozvíjejí, upřesňují a doplňují pokyny zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

2.3 Použitá terminologie

„Činovníkem“ je v souladu se stanovami Junáka (čl. 13a) dospělý člen Junáka zvolený či jmenovaný do funkce dle vnitřních předpisů Junáka. Člen Junáka mladší 18 let se složenou čekatelskou zkouškou je označován jako „čekatel“. Přitom příprava čekatelů se považuje za součást výchovy a vzdělávání činovníků ve smyslu tohoto řádu.

V celém textu se zpravidla používá označení pouze v mužském rodě i tam, kde se myslí rod mužský i ženský. Například pojem „činovník“ je zpravidla chápán ve významu „činovnice či činovník“. Tam kde je působnost tohoto řádu pro jednotlivé kmeny odlišná, je toto výslovně vyznačeno.

V celém textu se pod zkratkou „**OJ**“ chápe:

- Junák jako celek nebo
- junácký kraj, nebo
- junácký okres, nebo
- středisko či přístav vodních skautů nebo
- zvláštní organizační jednotka Junáka

Dále se v textu používají tyto zkratky:

LK pro lesní kurzy,

ČLK pro čekatelské lesní kurzy,

VLK pro vůdcovské lesní kurzy,

MLK pro manažerské lesní kurzy,

LŠ pro lesní školy,

ILŠ pro instruktorské lesní školy,

ČZ pro čekatelské zkoušky,

VZ pro vůdcovské zkoušky,

OZ pro organizační zkoušky,

HZ pro hospodářské zkoušky,

OČK pro odbornou činovnickou kvalifikaci,

IK pro instruktorskou kvalifikaci,

ZK pro zkušební komisi,

KD pro kmen dospělých,

DK pro dívčí kmen,

CHK pro chlapecký kmen,

KD pro kmen dospělých,

VRJ pro Výkonná rada Junáka,

KRJ pro Krajská rada Junáka,

OJ pro organizační jednotka,

ŘVČČJ pro Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků Junáka,

ČR pro Česká republika,

ULS pro Ústřední lesní škola,

HKVS pro Hlavní kapitanát vodních skautů,

NJ pro Náčelnictvo Junáka,

NKD pro Náčelnictvo Kmene dospělých.

2.4 Obecná ustanovení pro pořádání akcí výchovy činovníků

Akcí výchovy činovníků se rozumí akce, která je tak určena tímto řádem.

Pořádání všech akcí výchovy činovníků se řídí tímto řádem a ostatními závaznými předpisy Junáka. Hospodaření těchto akcí se řídí příslušnými hospodářskými předpisy.

Veškeré činovnické zkoušky jsou pro činovníky Junáka veřejné, tj. každý činovník se zkoušek může zúčastnit jako host bez práva jakkoliv zasahovat do jejich průběhu a hodnocení.

Hlava II.

Kvalifikační stupně

3 Obecná ustanovení o kvalifikačních stupních

3.1 Systém kvalifikačních stupňů

Systém kvalifikačních stupňů Junáka vytváří soubor standardů pro výchovnou a i jinou činovníckou práci v Junáku. Vychází z odpovědnosti, kterou má Junák vůči rodičům dětí i celé společnosti za bezpečnost a kvalitu výchovy mladých lidí. Systém kvalifikačních stupňů má v maximální možné míře zaručit, aby:

- Každý uchazeč o práci s dětmi a mládeží byl pečlivě pro tuto roli připraven a prokázal hodnověrným a srozumitelným způsobem své znalosti, dovednosti a osobnostní předpoklady;
- Přípravu a ověřování schopnosti vychovatelů prováděli činovníci, kteří jsou k takové činnosti odborně a osobnostně způsobilí;
- Celá činnost Junáka byla řízena a spravována činovníky, kteří budou schopni zajistit náležité zázemí pro výchovnou práci v Junáku.

Systém kvalifikačních stupňů se skládá z:

- Kvalifikačních stupňů určených pro vychovatele dětí a mládeže, kterými jsou **čekatelská zkouška** a **vůdcovská zkouška**.
- Kvalifikačních stupňů určených pro ty, kteří působí ve výchově a vzdělávání činovníků. Těmito stupni jsou **odborné činovnícké kvalifikace** pro jednotlivé obory skautské činnosti a **instruktorská kvalifikace**.
- Kvalifikačních stupňů určených pro činovníky zajišťující organizační a hospodářské zázemí výchovné práce v Junáku, což je **organizační zkouška** a **hospodářská zkouška**.

3.2 Přiznávání kvalifikačních stupňů

Tato kapitola upravuje obecné náležitosti přiznávání všech kvalifikačních stupňů.. Konkrétní podmínky jsou pak stanoveny dále v jednotlivých kapitolách hlavy II.

Uchazeči o kvalifikační stupeň jsou povinni se k jeho složení písemně přihlásit příslušné komisi. Součástí přihlášky je i doložení vstupních podmínek, které řád pro jednotlivé stupně stanoví. Výjimečně a se souhlasem předsedy zkušební komise může uchazeč doložit splnění některých podmínek později, vždy však před ukončením zkoušek.

Podmínky pro přiznání kvalifikačních stupňů stanoví tento řád úplně, zkušební komise ani pořadatelé ani jiné orgány nesmí stanovit pro uchazeče další podmínky pro účast nebo absolvenci s výjimkou těch, které jsou nezbytně nutné pro organizační zajištění zkoušek. Tím není dotčeno právo zkušební komise ověřit splnění vstupních podmínek (například přezkoušet požadované znalosti).

Kvalifikační stupně jsou shodné pro DK, CHK i KD a všechny komise přiznávající kvalifikační stupně mají působnost pro všechny kmeny. Při ověřování kvalifikačních požadavků na uchazeče o ČZ a VZ se přihlíží k výchovným specifikám kmenů, ve kterých budou působit. Toto je součástí

požadavků kladených na zkoušející v jednotlivých oborech. Proto se při posuzování způsobilosti zkoušejících bere v úvahu i jejich znalost problematiky ve všech kmenech, jejichž příslušníky budou zkoušet.

O získání kvalifikačních stupňů podle tohoto řádu se mohou ucházet i osoby, které nejsou členy Junáka. Podrobnosti stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků .

3.2.1 Způsob prokazování kvalifikace

Uchazeč o získání kvalifikačního stupně prokazuje své schopnosti zpravidla složením předepsané zkoušky, jejíž závazný obsah stanoví příloha tohoto řádu. Některé kvalifikační stupně nebo jejich části mohou být přiznány na základě profesní nebo jinak získané kvalifikace.

Zkouškou se zde rozumí hodnověrné prokázání stanovených znalostí, dovedností a postojů před činovníkem, který je odborně i pedagogicky způsobilý k tomu, aby úroveň připravenosti uchazeče dokázal posoudit. Forma zkoušky se přitom podřizuje:

- obsahu a cíli zkoušky,
- možnostem zkoušejícího i zkoušeného,
- ostatním okolnostem.

Vždy však musí být zvolena taková forma, aby zkoušený mohl dostatečně prokázat, že splňuje dané požadavky.

Formy zkoušky mohou být přímé i nepřímé, za přímé formy lze považovat např.:

- ústní pohovor,
- písemný test,
- řešení modelové situace (teoreticky i prakticky),
- písemná práce,
- samostatné vystoupení k danému tématu.

Za nepřímou formu zkoušky lze například považovat publikační činnost uchazeče, praktické vykonávání činnosti, ke které je prokazované kvalifikace třeba apod.

3.2.2 Zkušební komise a její ustavení

Ověřování kvalifikačních stupňů provádějí zkušební komise. Zpravidla každý člen zkušební komise garantuje jeden nebo více oborů příslušné zkoušky - je v daném oboru **zkoušejícím**. Zkoušející je osobně odpovědný za hodnocení uchazeče v příslušném oboru.

Členové zkušební komise musí být pedagogicky i odborně způsobilí, což prokazují získanou kvalifikací - OČK, IK nebo jinou kvalifikací. Konkrétní požadavky na kvalifikaci zkoušejících stanovují příslušné kapitoly tohoto řádu.

Není-li v tomto řádu uvedeno jinak, může být členem zkušební komise jen řádně registrovaný člen Junáka.

3.2.3 Předseda zkušební komise

Členové zkušební komise jsou jmenováni předsedou zkušební komise a jsou mu odpovědni za svou činnost. Toto jmenování musí mít písemnou podobu a musí splňovat náležitosti stanovené závaznými předpisy Junáka a případně dále upřesněné pokynem zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Předseda osobně odpovídá za to, že všichni členové zkušební komise mají požadovanou kvalifikaci.

Složení komise a změny v jejím složení dává předseda neprodleně na vědomí:

- pořadateli zkoušek
- zpravodaji pro výchovu činovníků KRJ, jíž pořadatel podléhá.
- zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků

Předseda zodpovídá za řádný průběh zkoušek v souladu s ustanoveními tohoto řádu. Řídí celkový průběh zkoušek a po dohodě s jednotlivými zkoušejícími určuje formu zkoušky v jednotlivých oborech.

Předseda jmenuje tajemníka zkušební komise, který pořizuje dokumentaci a zajišťuje administrativní práce při zkouškách. Toto jmenování musí mít písemnou podobu a musí splňovat náležitosti stanovené závaznými předpisy Junáka případně dále upřesněné pokynem zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Předseda zkušební komise je jmenován vždy na dobu určitou, a to nejvýše na 3 kalendářní roky. Předseda může být odvolán i před uplynutím této lhůty a to buď pořadatelem zkoušek, nebo výjimečně rozhodnutím zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků. Ukončením mandátu předsedy zaniká zkušební komise jako celek.

Výkon funkce předsedy, člena či tajemníka zkušební komise se považuje za výkon činnické funkce ve smyslu Stanov Junáka.

3.2.4 Pořadatel zkoušek

Předsedu zkušební komise jmenuje a odvolává pořadatel zkoušek, který zodpovídá za to, že předseda splňuje stanovené kvalifikační požadavky. Toto jmenování musí mít písemnou podobu a musí splňovat náležitosti stanovené závaznými předpisy Junáka případně dále upřesněné pokynem zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Pořadatelem je vždy organizační jednotka Junáka nebo Junák jako celek. Konkrétní podmínky pro to, které organizační jednotky mohou ustavit zkušební komise pro různé kvalifikační stupně, stanovují příslušné kapitoly tohoto řádu.

Pořadatel zkoušek zodpovídá za organizační a hospodářské zajištění zkoušek a za řádné vedení účetní evidence. Pořadatel rovněž archivuje veškerou dokumentaci zkoušek.

Zkouška může být pořádána jako součást lesních škol či kurzů (ČZ v rámci ČLK, VZ v rámci VLK, OZ či HZ v rámci MLK, OČK v rámci LŠ, IK v rámci ILŠ). V tomto případě platí pro pořádání zkoušky obdobné podmínky jako obvykle. Pořadatelem zkoušek je v tomto případě pořadatel příslušné akce a jeho pravomoci ve vztahu ke zkouškám vykonává vůdce akce. Vůdce akce má právo rozhodnout, zda bude zkouška určena jen pro její frekventanty nebo i pro ostatní zájemce.

3.2.5 Hodnocení zkoušek

Každý zkušební obor je hodnocen zvlášť příslušným zkoušejícím. Jeho případné rozhodnutí o nezpůsobilosti uchazeče je konečné a nemůže být změněno jinou osobou, tedy ani předsedou zkušební komise, pořadatelem zkoušek nebo jiným orgánem. Zkoušející rovněž sdělí uchazeči, do jaké míry požadavkům zkoušky vyhověl. Použije k tomu zpravidla slovní hodnocení a případně i hodnocení pomocí čtyřbodové stupnice:

- 1- výborný
- 2 - velmi dobrý
- 3 - dobrý
- 4 - neprospěl

Předseda i ostatní členové komise sdělí každému uchazeči hodnocení jeho zkoušky v jednotlivých oborech i celkově. Celkový výsledek zkoušky má vždy dva stupně: Prospěl / Neprospěl.

Neprospěl takový uchazeč, který neprospěl v kterémkoliv oboru nebo dílčí části zkoušky. Uchazeč, který neprospěl, může zkoušku opakovat u téže komise nejpozději do **osmnácti měsíců** od jejich zahájení. Pokud komise během tohoto období ukončí svůj mandát, může uchazeč opakovat zkoušku u jiné komise zřízené stejným pořadatelem, nebo u jiné komise, u které mu to pořadatel původních zkoušek umožní. Opakuje všechny obory nebo části zkoušky, ve kterých neuspěl. Neopraví-li příslušné obory zkoušky ve stanoveném termínu, musí – chce-li získat příslušnou kvalifikaci – skládat celou zkoušku znovu.

Komise je povinna umožnit každému uchazeči vykonat aspoň jednu opravnou zkoušku v každém oboru, ve kterém neprospěl. Komise může vypsát opravné zkoušky určené pouze pro uchazeče, kteří v řádném termínu neprospěli.

Vyhlašování výsledků zkoušek a předání dokladů o jejich absolvování se zpravidla děje slavnostním způsobem v souladu se skautskými i místními zvyklostmi dle pokynů předsedy zkušební komise. Pokud se uchazeč nezúčastní slavnostního vyhlášení výsledků, jsou mu doklady o absolvenci předány jiným způsobem.

3.2.6 Dekrety a další doklady o získané kvalifikaci

Úspěšní uchazeči o kvalifikační stupeň obdrží jako doklad o získané kvalifikaci **dekret**. Čekatelské dekreta vydávají a jejich evidenci vedou pořadatelé zkoušek, ostatní dekreta vydává VRJ nebo orgány jí delegované na základě žádosti zaslané předsedou zkušební komise, jejíž náležitosti stanoví pokynem zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků. Uchazeči obdrží dekret co nejdříve po vykonání zkoušky, nejpozději však do tří měsíců.

Dekret lze vydat jen řádně registrovanému členu Junáka, který složil skautský slib. Absolventům zkoušek, kteří nejsou členy Junáka, se vydává o absolvenci zvláštní potvrzení, jehož podobu stanoví pokynem zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků.

Uchazeči, kterým byl vydán dekret, jsou o této skutečnosti povinni neprodleně informovat:

- vedoucího střediska, ve kterém jsou registrováni
- výchovného zpravodaje okresu, ve kterém jsou registrováni.

Získání kvalifikačního stupně je členům Junáka zaznamenáno do **kvalifikačního průkazu činovníka** („činovnické stezky“), kde je uveden celkový výsledek zkoušky („prospěl“) podepsaný předsedou zkušební komise. Tento kvalifikační průkaz se zpravidla vydává po absolvenci čekatelské zkoušky, případně při složení jiného kvalifikačního stupně. O vydání tohoto průkazu nebo jeho duplikátu může člen Junáka rovněž požádat zpravodaje KRJ pro výchovu činovníků. Do průkazu je v takovém případě zaznamenána veškerá činovnická kvalifikace, kterou uchazeč hodnověrným způsobem doložil.

3.2.7 Oznámení o konání zkoušek a dokumentace

Předseda zkušební komise je povinen oznámit uchazečům s dostatečným předstihem:

- vstupní podmínky a podmínky absolvence
- termín a místo konání zkoušek
- pokyny k organizaci zkoušek

Termín a místo konání zkoušek oznamuje předseda ZK neprodleně rovněž:

- pořadatelé zkoušek

- zpravodaji pro výchovu činovníků té KRJ, jíž pořadatel podléhá.
- zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků

Dokumentace zkoušek obsahuje vždy:

- základní údaje o jednotlivých uchazečích,
- seznam členů komise a obory, které zkoušeli,
- kopie dokladů o kvalifikaci předsedy a členů zkušební komise
- datum a místo zkoušky, případně jejích jednotlivých částí,
- hodnocení uchazečů v jednotlivých oborech a celkové výsledky zkoušek,
- přehled vydaných dekretů včetně jejich evidenčních čísel,
- stručná celková zpráva o průběhu zkoušek (použité formy, dojem z uchazečů, problémy apod.).

3.3 Závady při udělování kvalifikačních stupňů

Zjistí-li kterýkoliv skautský činovník či orgán, že zkoušky probíhají nebo proběhly v rozporu s ustanoveními tohoto řádu nebo jiných závazných předpisů, je na tuto skutečnost povinen neprodleně upozornit orgán, který může zjednat okamžitou nápravu, (zpravidla předsedu zkušební komise nebo pořadatele zkoušek) a zároveň zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Pokud nápravu již zjednat nelze, řeší situaci zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků. V závažných případech (zejména, pokud nebyly dodrženy kvalifikační předpoklady kladené na předsedu a členy zkušební komise) ustanoví komisi, která celou situaci prošetří a může zkoušky prohlásit za neregulární a zrušit jejich výsledek. Komise případ posuzuje zejména z hlediska dopadu na uchazeče, respektive absolventy zkoušky. V této komisi je vždy zastoupen pořadatel zkoušek a zpravodaj KRJ pro výchovu činovníků, v jehož působnosti se zkoušky konaly. Pořadatel zkoušek a předseda či členové zkušební komise jsou povinni této komisi předložit veškeré vyžádané podklady nebo informace.

Zrušit výsledek zkoušek lze pouze do 24 měsíců od jejich ukončení.

4 Základní kvalifikační stupeň - čekatelská zkouška

4.1 Cíl čekatelské zkoušky

Čekatelská zkouška je základním stupněm činovníckého vzdělávání a je vstupním bodem celého kvalifikačního systému. Všechny ostatní kvalifikační stupně předpokládají minimálně předchozí složení ČZ.

Cílem čekatelské zkoušky je prověřit zralost uchazeče a zjistit, zda je schopen svojí činností přispět ke zdárnému rozvoji dětí a v maximální míře zajistit jejich bezpečnost. Součástí zkoušky jsou základy skautské výchovné metody a metodika běžných činností družiny a oddílu, základy psychologie a pedagogiky a právní minimum.

4.2 Oprávnění absolventa čekatelské zkoušky

Čekatelská zkouška poskytuje kvalifikaci ke spoluúčasti na vedení oddílu nebo k vedení jednotlivé krátkodobé akce se souhlasem a podle pokynů vůdce (při dodržení všech příslušných předpisů). ČZ není postačující kvalifikací k samostatnému vedení oddílu nebo tábora.

Čekatelská zkouška ve spojení se zvláštním kurzem pro vedení klubů dospělých je postačující kvalifikací pro vedení klubu dospělých.

Absolventi ČZ jsou oprávněni používat příslušné krojové označení.

4.3 Uchazeči čekatelské zkoušky

Uchazeči o složení ČZ musí splňovat následující podmínky:

- věk nejméně 15 let,
- souhlas vedoucího střediska a vyjádření vůdce výchovné jednotky, ve které je uchazeč registrován,
- vyjádření lékaře o zdravotní způsobilosti pro práci s dětmi, jehož znění stanoví zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků (ne starší než 12 měsíců, toto potvrzení se nevyžaduje u lékařů a profesionálních pedagogů)
- čestné prohlášení o bezúhonnosti, jehož znění stanoví zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků (čistý trestní rejstřík, není evidován z důvodu drogové závislosti atd.),
- znalosti skautské stezky přiměřené věku, nejméně však v rozsahu I. stupně (potvrzuje vůdce oddílu).

Předseda má právo vstupní podmínky doplnit požadavkem na vypracování písemné práce na téma podle výběru uchazeče.

Adepti jsou povinni se na zkoušku písemně přihlásit, součástí přihlášky je i potvrzení o splnění vstupních podmínek.

4.4 Příprava na ČZ

Na složení čekatelské zkoušky se může uchazeč připravit dle svého rozhodnutí libovolným (nebo několika) z následujících způsobů:

- účast na ČLK,
- účast na čekatelském kurzu,
- příprava v oddíle, kmeni, středisku,
- samostatná příprava.

4.5 Zkušební komise ČZ

Pořadatelem ČZ je vždy OJ (nejčastěji junácký okres), případně pořadatel ČLK. Pořadatel jmenuje předsedu zkušební komise. Předseda zkušební komise musí mít instruktorskou kvalifikaci, nebo výjimečně vůdcovskou zkoušku a odbornou činovnickou kvalifikaci v jednom ze zkušebních oborů.

Předseda sestavuje komisi, která má nejméně tři další členy. Zkoušející v oboru Organizace a právo musejí mít organizační zkoušku a zkoušející v oboru Základy hospodaření hospodářskou zkoušku, zkoušející ostatních oborů musejí mít vůdcovskou zkoušku a splnit aspoň jednu z následujících podmínek:

1. Odborná činovnická kvalifikace v oboru, který zkouší (např.: psychologie, právo,...). Odbornou činovnickou kvalifikací pro zkoušení oboru „Bezpečnost“ se rozumí OČK pro obor „Táboření“, případně „Vedení oddílu“
2. Instruktorská kvalifikace.
3. Jiná kvalifikace postačující podle tohoto řádu ke zkoušení u vůdcovských zkoušek.
4. Prokázaná odborná kvalifikace či praxe (skautská nebo civilní) a absolvence kurzu pro členy komisí čekatelských zkoušek. Jejich cílem je seznámení členů zkušebních komisí s přísluš-

nými ustanoveními ŘVČČJ, které se dotýkají čekatelské zkoušky a s doporučenou metodikou provedení těchto zkoušek. Podmínky, rozsah a obsah tohoto kurzu stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Řádně ustavená komise pro VZ je oprávněna zkoušet i ČZ s tím, že obor „Bezpečnost“ zkouší zkoušející oboru „Táboření“, případně „Vedení oddílu“.

4.6 Organizace čekatelské zkoušky

V rámci jednoho junáckého okresu může působit i více komisí.

Adepti mohou vykonat zkoušku i mimo okres, kde jsou registrováni. V takovém případě zasílá zkušební komise zprávu o výsledku zkoušky výchovnému zpravodaji ORJ, v níž je uchazeč registrován.

Celá zkouška probíhá obvykle v jeden den, v případě potřeby může být rozdělena do více dnů. Zkušební komise se sejde nejméně jedenkrát před zahájením zkoušek, překontroluje, zda uchazeči splňují vstupní podmínky a dohodne organizaci a formu zkoušek.

S dostatečným předstihem (nejpozději však při zahájení zkoušek) předseda uchazeče seznámí:

- s vlastním průběhem zkoušek,
- se systémem činovnického vzdělávání,
- s podstatnými ustanoveními tohoto řádu.

4.7 Forma čekatelské zkoušky

Možné formy zkoušky jsou např.:

- ústní pohovor,
- písemný test,
- řešení modelové situace (teoreticky i prakticky),
- písemná práce,
- samostatné vystoupení k danému tématu (např. pro účastníky kurzu),
- závod, soutěž.

Každý obor může být zkoušen jinou formou. Během celé zkoušky mají být použity nejméně dvě různé formy, z toho alespoň jedna ústní.

Uchazeči s civilní kvalifikací, která je předmětem zkoušky, tuto příslušnou část zkoušky nevykonávají. Podmínky uznání civilní kvalifikace stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

4.8 Hodnocení čekatelské zkoušky

Všichni účastníci, kteří prospěli, obdrží kvalifikační průkaz činovníka („činovnická stezka“), kde je uveden celkový výsledek čekatelské zkoušky („prospěl“) podepsaný předsedou zkušební komise. Dále obdrží čekatelský dekret, který podepisuje předseda zkušební komise a pořadatel zkoušek.

4.9 Obsah čekatelské zkoušky

Závazný obsah čekatelské zkoušky upravuje příloha tohoto řádu.

4a Vůdcovská zkouška

Vůdcovská zkouška může mít dvě podoby, tak jak je upravují kapitoly 5 (Klasická vůdcovská zkouška) a 5a (Nová vůdcovská zkouška).

Kapitola 5 popisuje klasickou podobu vůdcovské zkoušky platnou před zavedením nové vůdcovské zkoušky a dále i v období od 8. 3. 2009 do 31. 12. 2010. Znění kapitoly je ponecháno beze změny, všude, kde se v kapitole 5 užívá zkratka VZ nebo pojem „vůdcovská zkouška“, jedná se o klasickou vůdcovskou zkoušku.

Kapitola 5a popisuje novou podobu vůdcovské zkoušky zavedenou v Junáku (po předchozím experimentálním ověřování) od 8. 3. 2009: tzv. „novou vůdcovskou zkoušku“. Všude, kde se v kapitole 5a užívá zkratka VZ nebo pojem „vůdcovská zkouška“, myslí se tím nová vůdcovská zkouška, pokud není výslovně uvedeno jinak.

Cíle nové vůdcovské zkoušky jsou shodné s klasickou vůdcovskou zkouškou. Oprávnění absolventů nové a klasické vůdcovské zkoušky jsou zcela shodná. Všude, kde řídící akty Junáka stanovují kvalifikační předpoklad vůdcovské zkoušky, je tento předpoklad zcela rovnocenně naplněn:

- složením vůdcovské zkoušky podle dřívějších předpisů,
- složením klasické vůdcovské zkoušky podle tohoto řádu nebo
- složením nové vůdcovské zkoušky podle tohoto řádu.

Po přechodné období do 31.12.2010 lze pořádat jak novou, tak klasickou vůdcovskou zkoušku. Od 1. 1. 2011 je možné pořádat pouze novou vůdcovskou zkoušku.

5 Klasická vůdcovská zkouška

5.1 Cíl vůdcovské zkoušky

Cílem VZ je zjistit, zda kandidát je schopen samostatně a úspěšně vést a vychovávat mládež podle skautských zásad. Zda zná cíle a základy skautingu, zda ovládá obsah a metody skautské výchovy a je schopen s nimi pracovat. Zda má potřebné osobnostní předpoklady, znalosti a dovednosti pedagogické a psychologické, organizační a právní. Zda je schopen reprezentovat skautské hnutí na veřejnosti a zda si je vědom odpovědnosti při výchově svěřené mládeže.

5.2 Oprávnění absolventů vůdcovské zkoušky

Vůdcovská zkouška poskytuje kvalifikaci k samostatnému vedení oddílu nebo tábora a je kvalifikačním předpokladem pro výkon některých dalších funkcí v Junáku - v souladu s ustanoveními příslušných řádů.

Vůdcovská zkouška je postačující kvalifikací pro vedení klubu dospělých.

5.3 Uchazeči vůdcovských zkoušek

Uchazeči o složení VZ musí splňovat tyto podmínky:

- dovršený věk minimálně 18 let (před dnem zakončení zkoušky),
- souhlas vedoucího střediska a vyjádření vůdce výchovné jednotky, ve které je uchazeč registrován,

- vyjádření lékaře o zdravotní způsobilosti pro práci s dětmi, jehož znění stanoví zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků (ne starší než 12 měsíců, toto potvrzení se nevyžaduje u lékařů a profesionálních pedagogů),
- čestné prohlášení o bezúhonnosti, jehož znění stanoví zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků (čistý trestní rejstřík, není evidován z důvodu drogové závislosti atd.),
- absolvence čekatelské zkoušky (dokládá se kopií dekretu),
- praxe 1 rok ve vedení oddílu nebo střediska po složení čekatelské zkoušky (dokládá se potvrzením vedoucího střediska) - kratší prodlevu mezi ČZ a VZ může ve výjimečných případech povolit vedoucí střediska,
- znalosti v rozsahu II. stupně skautské stezky (dokládá se čestným prohlášením uchazeče),

Podmínkou absolvence vůdcovské zkoušky je dále dosažení kvalifikace zdravotníka zotavovacích akcí Junáka. Podrobnosti stanoví předpis vydaný v působnosti VRJ.

Předseda zkušební komise může požádat výchovného zpravodaje okresu, ve kterém je uchazeč registrován, o vyjádření k osobě uchazeče.

5.4 Příprava na VZ

Na složení vůdcovské zkoušky se může uchazeč výjimečně připravovat sám, zpravidla však dle svého rozhodnutí libovolným (nebo oběma) z následujících způsobů:

- účast na odpovídající akci přípravy vůdců (např. vůdcovském kurzu či vůdcovském lesním kurzu),
- příprava v oddíle, kmeni, středisku pod vedením zkušeného vůdce.

5.5 Zkušební komise pro vůdcovské zkoušky

Pořadatelem vůdcovských zkoušek je vždy OJ, případně pořadatel VLK. Pořadatel jmenuje předsedu zkušební komise. Předseda jmenuje komisi, která má nejméně šest dalších členů.

Řádně ustavená komise pro VZ je oprávněna zkoušet i ČZ s tím, že obor „Bezpečnost“ zkouší zkoušející oboru „Táboření“, případně „Vedení oddílu“

5.5.1 Předseda zkušební komise

Předseda zkušební komise musí mít oprávnění vydané zpravodajem VRJ pro výchovu činovníků. Oprávnění se vydává na dobu čtyř kalendářních roků (jinak řečeno – platí do konce roku, ve kterém bylo vydáno, a dále tři celé následující roky) na základě žádosti uchazeče, která obsahuje:

- 1) **Projekt** – žadatel předloží představu o organizaci a průběhu zkoušek jako celku. Minimální rozsah tohoto scénáře je jedna strana A4.
- 2) **Instruktorská kvalifikace** – uchazeč doloží získání instruktorské kvalifikace ve smyslu tohoto řádu
- 3) Splnění **alespoň jedné** z těchto podmínek:
 - a) Má **civilní pedagogickou praxi** nebo **vzdělání**.
 - b) Má **praxi jako člen zkušební komise VZ** nejméně po dobu tří let (v žádosti uvede konkrétní údaje).
 - c) Přiloží **doporučení** alespoň dvou z těchto činovníků:
 - vedoucího střediska, ve kterém je registrován,

- výchovného zpravodaje ORJ,
- zpravodaje KRJ pro výchovu činovníků,
- zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků,
- vůdce LŠ, případně ILŠ, kterou uchazeč absolvoval.

5.5.2 Členové zkušební komise

Členové zkušební komise musí splnit **alespoň jednu** z následujících kvalifikačních podmínek:

- A. Odborná činovnická kvalifikace v oboru, který zkouší.
- B. Instruktorská kvalifikace a prokazatelná odborná způsobilost.
- C. Zvláštní oprávnění pro členy zkušební komise VZ

Držitelé IK (ad B) mohou zkoušet jenom v oborech, ve kterých jsou dostatečně odborně způsobilí tak, aby v daném oboru dokázali bezpečně zhodnotit, zda uchazeč splňuje požadavky v plném rozsahu stanoveném obsahem VZ

Držitelé IK nemusí dokládat svou odbornou způsobilost v těchto oborech VZ:

- myšlenkové základy skautingu a historie,
- pedagogika,
- kultura a estetika,
- písemná práce,
- mluvený projev.

Pro následující obory VZ může být za dostatečnou odbornou způsobilost považováno spolu s IK praxe nejméně tří let ve vedení výchovné jednotky (včetně účasti na vedení letních táborů):

- metodika,
- vedení oddílu,
- táboření.

Pro obor „Hospodaření“ je spolu s IK dostatečnou odbornou způsobilostí složení hospodářské zkoušky; pro obor „Organizace a právo“ složení organizační zkoušky.

Pro ostatní obory je spolu s IK nutno doložit civilní vzdělání nebo praxi.

Svou způsobilost doloží členové zkušební komise osobním prohlášením, ve kterém rovněž uvedou své kvalifikační předpoklady. Toto prohlášení je součástí dokumentace VZ.

Zvláštní oprávnění pro členy zkušební komise VZ (ad C) vydává zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků na dobu čtyř kalendářních let na základě žádosti uchazeče, která obsahuje:

- 1) **Projekt** – žadatel předloží představu o organizaci zkoušek (zkušební scénář) v oboru, ve kterém má zkoušet. Minimální rozsah tohoto scénáře je jedna strana A4.
- 2) **Doporučení** – žadatel přiloží k žádosti doporučení vedoucího střediska, ve kterém je registrován, a alespoň jednoho z těchto činovníků:
 - výchovného zpravodaje ORJ
 - zpravodaje KRJ pro výchovu činovníků
 - vůdce LŠ, kterou uchazeč absolvoval.
- 3) **Odbornost** - doloží svou odbornou způsobilost v oboru, který má zkoušet, kupříkladu civilní praxí nebo vzděláním; absolvencí odpovídající LŠ apod.

Podrobněji stanoví podmínky pro udělování těchto oprávnění pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Členem zkušební komise VZ se může stát i osoba, která není členem Junáka, za předpokladu, že jí bylo zpravodajem VRJ pro výchovu činovníků vydáno zvláštní oprávnění podle bodu C. Doporučení (podle bodu 2) v takovém případě vydává statutární orgán pořadatele zkoušek.

Osoba, která splňuje alespoň jednu z kvalifikačních podmínek A, B, C, může být jmenována do kterékoliv zkušební komise v celé republice.

5.6 Organizace vůdcovské zkoušky

Adepti mohou vykonat zkoušku u kterékoli řádně ustavené zkušební komise.

Zkušební komise se sejde nejméně jedenkrát před zahájením zkoušek, překontroluje, zda uchazeči splňují vstupní podmínky a dohodne organizaci a formu zkoušek. Dohodne si rovněž vnitřní systém hodnocení uchazečů.

S dostatečným předstihem - nejpozději však při zahájení zkoušek - předseda uchazeče seznámí:

- s vlastním průběhem zkoušek,
- se systémem činovnického vzdělávání,
- s podstatnými ustanoveními tohoto řádu.

Jednotlivé části zkoušky mohou uchazeči skládat postupně v termínech vyhlášených zkušební komisí, celou zkoušku však musí uchazeč vykonat u jedné komise. Každá část zkoušky je potvrzena do kvalifikačního průkazu činovníka a vedena v příslušné dokumentaci. Průběžně skládané části VZ však kandidáta k ničemu neopravňují. Uchazeč musí všechny podmínky splnit do 18 měsíců od jejího zahájení, jinak se musí znovu přihlásit k nové zkoušce.

5.7 Formy vůdcovské zkoušky

Možné formy vůdcovské zkoušky jsou např.:

- ústní pohovor,
- písemný test,
- řešení modelové situace (teoreticky i prakticky),
- písemná práce,
- samostatné vystoupení k danému tématu.

Každý obor může být zkoušen jinou formou. Během celé zkoušky mají být použity nejméně dvě různé formy, z toho alespoň jedna ústní.

Uchazeči s civilní kvalifikací, která je předmětem zkoušky, tuto příslušnou část zkoušky nevykonávají. Podmínky uznání civilní kvalifikace stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Uchazeči, kteří mají složenou hospodářskou nebo organizační zkoušku, nevykonávají vůdcovskou zkoušku v oborech „Hospodaření“ a „Organizace a právo“.

5.8 Obsah vůdcovské zkoušky

Závazný obsah vůdcovské zkoušky upravuje příloha tohoto řádu.

5.9 Vůdcovský slib

Před vydáním vůdcovského dekretu musí uchazeči složit vůdcovský slib v tomto znění:

*„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe,
vést a vychovávat mládež mi svěřenou
v duchu skautského slibu a zákona.“*

Věřící skauti mohou doplnit dovětek *„K tomu mi dopomáhej Bůh“*.

5a Nová vůdcovská zkouška

5a.1 Cíl vůdcovské zkoušky

Cílem VZ je zjistit, zda kandidát je schopen samostatně a úspěšně vést a vychovávat mládež podle skautských zásad. Zda zná cíle a základy skautingu, zda ovládá obsah a metody skautské výchovy a je schopen s nimi pracovat. Zda má potřebné osobnostní předpoklady, znalosti a dovednosti pedagogické a psychologické, organizační a právní. Zda je schopen reprezentovat skautské hnutí na veřejnosti a zda si je vědom odpovědnosti při výchově svěřené mládeže.

5a.3 Uchazeči vůdcovských zkoušek

Uchazeči o složení VZ musí splňovat tyto podmínky:

- dovršený věk minimálně 18 let (před dnem zakončení zkoušky),
- souhlas vedoucího střediska a vyjádření vůdce výchovné jednotky, ve které je uchazeč registrován,
- vyjádření lékaře o zdravotní způsobilosti pro práci s dětmi, jehož znění a náležitosti stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků (toto potvrzení se nevyžaduje u profesionálních pedagogů),
- čestné prohlášení o bezúhonnosti, jehož znění stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků,
- absolvence čekatelské zkoušky (dokládá se kopií dekretu),
- praxe 1 rok ve vedení oddílu nebo střediska po složení čekatelské zkoušky (dokládá se potvrzením vedoucího střediska) – kratší prodlevu mezi ČZ a VZ může ve výjimečných případech povolit vedoucí střediska,

Podmínkou absolvence vůdcovské zkoušky je dále dosažení kvalifikace zdravotníka zotavovacích akcí. Podrobnosti stanoví předpis vydaný v působnosti VRJ.

Předseda zkušební komise může požádat výchovného zpravodaje okresu, ve kterém je uchazeč registrován, o vyjádření k osobě uchazeče.

5a.4 Příprava na vůdcovskou zkoušku

Na složení vůdcovské zkoušky se může uchazeč výjimečně připravovat sám, zpravidla však dle svého rozhodnutí libovolným (nebo oběma) z následujících způsobů:

- účast na odpovídající akci přípravy vůdců (např. vůdcovském kurzu či vůdcovském lesním kurzu),
- příprava v oddíle, kmeni, středisku pod vedením zkušeného vůdce.

5a.5 Zkušební komise pro vůdcovské zkoušky

Pořadatelem vůdcovských zkoušek je vždy OJ, případně pořadatel VLK. Pořadatel jmenuje předsedu zkušební komise. Předseda jmenuje komisi, která má nejméně pět dalších členů.

Řádně ustavená komise pro VZ je oprávněna zkoušet i ČZ.

5a.5.1 Předseda zkušební komise

Předseda zkušební komise musí mít oprávnění vydané zpravodajem VRJ pro výchovu činovníků. Oprávnění se vydává na dobu čtyř kalendářních roků (jinak řečeno – platí do konce roku, ve kterém bylo vydáno, a dále tři celé následující roky) na základě žádosti uchazeče, která obsahuje:

- 1) **Projekt** – žadatel předloží představu o organizaci a průběhu zkoušek jako celku. Minimální rozsah tohoto scénáře je jedna strana A4.
- 2) **Instruktorská kvalifikace** – uchazeč doloží získání instruktorské kvalifikace ve smyslu tohoto řádu
- 3) Splnění **alespoň jedné** z těchto podmínek:
 - a) Má **civilní pedagogickou praxi** nebo **vzdělání**.
 - b) Má **praxi jako člen zkušební komise vůdcovských zkoušek (jakýchkoliv – nových, klasických či podle dřívějších předpisů)** nejméně po dobu tří let (v žádosti uvede konkrétní údaje).
 - c) Přiloží **doporučení** alespoň dvou z těchto činovníků:
 - vedoucího střediska, ve kterém je registrován,
 - výchovného zpravodaje ORJ,
 - zpravodaje KRJ pro výchovu činovníků,
 - zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků,
 - vůdce LŠ, případně ILŠ, kterou uchazeč absolvoval.

5a.5.2 Členové zkušební komise

Každý z členů zkušební komise musí splnit **alespoň jednu** z následujících kvalifikačních podmínek:

- A. Odborná činovnická kvalifikace.
- B. Instruktorská kvalifikace.
- C. Zvláštní oprávnění pro členy zkušební komise VZ.

Předseda zkušební komise rozhodne, který člen zkušební komise bude ověřovat kterou kompetenci a se zkoušejícím se dohodne, jakým způsobem bude kompetence ověřována. Každá kompetence může být v rámci VZ ověřována pouze osobou, která je k tomu přiměřeně kvalifikovaná, a to i v případech, kdy se nejedná o kompetenci povinně ověřovanou (viz dále).

Pro složení zkušební komise VZ dále platí, že každý z následujících kvalifikačních požadavků je splněn alespoň jedním členem zkušební komise:

1	IK	nebo OČK MZS	
2	IK a civilní kvalifikace v oboru psychologie	nebo OČK PSY	
3	IK	nebo OČK PED	
4	IK a 3 roky praxe ve vedení oddílu	nebo OČK VED	
5	IK a 3 roky praxe ve vedení oddílu	nebo OČK MET	
6	IK a 3 roky praxe ve vedení tábora	nebo OČK TAB	
7	IK a OZ	nebo OČK ORG	nebo IK a odborná způsobilost v oboru Organizace a právo, která je stanovena pokynem zpravodaje
8	IK a HZ	nebo OČK HOS	nebo IK a odborná způsobilost v oboru Hospodaření, která je stanovena pokynem zpravodaje

Zvláštní oprávnění pro členy zkušební komise VZ (ad C) vydává zpravodaj VRJ pro výchovu činníků na dobu čtyř kalendářních let na základě žádosti uchazeče, která obsahuje:

- 1) **Projekt** – žadatel předloží představu o organizaci zkoušek (zkušební scénář) v oboru, ve kterém má zkoušet. Minimální rozsah tohoto scénáře je jedna strana A4.
- 2) **Doporučení** – žadatel přiloží k žádosti doporučení vedoucího střediska, ve kterém je registrován, a alespoň jednoho dalšího činníka.
- 3) **Odbornost** - doloží svou odbornou způsobilost v oboru, který má zkoušet, kupříkladu civilní praxí nebo vzděláním; absolvencí odpovídající LŠ apod.

Podrobněji stanoví podmínky pro udělování těchto oprávnění pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činníků.

Členem zkušební komise VZ se může stát i osoba, která není členem Junáka, za předpokladu, že jí bylo zpravodajem VRJ pro výchovu činníků vydáno zvláštní oprávnění podle bodu C. Doporučení (podle bodu 2) v takovém případě vydává statutární orgán pořadatele zkoušek.

Osoba, která splňuje alespoň jednu z kvalifikačních podmínek A, B, C, může být jmenována do kterékoliv zkušební komise v celé republice.

5a.6 Organizace vůdcovské zkoušky

Adepti mohou vykonat zkoušku u kterékoliv řádně ustavené zkušební komise.

Zkušební komise se sejde nejméně jedenkrát před zahájením zkoušek, překontroluje, zda uchazeči splňují vstupní podmínky a dohodne organizaci a formu zkoušek. Dohodne si rovněž vnitřní systém hodnocení uchazečů.

S dostatečným předstihem – nejpozději však při zahájení zkoušek – předseda uchazeče seznámí:

- s vlastním průběhem zkoušek,
- se systémem činnického vzdělávání,
- s podstatnými ustanoveními tohoto řádu.

Pokud jsou ověřovány i jiné kompetence než ty stanovené ve směrnici VRJ jako povinně ověřované (viz 5a8), musí předseda:

1. vhodnou formou zveřejnit předem seznam zkoušených kompetencí tak, aby je mohli vzít uchazeči v potaz ještě před podáním přihlášky ke zkoušce nebo na vůdcovský kurz či vůdcovský lesní kurz.
2. Současně musí předseda toto oznámit zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků.

Jednotlivé části zkoušky mohou uchazeči skládat postupně v termínech vyhlášených zkušební komisí, celou zkoušku však musí uchazeč vykonat u jedné komise. Každá část zkoušky je vedena v příslušné dokumentaci. Průběžně skládané části VZ však kandidáta k ničemu neopravňují. Uchazeč musí všechny podmínky splnit do 18 měsíců od jejího zahájení, jinak se musí znovu přihlásit k nové zkoušce.

5a.7 Formy vůdcovské zkoušky

Možné formy vůdcovské zkoušky jsou např.:

- ústní pohovor,
- písemný test,
- řešení modelové situace (teoreticky i prakticky),
- písemná práce,
- samostatné vystoupení k danému tématu.
- prokázání kompetencí praktickou činností

Každý obor může být zkoušen jinou formou. Během celé zkoušky mají být použity nejméně dvě různé formy, z toho alespoň jedna ústní.

Uchazeči s civilní nebo skautskou kvalifikací, která je předmětem zkoušky, tuto příslušnou část zkoušky nevykonávají. Civilní kvalifikací se rozumí zejména dosažené vzdělání nebo profesní praxe. Skautskou kvalifikací se rozumí např. organizační nebo hospodářská zkouška. Podmínky uznání civilní či skautské kvalifikace stanoví předseda komise ve shodě se zkoušejícím.

5a.8 Obsah vůdcovské zkoušky

Obsah vůdcovské zkoušky je stanoven kompetenčním profilem, tedy seznamem kompetencí, které by měl vůdce junáckého oddílu zvládat. Tento seznam kompetencí je vydán Směrnicí VRJ. Tato směrnice také stanoví, které kompetence musí každá zkušební komise v rámci VZ přiměřeně ověřit. Komise může ověřovat i jiné kompetence a jejich zvládnutím podmínit složení VZ, podrobnosti stanoví Směrnice VRJ.

5a.9 Vůdcovský slib

Před vydáním vůdcovského dekretu musí uchazeči složit vůdcovský slib v tomto znění:

**„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe,
vést a vychovávat mládež mi svěřenou
v duchu skautského slibu a zákona.“**

Věřící skauti mohou doplnit dovětek **„K tomu mi dopomáhej Bůh“**.

6 Manažerský kvalifikační stupeň - organizační zkouška a hospodářská zkouška

6.1 Cíl manažerské kvalifikace

Cílem manažerské kvalifikace je ověřit, zda kandidát je schopen vést a řídit činovníky, organizovat a plánovat činnost skautských jednotek, zajišťovat úkoly v oblasti hospodaření, administrativy a vnějších styků. Manažerská kvalifikace je tvořena dvěma typy zkoušek (navzájem sobě naroveň postavených):

- **Organizační zkouška** – určená zejména předsedům rad, vůdcům středisek, organizačním zpravodajům, tajemníkům a dalším řídicím, organizačním a administrativním činovníkům
- **Hospodářská zkouška** – určená zejména hospodářským zpravodajům a členům revizních komisí

Souhrnně budeme v této kapitole rozumět pod pojmem **manažerská zkouška (MZ)** jednu z obou zkoušek – organizační nebo hospodářskou.

6.2 Uchazeči manažerských zkoušek

Uchazeči o složení MZ musí splňovat následující podmínky:

- dovršený věk minimálně 18 let (před dnem zakončení zkoušky),
- čestné prohlášení o bezúhonnosti, jehož znění stanoví zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků (čistý trestní rejstřík, není evidován z důvodu drogové závislosti atd.),
- absolvence čekatelské zkoušky (dokládá se kopií dekretu),
- souhlas vedoucího střediska,

Adepti jsou povinni se na zkoušku písemně přihlásit, součástí přihlášky je i potvrzení o splnění vstupních podmínek.

6.3 Zkušební komise pro manažerské zkoušky

Pořadatelem MZ je vždy OJ (nejčastěji Junák jako celek či junácký kraj), případně pořadatel MLK. Pořadatel jmenuje předsedu zkušební komise. Předseda zkušební komise musí mít instruktorskou kvalifikaci.

Předseda sestavuje komisi, která má nejméně tři další členy. Zkoušející ve všech oborech musejí mít specializované OČK v oboru, který zkouší nebo zvláštní oprávnění za podmínek obdobných, jaké platí pro členy zkušebních komisí VZ (dle 5.5.2 - C).

6.4 Organizace manažerské zkoušky

Adepti mohou vykonat zkoušku u kterékoliv schválené komise bez ohledu na místo registrace.

Zkušební komise se sejde nejméně jedenkrát před zahájením zkoušek, překontroluje, zda uchazeči splňují vstupní podmínky a dohodne organizaci a formu zkoušek. S dostatečným předstihem - nejpozději však při zahájení zkoušek - předseda uchazeče seznámí:

- s vlastním průběhem zkoušek,
- se systémem činovníckého vzdělávání,
- s podstatnými ustanoveními tohoto řádu.

Jednotlivé části zkoušky mohou uchazeči skládat postupně v termínech vyhlášených zkušební komisí, celou zkoušku však musí uchazeč vykonat u jedné komise. Každá část zkoušky je potvrzena do kvalifikačního průkazu činovníka a vedena v příslušné dokumentaci. Průběžně skládané části MZ však kandidáta k ničemu neopravňují. Uchazeč musí všechny podmínky splnit do 18 měsíců od jejího zahájení, jinak se musí znovu přihlásit k nové zkoušce.

6.5 Formy manažerské zkoušky

Možné formy manažerské zkoušky jsou např.:

- ústní pohovor,
- písemný test,
- řešení modelové situace (teoreticky i prakticky),
- písemná práce,
- samostatné vystoupení k danému tématu.

Každý obor může být zkoušen jinou formou.

Uchazeči s civilní kvalifikací, která je předmětem zkoušky, tuto příslušnou část zkoušky nevykonávají. Podmínky uznání civilní kvalifikace stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků. Uchazeči, kteří mají složenou vůdcovskou zkoušku, nevykonávají část „Myšlenkové základy skautingu“. Uchazeči, kteří mají složenou hospodářskou zkoušku a ucházejí se o složení organizační, či opačně, nevykonávají znovu ty části zkoušky, které jsou společné.

6.6 Obsah manažerské zkoušky

Závazný obsah organizační zkoušky a hospodářské zkoušky stanoví příloha k tomuto řádu.

7 Odborné činovnické kvalifikace

Odborné činovnické kvalifikace tvoří celou skupinu různých – vzájemně naroveň postavených – kvalifikačních stupňů. Pokrývají celou škálu skautských oborů, přičemž za skautský obor v tomto kontextu můžeme považovat vše, čím se skauting pravidelně a soustavně zabývá, jak při práci oddílů, tak při výchově činovníků, správě a řízení organizace či jinde. Nikoliv tedy jen tradiční skautské disciplíny (jako je táboření, tělesná výchova), ale rovněž psychologie, organizace a právo.

Jednotlivé odborné činovnické kvalifikace jsou stanoveny přílohami tohoto řádu. Jejich výčet není uzavřený, schvalováním jednotlivých příloh řádu může být jejich seznam doplňován. Nové OČK se nejprve zavádějí experimentálně formou pokynu zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků a posléze jsou zakotveny v řádu.

Po jedné odborné činovnické kvalifikaci se zavádí pro každý obor VZ (s výjimkou rétoriky a písemného projevu, které mají OČK spojenou), po jedné rovněž pro každý obor hospodářské zkoušky a organizační zkoušky. Zvláštními případy OČK jsou Kapitánská zkouška a Činovnická zkouška KD (viz dále).

Ta OČK, jejichž obsah není stanoven přílohou tohoto řádu nebo pokynem zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků, přiznává zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků na základě prokázané kvalifikace a po vyjádření odborníků v dané oblasti.

7.1 Cíl odborné činnické kvalifikace

Cílem odborné činnické kvalifikace je prokázat hlubší odborné a metodické schopnosti a způsobilost uchazeče v nějakém oboru skautské teorie a praxe. Prokazuje tedy, že uchazeč svému oboru rozumí do hloubky, má patřičné vědomosti, znalosti a praktické dovednosti. Zároveň však prokazuje jeho způsobilost metodickou, tedy schopnost předávat své znalosti dále, a to jak dětem, tak dospívající mládeži a dospělým.

OČK je především nástrojem pro zkvalitnění vzdělávání činníků tím, že se zkvalitní úroveň činníků, kteří je provádějí - tedy instruktorů, lektorů a členů zkušebních komisí.

Držitelé OČK rovněž tvoří pro jednotlivé obory „odbornou veřejnost“ v Junáku. Jsou to tedy ti, kteří danou disciplínu rozvíjejí, zajišťují ji po stránce metodické a publikační, vytvářejí pro ní odborné zázemí, prezentují ji ostatním činníkům a propagují.

7.2 Oprávnění držitele odborné činnické kvalifikace

OČK je kvalifikací pro vzdělávání činníků podle tohoto řádu a pro další činnosti podle ustanovení jiných předpisů. Zejména je upřednostňovanou kvalifikací pro členy zkušebních komisí čekatelských, vůdcovských, organizačních a hospodářských zkoušek (viz příslušné kapitoly).

7.3 Uchazeči o získání odborné činnické kvalifikace

Uchazeči musí mít složenou vůdcovskou zkoušku, v případě speciálních odborností zkoušku manažerskou.

7.4 Udělování odborné činnické kvalifikace

OČK je přidělována na základě složení zkoušky. Tato zkouška, nebo její část, může být nahrazena i jiným prokázáním odborné a metodické kvalifikace, tedy například civilní profesí nebo vzděláním.

Konkrétní obsah jednotlivých OČK stanoví přílohy k tomuto řádu.

7.5 Zkušební komise pro udělování OČK

Pořadatelem OČK je nejčastěji pořadatel specializované LŠ (viz dále), jinak vždy OJ.

Zkušební komise je nejméně tříčlenná (včetně předsedy) a sestavuje se z činníků Junáka nebo civilních odborníků.

Členové zkušební komise musejí mít zvláštní oprávnění, které vydává na dobu 4 kalendářních let na návrh zpravodaje VRJ pro výchovu činníků náčelník kmene, ve kterém je činník registrován; civilním odborníkům starosta Junáka. Toto oprávnění se vydává na základě zjevně prokázané vysoké odbornosti v příslušném oboru, která je zpravidla doložena rozsáhlou publikační činností, významným postavením v odborné veřejnosti, civilním vzděláním, dlouholetou praxí apod. Každé jmenování se posuzuje individuálně a je vždy projednáno s ostatními držiteli oprávnění pro stejný obor.

7.6 Organizace OČK

Každá zkušební komise je povinna vypsát aspoň jeden řádný termín zkoušek a zveřejnit informaci o konání zkoušek v dostatečném předstihu.

Při vyhlášení zkoušek komise informuje minimálně o:

- Termínu a místu zkoušky.
- Termínu a způsobu zaslání přihlášky ke zkoušce.

- Způsobu dokladování skutečností, za které lze část zkoušky prominout.
- Termínu a místu informativního setkání, na kterém budou dohodnuty formy zkoušení a témata písemných prací a upřesněny jednotlivé požadavky zkoušky.

Další podmínky pro zřizování a činnost zkušebních komisí jsou součástí konkrétních podmínek OČK uvedených v příloze řádu.

Zájemce o získání OČK se ke zkoušce písemně přihlásí. V přihlášce uvede:

- jméno, rodné číslo, korespondenční adresu, telefon (případně e-mail), středisko, ve kterém je uchazeč registrován
- datum a místo složení VZ (případně HZ či OZ)
- stručný (heslovitý) přehled skautského i profesního vzdělání a praxe v oboru, ze kterého hodlá skládat zkoušku
- sdělení, zda má zájem o uznání některých částí zkoušky na základě profesní kvalifikace nebo praxe
- uchazeč k přihlášce přiloží doklady o splnění vstupních podmínek (např. fotokopii vůdcovského dekretu, apod.)

Konkrétní průběh zkoušek a jejich formu stanoví příslušná příloha řádu a dále upřesní komise po dohodě s jednotlivými uchazeči. Zkouška může být skládána najednou (např. během víkendu či v průběhu LŠ) nebo po částech – podobně jako VZ.

7.7 Kapitánská zkouška

Kapitánská zkouška je zvláštním případem OČK. Jejím cílem je zjistit, zda kandidát je schopen vést oddíl při činnosti na vodě především s ohledem na zajištění bezpečnosti, obohacení skautingu vodáckou činností a že má potřebné znalosti a dovednosti pro provozování této činnosti i pedagogické schopnosti a znalost metodiky pro předávání dovedností a znalostí svěřené mládeži.

Závazný obsah kapitánské zkoušky stanoví příloha k tomuto řádu. Směrnice pro její vykonávání vydává HKVS, který je také jejím pořadatelem.

7.8 Činovnícká zkouška KD

Činovnícká zkouška KD je zvláštním případem OČK. Postačující vstupní kvalifikací pro uchazeče o tuto zkoušku je buď vůdcovská zkouška, nebo čekatelská zkouška a absolvence kurzu pro vedení klubu dospělých.

Cílem zkoušky je zjistit, zda kandidát je schopen vést činnost klubu dospělých a dále rozvíjet oldskauting v rámci Junáka, a že má potřebné znalosti a dovednosti pro provozování této činnosti i pedagogické schopnosti a znalost metodiky pro předávání svých dovedností a znalostí.

Závazný obsah činovnícké zkoušky KD stanoví příloha k tomuto řádu. Směrnice pro její vykonávání vydává NKD.

8 Instruktorská kvalifikace

8.1 Cíl instruktorské kvalifikace

Cílem instruktorské kvalifikace je prokázat schopnost uchazeče vzdělávat a vychovávat činovníky. Tedy vést lesní školy a kurzy, další akce výchovy činovníků, předsedat zkušebním komisím atd. Má

prokázat, že uchazeč je na tyto role připraven jak po stránce pedagogické, tak i po stránce osobnostní.

Činovník, který získá IK, by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl schopen:

- Být stálým instruktorem na libovolné akci vzdělávání činovníků (LK, LŠ, VK, ČK, apod.).
- Být vůdcem libovolné akce vzdělávání činovníků. Předpokládá se, že vůdce má za sebou praxi jako stálý instruktor akce podobného typu.
- Připravovat a vést vzdělávací programy ve zvoleném oboru. Předpokládá se, že držitel IK bude vést programy v oboru, který bezpečně ovládá.
- Předsedat zkušební komisi ČZ, VZ a dalším; případně zkoušet obor, který bezpečně ovládá (v souladu s ustanoveními ostatních kapitol tohoto řádu).
- Přispívat do regionálních či celostátních periodik nebo se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury.
- Podílet se na činnosti orgánů zajišťujících výchovu a vzdělávání činovníků na libovolné organizační úrovni.

8.2 Oprávnění držitele instruktorské kvalifikace

Získání IK opravňuje k výchově činovníků podle tohoto řádu.

8.3 Vstupní podmínky

1. Každý uchazeč musí mít složenou vůdcovskou zkoušku.
2. Dále uchazeč splní **aspoň jednu** z těchto podmínek:
 - Účast na ILŠ
 - Podíl na přípravě a vedení nebo zabezpečení akcí vzdělávání činovníků (jako lektor, instruktor-elév, organizátor či podobně), v rozsahu alespoň 18 dnů. Dokládá vyjádřením vůdce akce (vůdců akcí).
 - Úspěšné vedení akce nebo akcí vzdělávání činovníků (např. ČK, VK, odborný seminář, LK, LŠ, ...) v celkové délce alespoň 9 dnů. Dokládá vlastní písemnou zprávou a hodnocením. Plnění této podmínky lze kombinovat s předchozí možností (např.: 10 dnů jako instruktor-elév na LK a samostatné vedení odborného semináře v délce 4 dnů).
3. Dále uchazeč splní **aspoň jednu** z těchto podmínek:
 - Zpracování nějakého odborného tématu písemně nebo přednáškou.
 - Získání libovolné OČK.
 - Nejméně dvakrát člen zkušební komise VZ. Dokládá doporučením předsedy zkušební komise.

8.4 Obsah IK

8.4.1 Vědomosti

1. znalost základních platných dokumentů Junáka (Stanovy, strategie, řád vzdělávání činovníků) a aktuálních výchovných problémů hnutí
2. pravidla, plánování a dramaturgie vzdělávacích akcí
3. základy andragogiky (vzdělávání dospělých) a životních etap dospělosti
4. základy sociologie se zaměřením na teorii organizace řízení a na dynamiku malých skupin
5. základy hospodaření s důrazem na hospodaření na vzdělávacích akcích

8.4.2 Dovednosti

1. dokáže připravit a vést program (přednášku, besedu, výchovnou hru, dílnu,.....) s ohledem na poslání akce a strukturu účastníků
2. ovládá výuku dospívajících a dospělých (teaching skills) s využitím různých forem (přednáška, beseda,....)
3. rétorická a debatní dovednost, řízení debaty
4. písemný projev, schopnost vypracovat výtah z rozsáhlého textu
5. infromatická obratnost - práce s literaturou a dokumentací
6. dokáže hodnotit výsledky práce a využívat různé techniky zpětné vazby
7. dovednost týmové spolupráce a vytváření vlastní role v týmu

8.4.3 Postoje

1. základní postoj vychovatele - "odpovědnost vychovatele" - ochota hájit principy a postoje obsažené v základních dokumentech Junáka
2. sebevýchova jako celoživotní úděl
3. hledání cest ve výchově

8.5 Forma ověřování IK

Jsou v zásadě tři způsoby ověřování IK:

- Udělení IK bez absolvence ILŠ
- Udělení IK v závěru ILŠ
- Přiznání IK na základě praxe.

Pro každý z těchto způsobů platí poněkud odlišné podmínky. Klasickou formu zkoušky má při tom pouze první způsob.

8.5.1 Udělení IK bez absolvence ILŠ

Pořadatelem zkoušek je pořadatel ILŠ nebo Junák jako celek či junácký kraj, výjimečně jiná OJ. Zkušební komise má nejméně pět členů (včetně předsedy). Předseda zkušební komise i všichni členové musejí mít IK. Předsedou zkušební komise může být pouze činovník, který má praxi jako vůdce ILŠ, členy mohou být pouze činovníci, kteří mají praxi jako stálí instruktoři ILŠ.

Uchazeč splní **všechny** následující požadavky:

1. Zpracuje podrobnou písemnou přípravu vzdělávacího programu ve zvoleném oboru. Podle možností předvede před komisí ukázkou z tohoto programu.
2. Zpracuje podrobnou písemnou přípravu prožitkového programu. Podle možností předvede před komisí ukázkou z tohoto programu. Vysvětlí komisi význam a rizika prožitkových programů.
3. Zpracuje podrobný projekt přípravy akce vzdělávání činovníků typu LŠ nebo LK.
4. Písemně zpracuje úvahu na téma – Proč jsem se rozhodl/a stát se instruktorem.
5. Předvede předem připravený rétorický výstup v délce cca 30 min.
6. Prokáže znalost jedné odborné publikace zabývající se výchovou dospělých, kterou si vybere po dohodě s komisí.
7. Absolvuje pohovor se členy zkušební komise.

IK získaná tímto způsobem se uděluje pouze podmíněně. Do tří let od udělení IK musí činovník doložit komisi, že strávil v roli stálého instruktora aspoň 10 dní na akcích vzdělávání činovníků.

Pokud tuto podmínku nesplní, platnost IK končí (činnovník se v takovém případě může ucházet o získání IK znovu). V případě, že podmínku splní, vystaví mu pořadatel zkoušek IK s trvalou platností.

8.5.2 Udělení IK v závěru ILŠ

Častějším a doporučeným způsobem získání IK je ověření znalostí, dovedností a postojů uchazeče v průběhu ILŠ.

Zkušební komisí je v tomto případě instruktorský sbor ILŠ, které se uchazeč zúčastnil, předsedou komise je vůdce ILŠ. Svým rozhodnutím o udělení IK instruktorský sbor ILŠ potvrzuje, že absolvent splňuje všechny výše předepsané požadavky.

Způsoby ověření jednotlivých požadavků jsou plně v pravomoci instruktorského sboru dané ILŠ.

8.5.3 Přiznání IK na základě praxe

IK je v méně obvyklých případech možno udělit i zkušeným instruktorům lesních škol a kurzů na základě jejich žádosti tehdy, pokud splní **aspoň jednu** z těchto tří podmínek:

1. Nejméně dvakrát byli vůdci libovolné lesní školy nebo lesního kurzu (LK, VLK, LŠ, ILŠ).
2. Alespoň jednou byli vůdci a alespoň dvakrát stálými instruktory libovolné lesní školy nebo lesního kurzu (LK, VLK, LŠ, ILŠ).
3. Alespoň čtyřikrát byli stálými instruktory libovolné lesní školy nebo lesního kurzu (LK, VLK, LŠ, ILŠ).

Podmínkou pro udělení IK je v tomto případě písemná zpráva v rozsahu nejméně 1 strany strojopisu o každé akci vzdělávání činnovníků, na základě jejichž vedení se ucházejí o IK a/nebo písemné hodnocení jejich instruktorské činnosti vůdcem akcí, jichž ze zúčastnili jako stálí instruktoři.

IK v tomto případě uděluje zpravodaj VRJ pro výchovu činnovníků.

Hlava III.

Lesní školy a kurzy

9 Obecná ustanovení o lesních školách a kurzech

Termín lesní školy a kurzy označuje souhrnně:

- lesní kurzy
- čekatelské lesní kurzy,
- vůdcovské lesní kurzy,
- manažerské lesní kurzy,
- lesní školy s různým zaměřením,
- instruktorské lesní školy,

Lesní školy a kurzy jsou doporučenou formou výchovy a vzdělávání činovníků. Označení „lesní škola“, „lesní kurz“ (případně doplněné o další upřesnění – kupříkladu instruktorská lesní škola) mohou používat pouze akce, které jsou pořádány v souladu s tímto řádem a splňují jeho příslušná ustanovení.

Na pořádání lesních škol a kurzů jsou kladeny ty nejpřísnější nároky – z hlediska složení jejich instruktorského sboru, délky, forem, obsahu atd. Konání každé lesní školy či kurzu rovněž podléhá schválení zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků, který ověří, že akce splňuje stanovené podmínky.

Lesní školy a kurzy vycházejí z dlouholetých tradic výchovy činovníků v Junáku; přitom reagují na aktuální potřeby skautského hnutí. Jejich obsah a formy jsou založeny na bohatých zkušenostech i na současné praxi instruktorských sborů, jsou stále obohacovány o nejnovější výsledky pedagogiky a andragogiky a o poznatky ze zahraničních skautských organizací i dalších výchovných hnutí.

9.1 Poslání lesních škol a kurzů

Posláním lesních škol a kurzů je především příprava pro roli skautského činovníka - v oblasti znalostí, vědomostí, dovedností, postojů a návyků. Dále upevňuje vědomí sounáležitosti, služby hnutí, závazku. Nabízí prožitek skautského společenství, motivaci k další službě. Je místem pro výměnu zkušeností, hledání nových metod, přístupů, programů; místem prohlubování duchovního rozměru skautingu; příležitostí pro upevnění morálních a charakterových vlastností činovníků.

Regionální lesní školy a kurzy mají rovněž významný podíl na budování skautského společenství, zázemí výchovy činovníků a vytváření neformálních vztahů v regionu.

Většina lesních škol a kurzů má ještě další specifické poslání, kupříkladu přípravu na ČZ, VZ, OČK,... Tyto lesní školy a kurzy mohou být spojeny s konáním příslušné zkoušky.

9.2 Účastníci lesních škol a kurzů

9.2.1 Vstupní podmínky pro účastníky

Tento řád stanoví vstupní podmínky pro každou z lesních škol či kurzů. Výjimky z těchto podmínek uděluje zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků, který k tomu může pokynem zmocnit vůdce lesních škol a kurzů.

Vůdce příslušné akce může stanovit i další podmínky pro přijetí uchazečů.

Lesních škol a kurzů se mohou zúčastnit frekventanti bez ohledu na místo svého bydliště či registrace nebo příslušnost ke kmeni. Pořadatel či vůdce akce však mohou účast omezit jen pro určitý region nebo kmen.

9.2.2 Počet účastníků

Minimální počet účastníků lesních škol a kurzů je **dvanáct**. Současně platí tato pravidla:

1. Tento počet se vztahuje na účastníky, kteří odevzdali závaznou přihlášku a nevratnou zálohu. Její výši stanoví pořadatel akce, nejméně však činí 20 % předpokládaných celkových nákladů. Pokud klesne počet účastníků plánované akce pod 12, musí toto vůdce neprodleně oznámit zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků.
2. Pokud se na jednom místě koná souběžně více akcí vzdělávání činovníků (např. LŠ a LK), musí ustanovení o nejmenším počtu účastníků splnit všechny tyto akce. Tedy např. LŠ musí mít minimálně 12 účastníků, i když je doprovázena LK).
3. Zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků může výjimečně povolit konání vzdělávací akce, která má méně než 12 účastníků, a to jen v případě, jde-li o úzce specializovanou akci a nízký počet účastníků je součástí výchovného záměru akce.

Maximální počet účastníků není omezen, jako nejvyšší počet se doporučuje cca 30 frekventantů.

9.2.3 Účast nečlenů Junáka na lesních školách a kurzech

Lesních škol a kurzů se mohou zúčastnit i nečlenové Junáka (členové jiných skautských organizací v ČR, zahraniční skauti, členové jiných sdružení apod.), vždy však musí být nadpoloviční většina účastníků akce členy Junáka.

Konkrétní podmínky pro účast nečlenů Junáka na lesních školách a kurzech stanoví pokyn zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků. Jejich účast však vždy podléhá souhlasu vůdce lesní školy či kurzu, který zváží možnosti vzdělávací akce, její dramaturgii a záměr a konkrétní technické a organizační podmínky. Vůdce akce také stanoví do jaké míry a jakým způsobem se na ně vztahují kvalifikační podmínky pro účast (povinnost složit VZ před LŠ apod.)

Účast nečlenů Junáka na lesních školách a kurzech je vůdce akce povinen předem oznámit zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků a dále je povinen je jmenovitě uvést v závěrečné zprávě spolu s názvem jejich vysílající organizace.

9.2.4 Podmínky absolvence

Absolvenci příslušné lesní školy nebo kurzu přiznává její vůdce – zpravidla po poradě s instruktorským sborem. Hlavním kritériem pro udělení absolvence je mimo dále uvedených podmínek zejména to, do jaké míry zvládl uchazeč plánovanou náplň akce a jak plnil stanovené úkoly.

Základní podmínkou absolvence je aktivní účast v celém průběhu akce. Výjimečně může neúčast na některé části povolit vůdce, který zpravidla uloží za nepřítomnost náhradní úkol, jehož splněním si účastník doplní zmeškanou část programu.

Vůdce lesní školy nebo kurzu může stanovit i další podmínky absolvence, které je povinen účastníkům dostatečně včas sdělit.

V případě, že součástí lesní školy nebo kurzu je příprava na získání kvalifikačního stupně, je součástí podmínek absolvence zpravidla i získání tohoto kvalifikačního stupně. Za tím účelem zřídí vůdce takové lesní školy či kurzu příslušnou zkušební komisi. Tato podmínka platí vždy pro ČLK, MLK, VLK a ILŠ.

Všechny podmínky absolvence musí účastníci libovolné lesní školy či kurzu splnit nejpozději do 18 měsíců od jejího ukončení, později jim již absolvence nemůže být přiznána.

9.3 *Formy lesních škol a kurzů*

Pro různé typy lesních škol a kurzů je předepsána jejich celková nejmenší délka (do níž se počítají i dny příjezdu a odjezdu). Nejčastěji jsou pořádány v několika postupně jdoucích částech, z nichž vždy nejméně jedna musí trvat celý týden.

Lesní školy a kurzy jsou pořádány zpravidla v prostředí stanového tábora, skautské základny nebo na jiném místě odpovídajícím výchovným záměrům a tradicím akce.

Je-li to z výchovného hlediska žádoucí, je možné pořádat souběžně (na stejném místě ve stejném čase) i dvě či více různých vzdělávacích akcí (například lesní školu s čekatelským lesním kurzem apod.) Tyto akce mohou mít společné organizační a hospodářské zázemí.

9.4 *Organizace lesních škol a kurzů*

Lesní školy a kurzy mohou být pořádány zvlášť po kmenech nebo koedukovaně. Řád nijak neomezuje ani neupřednostňuje ten či onen typ. Pokud je akce koedukovaná, musí být brána v úvahu specifika jednotlivých kmenů a též instruktorský sbor musí být smíšený.

9.4.1 *Pořadatel lesní školy či kurzu*

Lesní školu či kurz pořádá OJ, případně základní organizační jednotka Junáka (dále jen pořadatel).

Pořadatel zejména:

- předkládá ke schválení projekt akce (zpravidla vypracovaný navrženým vůdcem), předkládá hlášení akce a žádost o dotaci (viz dále),
- navrhuje jmenování vůdce akce s přihlédnutím ke stanovisku kruhu příslušné lesní školy či kurzu,
- zajišťuje akci po organizační a hospodářské stránce,
- zodpovídá za řádné vedení účetní evidence a vyúčtování poskytnutých dotací,
- provádí archivaci veškeré dokumentace.

9.4.2 *Projekt lesní školy či kurzu*

Pořadatel lesní školy či kurzu předkládá zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků projekt akce, který zpravidla vypracovává navržený vůdce. Projekt obsahuje zejména:

- identifikaci pořadatele,
- typ akce,
- název a znak,
- návrh na jmenování vůdce,
- předběžný návrh složení instruktorského sboru,
- termín akce,

- výchovné cíle a předpokládaný program; zaměření, případně specializace akce
- předpokládaný počet účastníků a stanovené vstupní podmínky,
- podmínky absolvence,
- předběžný návrh rozpočtu.

Tento projekt se zasílá v kopii na vědomí rovněž zpravodaji pro výchovu činovníků KRJ, jíž pořadatel podléhá.

Projekt se předkládá nejpozději **do konce kalendářního roku** předcházejícího první části plánované akce.

Zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků posoudí předložený projekt, zda splňuje všechny podmínky stanovené tímto řádem a dalšími předpisy Junáka. Pokud je projekt v pořádku, doporučí zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků příslušnému náčelníkovi jmenování vůdce akce. V opačném případě zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků vrátí neprodleně projekt předkladateli k dopracování.

Projekt (s výjimkou osobních údajů v něm obsažených) je volně přístupný činovníkům Junáka v rámci pravidel stanovených pokynem zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

9.4.3 Název a symbolika lesní školy či kurzu

Lesní školy používají tradiční symboly, které jsou výrazem jejich kontinuity od dob počátků skautského hnutí. Obdobné nebo odvozené symboly používají i lesní kurzy. Každá lesní škola či kurz si pak mohou vytvářet i další symboly, které odpovídají jejich vlastní tradici.

Každá lesní škola či kurz má právo na znak a název. Název a znak schvaluje zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků, který dbá na to, aby dvě akce nenesly stejný název nebo aby název akce nebyl v rozporu s tímto řádem či ostatními předpisy.

Absolventům lesních škol a kurzů přísluší zvláštní krojové označení, které stanoví tento řád.

9.4.4 Hlášení lesní školy či kurzu

Pořadatel předkládá na každou část lesní školy či kurzu **hlášení vzdělávací akce** podle pokynu zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků. Toto hlášení obsahuje zejména termín a místo akce, počet účastníků, složení instruktorského sboru a další; zároveň je i žádostí o případnou dotaci.

9.5 Organizátoři lesních škol a kurzů

9.5.1 Vůdce lesní školy či kurzu

Vůdce lesní školy či kurzu musí mít vždy instruktorskou kvalifikaci a praxi jako stálý instruktor akce stejného nebo podobného typu (například tedy vůdce LŠ musí mít praxi jako stálý instruktor LŠ nebo ILŠ). Vůdce jmenuje na návrh pořadatele akce a po vyjádření zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků náčelník kmene, ve kterém je vůdce registrován. Toto jmenování je platné po dobu konání schválené akce (jednoho ročníku lesní školy či kurzu) a končí dnem předložení závěrečné zprávy, nejpozději však do 3 měsíců od skončení akce. Vůdce je oprávněn i po této době provádět rozhodnutí nutná k řádnému uzavření akce (rozhodnutí o absolvenci apod.), nejpozději však po dobu 18 měsíců od ukončení akce. Tato činnost se však již nepovažuje za výkon činovnické funkce (viz dále).

Mandát vůdce může být výjimečně ukončen odvoláním z funkce. Odvolat jej může:

- pořadatel akce,
- zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků,
- náčelník kmene, ve kterém je vůdce registrován.

Výkon funkce vůdce lesní školy či kurzu se považuje za výkon činnické funkce ve smyslu Stanov Junáka.

Vůdce zejména zodpovídá za:

- stanovení výchovných cílů a záměrů akce,
- sestavení sboru instruktorů a jejich jmenování,
- sestavení programu a dramaturgie akce,
- průběh akce,
- udělení či odmítnutí absolvence jednotlivým účastníkům,
- vyhodnocení akce a předložení závěrečné zprávy zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků.

V případě, že součástí lesní školy nebo kurzu je příprava na získání kvalifikačního stupně, zřídí vůdce příslušnou zkušební komisi vůči níž vykonává práva a povinnosti pořadatele zkoušek.

9.5.2 Instruktorový sbor

Instruktorový sbor lesní školy či kurzu tvoří:

- vůdce lesní školy či kurzu
- stálí instruktoři, kteří se zúčastní celé akce a společně s vůdcem odpovídají za její průběh a výsledky, z nichž alespoň jednoho musí vůdce jmenovat svým zástupcem,
- instruktoři – elévové (někdy nazývaní též pomocní instruktoři), kteří se rovněž zúčastní celé akce, podílejí se na přípravě a zajištění programu pod vedením vůdce a stálých instruktorů a připravují se na roli stálého instruktora.
- Další činovníci s instruktorskou kvalifikací, kteří se zúčastní celé akce

Žádný činovník nemůže zastávat funkci vůdce nebo stálého instruktora pro dvě současně běžící akce. Výjimku tvoří případ souběžného pořádání několika akcí – viz dále.

Minimální počet stálých instruktorů, případně i nejmenší celkový počet členů instruktorského sboru stanovují pro jednotlivé typy lesních škol a kurzů příslušné kapitoly tohoto řádu. Pořádá-li se souběžně (na stejném místě ve stejném čase) dvě či více různých vzdělávacích akcí (například lesní škola s čekatelským lesním kurzem apod.), platí následující ustanovení:

- Je-li vůdce společný pro obě nebo více souběžných akcí, musí být pro každou z nich ustaven samostatný zástupce vůdce.
- Má-li naopak dílčí akce svého samostatného vůdce, pak se požadovaný počet stálých instruktorů na této dílčí akci snižuje o jednoho.
- Stálí instruktoři jedné z akcí nemohou být považováni za stálé instruktory akce druhé, mohou však být považováni za členy jejího instruktorského sboru.

Maximální počet členů instruktorského sboru tento řád nestanoví. Toto rozhodnutí je v kompetenci vůdce akce a mělo by být přiměřené celkovému výchovnému záměru lesní školy či kurzu a počtu účastníků.

Všichni stálí instruktoři musejí mít instruktorskou kvalifikaci. Stálé instruktory jmenuje vůdce akce zpravidla na dobu konání schválené akce (jednoho ročníku lesní školy či kurzu). Jmenování stálých instruktorů musí mít písemnou podobu a musí splňovat náležitosti stanovené závaznými předpisy Junák a případně dále upřesněné pokynem zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Platnost jmenování končí dnem předložení závěrečné zprávy nebo dříve, je-li instruktor odvolán. Odvolat jej může:

- vůdce akce
- pořadatel akce,
- zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků.

Výkon funkce stálého instruktora se považuje za výkon činovnické funkce ve smyslu Stanov Junáka.

Instruktoři – elévové musejí mít alespoň vůdcovskou zkoušku; nebo případně hospodářkou či organizační zkoušku. Jmenuje je vůdce akce, toto jmenování nemusí mít písemnou formu. Výkon funkce instruktora – eléva se **nepovažuje** za výkon činovnické funkce ve smyslu Stanov Junáka.

9.5.3 Hospodář lesní školy či kurzu

Hospodaření lesní školy či kurzu vede **hospodář akce**, kterého jmenuje **pořadatel akce**. Hospodář zejména dbá na to, aby hospodaření akce bylo v souladu se závaznými předpisy, prostředky byly vynakládány hospodárně a bylo řádně vedeno účetnictví akce. Hospodářem může být i civilní odborník; případně může být vůči pořadateli akce v zaměstnaneckém nebo obdobném poměru.

Jmenování hospodáře musí být provedeno písemnou formou v souladu se závaznými předpisy Junáka.

Je-li hospodářem člen Junáka, považuje se výkon této funkce za výkon činovnické funkce ve smyslu stanov Junáka.

9.5.4 Další organizátoři lesní školy či kurzu

Mimo instruktorského sboru se na programu lesní školy či kurzu mohou podílet i **odborní lektoři**, což jsou zpravidla skautští nebo civilní odborníci, kteří zajišťují jen některé programy nebo činnosti. Tito se mohou účastnit i jen malé části z celkové délky akce.

Na zajištění lesní školy či kurzu se zpravidla podílejí i další osoby, které zajišťují její technické, hospodářské, materiální či organizační zázemí. Tyto osoby nemusí být členy Junáka a nejsou pro ně tímto řádem stanoveny žádné kvalifikační předpoklady.

9.6 Kruhy lesních škol a kurzů

Kruhy lesních škol a kurzů jsou neformální uskupení činovníků, která jsou nositeli tradice a kontinuity příslušné lesní školy či kurzu a představují jejich přirozené zázemí. Členy kruhu jsou vždy současný vůdce a instruktorský sbor, dále zpravidla bývalí vůdci, instruktoři a absolventi. Kruh mezi sebe přijímá i absolventy jiných lesních škol či kurzů, kteří o práci projeví zájem.

Kruh je řízen vůdcem lesní školy či kurzu nebo rádcem zvoleným z řad členů kruhu.

Úkolem kruhu je zejména:

- pomáhat své lesní škole či kurzu,
- podílet se na výchově činovníků v regionu nebo odborné oblasti,
- prohlubovat skautskou vzdělanost a odbornost (např. publikační činností), vzájemně se podporovat ve vzdělávání a sebevzdělávání,
- doporučovat pořadatelům vhodné činovníky na funkce vůdce lesní školy či kurzu.

9.7 Metody lesních škol a kurzů

Metody lesních škol a kurzů vycházejí ze skautských zásad a praxe a opírají se zejména o:

- osobní příklad a skautské společenství,

- výchovu prožitkem,
- využití přírodního a táborového prostředí,
- aktivní přístup a týmovou spolupráci účastníků,
- přátelské vztahy mezi instruktory a účastníky, vzájemný respekt,
- přiměřenou tělesnou námahu a aktivitu,
- prvky dobrodružství a romantiky,
- nové - pro účastníky překvapivé - programy a aktivity,
- návaznost na klasický skautský program,
- využívání symboliky a rituálů,
- novinky ze skautské teorie i praxe,
- cílevědomé a metodické využití her.

Příklady metod:

- přednáška doplněná písemnými materiály a následná diskuse,
- rozsáhlejší písemný materiál doplněný komentářem a diskusí,
- interaktivní metody, kdy frekventant je aktivní účastník, (např.: řízená diskuse, při níž se současně učí diskutovat a řeší problém, psychologické hry, atd.),
- praktická činnost,
- hry, závody,....,
- práce frekventantů se skupinou (např. cvičná družina nebo ostatní frekventanti).

Skautskou praxi je možné zařadit dvěma způsoby: Základní dovednosti (stavba tábora, vaření, vedení družiny, vedení her, psaní kroniky atd.) budou součástí každodenní činnosti akce. Náročnější činnosti a zajímavosti pak budou součástí vzdělávacího programu (novinky ve výstroji, lasování, výtvarné techniky, hvězdy,....).

9.8 Dokumentace lesních škol a kurzů

Každá lesní škola či kurz zpracovává závěrečnou zprávu, která obsahuje zejména:

- identifikaci pořadatele akce,
- typ a název akce,
- jména a kvalifikace vůdce, stálých instruktorů, instruktorů – elévů, hospodáře a dalších organizátorů; čas, který strávili na akci,
- data a místa jednotlivých částí,
- stanovené cíle akce a jejich naplnění,
- program,
- základní údaje o jednotlivých frekventantech,
- hodnocení průběhu akce (splnění plánovaného programu, hodnocení frekventantů a instruktorů, chyby a problémy, zpětná vazba),
- seznam úspěšných absolventů včetně data absolvence; pokud ke dni zaslání závěrečné zprávy ještě není tento seznam uzavřen (někteří účastníci ještě plní podmínky absolvence), zašle jeho konečnou podobu vůdce, jakmile to bude možné, nejpozději však do 18 měsíců od skončení akce na stejná místa jako závěrečnou zprávu.

Tuto závěrečnou zprávu předkládá vůdce akce nejpozději do 3 měsíců po ukončení celé akce:

- pořadateli akce,
- zpravodaji pro výchovu činovníků KRJ, jíž pořadatel podléhá,
- zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků.

Pořadatel archivuje tuto závěrečnou zprávu a veškerou hospodářskou a účetní dokumentaci akce.

Závěrečná zpráva (s výjimkou osobních údajů v něm obsažených) je volně přístupná činovníkům Junáka v rámci pravidel stanovených pokynem zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

Všichni účastníci, kteří splní podmínky absolvence, obdrží absolventský list podepsaný vůdcem akce, zpravodajem VRJ pro výchovu činovníků a náčelníkem příslušného kmene. Absolventský list lze vydat pouze členům Junáka, kteří mají složený skautský slib. Ostatní účastníci obdrží písemné potvrzení o účasti na akci vydané pořadatelem akce podle pokynů zpravodaje VRJ pro výchovu činovníků.

10 Lesní kurzy

10.1 Poslání a cíle lesních kurzů

Lesní kurzy (též nazývané motivační lesní kurzy, roverské lesní kurzy či lesní kurzy R&R) jsou určeny především pro věkovou kategorii 15 - 20 letých. Posláním lesních kurzů je zejména:

- podchycení zájmu o setrvání v hnutí a o činovnickou službu,
- rozvíjení osobnosti, výchova k sebevzdělávání,
- uvědomění si svého místa v životě, rozšíření vlastních obzorů.

10.2 Účastníci lesního kurzu

Vstupní podmínky:

- věk - dovršení 15 let,
- u účastníků mladších 18 let přihláška s podpisem zákonného zástupce,
- doporučení vůdce oddílu,
- další podmínky dle rozhodnutí vůdce LK.

10.3 Instruktoři lesního kurzu

Každý LK má vůdce a nejméně dva stálé instruktory, celkem musí mít instruktorský sbor nejméně čtyři členy.

10.4 Obsah lesního kurzu

Každý lesní kurz může mít své specifické zaměření - vodní skauting, duchovní výchova aj.

Obsah LK vychází z obecných cílů a ze specifického zaměření každého LK. Každý kurz rozvíjí kromě dalších tato témata:

- Myšlenkové základy skautingu;
- Občanství a vlastenectví;
- Cíle skautské výchovy;
- Činovnická a roverská služba;
- Základy psychologie a mezilidských vztahů;

- Mravní a duchovní výchova;
- Estetická výchova;
- Tělesná výchova;
- Skautská praxe.

10.5 Forma lesního kurzu

Lesní kurz má nejmenší časový rozsah 9 dnů, z toho alespoň jeden týden vcelku.

11 Čekatelské lesní kurzy

11.1 Poslání a cíle čekatelských lesních kurzů

Čekatelské lesní kurzy slouží především k přípravě čekatelů na práci s dětmi a mládeží v rojích, smečkách a oddílech.

Jsou optimální formou přípravy na složení ČZ, která může být součástí programu ČLK.

ČLK rovněž usilují o:

- podchycení zájmu o setrvání v hnutí a o činovníckou službu,
- rozvíjení osobnosti, výchova k sebevzdělávání,
- uvědomění si svého místa v životě, rozšíření vlastních obzorů.

ČLK jsou určeny především pro věkovou kategorii 15 - 20 letých.

11.2 Účastníci čekatelského lesního kurzu

Vstupní podmínky pro LK:

- věk - dovršení 15 let,
- u účastníků mladších 18 let přihláška s podpisem zákonného zástupce,
- doporučení vůdce oddílu,
- znalosti skautské stezky přiměřené věku,
- další podmínky dle rozhodnutí vůdce LK.

Podmínkou absolvence ČLK je i složení ČZ a to i v případě, že není součástí programu akce.

11.3 Instruktoři čekatelského lesního kurzu

Každý ČLK má vůdce a nejméně dva stálé instruktory, celkem musí mít instruktorský sbor nejméně čtyři členy.

11.4 Obsah čekatelského lesního kurzu

Obsah čekatelského lesního kurzu především vychází z témat čekatelské zkoušky:

- Myšlenkové základy skautingu;
- Úvod do pedagogiky a psychologie;
- Metodika;
- Bezpečnost;
- Zdravověda;

- Organizace a právo;
- Základy hospodaření.

Čekatelský lesní kurz podle možností obsahuje další programy, které podporují všestranný rozvoj osobnosti účastníků, nebo které pro ně mohou být inspirací při činnosti v oddílech, smečkách a rojích. ČLK zpravidla obsahuje i prvky skautského táborového programu.

11.5 Forma čekatelského lesního kurzu

Lesní kurz má nejmenší časový rozsah 9 dnů, z toho alespoň jeden týden vcelku, nejlépe v prostředí stanového tábora.

12 Vůdcovský lesní kurz

12.1 Poslání a cíle

Posláním vůdcovského lesního kurzu (dále jen VLK) je především příprava pro roli skautské vůdkyně či vůdce - v oblasti znalostí, vědomostí, dovedností, postojů a návyků. Dále upevňuje vědomí sounáležitosti, služby hnutí, závazku. Nabízí prožitek skautského společenství, motivaci k další službě. Je místem pro výměnu zkušeností, hledání nových metod, přístupů, programů.

12.2 Účastníci

Účastníci musí splnit vstupní podmínky pro uchazeče o složení vůdcovské zkoušky (včetně dovršení věku 18 let) nejpozději do zahájení hlavní části VLK.

Pro absolvenci VLK musí dále uchazeči splnit tyto podmínky:

- aktivní účast na všech akcích VLK (výjimky může povolit vůdce),
- složení vůdcovské zkoušky,
- splnění libovolného úkolu, který si účastník zvolí po poradě s instruktorským sborem,
- případné další podmínky podle rozhodnutí vůdce.

12.3 Instruktoři

Každý VLK má vůdce a nejméně tři stálé instruktory.

12.4 Obsah

Obsah VLK vychází z hlavního cíle, tj. připravit účastníka dobře na roli skautského vůdce. Základní náplň je tedy určena obsahem vůdcovské zkoušky. VLK se může částečně profilovat, jednak podle věkového stupně, jednak větším důrazem na některou oblast skautské výchovy (např. vodní skauting, duchovní výchova, příroda, tábornictví...).

12.5 Forma

Vůdcovský lesní kurz má nejmenší časový rozsah 14 dnů, z toho alespoň jeden týden vcelku, nejlépe v prostředí stanového tábora.

13 Manažerský lesní kurz

13.1 Poslání a cíle

Posláním manažerského lesního kurzu (dále jen MLK) je především příprava činovníků, kteří budou schopni vést a řídit další činovníky, organizovat a plánovat činnost skautských jednotek, zajišťovat úkoly v oblasti hospodaření, administrativy a vnějších styků. Dále upevňuje vědomí sounáležitosti, služby hnutí, závazku. Nabízí prožitek skautského společenství, motivaci k další službě. Je místem pro výměnu zkušeností, hledání nových metod, přístupů, programů.

13.2 Účastníci

Účastníci musí splnit vstupní podmínky pro uchazeče o složení hospodářské či organizační zkoušky nejpozději do zahájení hlavní části MLK.

Pro absolvenci MLK musí dále uchazeči splnit tyto podmínky:

- aktivní účast na všech akcích MLK (výjimky může povolit vůdce),
- složení hospodářské či organizační zkoušky,
- splnění libovolného úkolu, který si účastník zvolí po poradě s instruktorským sborem,
- případné další podmínky podle rozhodnutí vůdce.

13.3 Instruktoři

Každý MLK má vůdce a nejméně tři stálé instruktory.

13.4 Obsah

Obsah MLK vychází z hlavního cíle, tj. připravit účastníka na složení hospodářské či organizační zkoušky.

13.5 Forma

Manažerský lesní kurz má nejmenší časový rozsah 14 dnů, z toho alespoň jeden týden vcelku.

14 Lesní školy

14.1 Poslání a cíle

Posláním lesních škol je zabezpečit vyšší vzdělání činovníků ochotných podílet se na výchově budoucích vůdkyň a vůdců, prohloubit jejich chápání skautské myšlenky a cílů skautského hnutí, přispět k dalšímu rozvoji osobnosti, vést je k tomu, aby svojí činností přesáhli hranice oddílu a střediska. Upevnit vědomí sounáležitosti, služby hnutí, závazku. Nabídnout prožitek skautského společenství, motivaci k další službě. LŠ jsou i místem pro výměnu zkušeností, hledání nových metod, přístupů, programů.

Lesní školy rovněž slouží k přípravě skautských odborníků a jsou optimální formou přípravy k získání OČK.

14.2 Účastníci

Účastníci musí splnit následující podmínky pro přijetí na LŠ:

- složená vůdcovská zkouška, nebo – dle rozhodnutí vůdce LŠ – jiná speciální kvalifikace odpovídající zaměření této LŠ (buď hospodářská či organizační zkouška, nebo kvalifikace pro vedení klubů dospělých),
- alespoň jeden rok aktivní činovnické praxe po složení této zkoušky (výjimky povoluje vůdce lesní školy),
- vyjádření vedoucího střediska a výchovného zpravodaje ORJ, nebo odpovídajících složek kmeny dospělých,
- další podmínky dle rozhodnutí vůdce LŠ.

Pro absolvenci LŠ musí dále uchazeči splnit tyto podmínky:

- aktivní účast na všech akcích LŠ (výjimky může povolit vůdce LŠ),
- samostatný úkol po dohodě s vůdcem LŠ (např. realizace projektu, písemná práce, publikační činnost atd.).

14.3 Instruktoři

Každá LŠ má vůdce a nejméně tři stálé instruktoře, doporučuje se však vyšší počet.

14.4 Obsah

Základní obsah každé LŠ směřuje k naplnění jejích cílů, tedy rozvíjí všeobecnou skautskou vzdělanost. Každá LŠ nutně obsahuje tato témata:

1. Duchovní rozměr skautingu;
2. Občanství a vlastenectví;
3. Psychologie, osobnost činovníka;
4. Mravní výchova;
5. Cíle skautingu;
6. Metodika vybraných oblastí skautské výchovy (např. estetika, táboření, příroda, tělesná výchova, právní předpisy, psychologie, organizace ...);
7. Mezilidské vztahy, komunikace a týmová práce;
8. Mezinárodní rozměr skautingu;
9. Zamyšlení nad aktuálními problémy a úkoly hnutí;
10. Témata specifická pro jednotlivé kmeny

Každá LŠ má zpravidla další specifické zaměření vycházející z jedné nebo několika OČK.

14.5 Forma

Lesní škola má nejmenší časový rozsah 14 dnů, z toho alespoň jeden týden vcelku, v přírodním prostředí – kupříkladu stanový tábor, rekreační táborové zařízení v přírodě, stálá skautská základna. Je vhodné, aby před hlavní částí LŠ proběhla aspoň jedna společná akce frekventantů a instruktorů.

15 Instruktorské lesní školy

15.1 Poslání a cíle

Posláním instruktorských lesních škol je připravit instruktoře pro další výchovu činovníků. Instruktorská lesní škola je nejvhodnější formou přípravy k získání instruktorské kvalifikace.

15.2 Účastníci

Účastníci musí splnit následující podmínky pro přijetí na ILŠ:

- Dosažení věku 21 let před zahájením hlavní části ILŠ, výjimku z tohoto požadavku může povolit vůdce ILŠ,
- alespoň jeden rok aktivní činovnícké praxe po složení vůdcovské zkoušky,
- vyjádření vedoucího střediska a výchovného zpravodaje ORJ,
- splnění alespoň jedné z těchto podmínek:
 - absolvence libovolné LŠ
 - absolvence libovolné lesní školy či kurzu a zároveň praxe v přípravě a vedení nebo zabezpečení akcí vzdělávání činovníků (jako lektor, instruktor-elév, organizátor či podobně), v rozsahu alespoň 9 dnů
- další podmínky dle rozhodnutí vůdce ILŠ.

Pro absolvenci ILŠ musí dále uchazeči splnit tyto podmínky:

- aktivní účast na všech akcích ILŠ (výjimky může povolit vůdce ILŠ),
- samostatný úkol po dohodě s vůdcem ILŠ (např. realizace projektu, písemná práce, publikační činnost atd.),
- prokázání znalostí, dovedností a postojů, které jsou součástí IK.

15.3 Instruktoři

Každá ILŠ má vůdce a nejméně tři stálé instruktory, doporučuje se však vyšší počet.

15.4 Obsah

Obsah ILŠ je určen v první řadě podmínkami získání instruktorské kvalifikace, dále pak rozvíjí všeobecnou skautskou vzdělanost a zahrnuje zpravidla i tato témata:

1. Duchovní rozměr skautingu;
2. Psychologie, osobnost činovníka;
3. Mravní výchova;
4. Cíle skautingu;
5. Metodika vybraných oblastí skautské výchovy (např. estetika, táboření, příroda, tělesná výchova ...);
6. Mezilidské vztahy, komunikace a týmová práce;
7. Mezinárodní rozměr skautingu;
8. Novinky z literatury i praxe;
9. Zamyšlení nad aktuálními problémy a úkoly hnutí.

15.5 Forma

Instruktorská lesní škola má nejmenší časový rozsah 14 dnů, z toho alespoň jeden týden vcelku. Je vhodné, aby před hlavní částí ILŠ proběhla aspoň jedna společná akce frekventantů a instruktorů.

Hlava IV. Ostatní ustanovení

16 Symbolika a vnější označení

16.1 Označení absolventů

Absolventi kvalifikačních stupňů a akcí výchovy činovníků mají právo nosit na skautském kroji následující označení. Toto označení přísluší činovníkům či čekatelům teprve potom, co splní všechny stanovené podmínky absolvence.

Podrobněji stanoví vzhled a další náležitosti těchto označení Krojový řád a na něj navazující směrnice.

16.1.1 Označení kvalifikačních stupňů

- 1) Čekatelská zkouška: kovový čekatelský odznak v tradiční podobě.
- 2) Vůdcovská zkouška: kovový vůdcovský odznak v tradiční podobě.
- 3) Kapitánská zkouška: kovový kapitánský odznak v tradiční podobě.
- 4) Instruktorská kvalifikace: kovový instruktorský odznak v tradiční podobě.

16.1.2 Označení absolventů akcí výchovy činovníků

- 1) Lesní kurzy, čekatelské lesní kurzy: znak s jedním týpí na šátku a látkový znak konkrétního lesního kurzu na pravý rukáv.
- 2) VLK: šedý šátek s barevným lemováním odpovídajícím příslušné základní barvě skautského šátku (hnědá, žlutá či modrá) a se znakem jednoho týpí a látkový znak na pravý rukáv.
- 3) MLK: šedý šátek s barevným lemováním odpovídajícím příslušné základní barvě skautského šátku (hnědá, žlutá či modrá) a látkový znak na pravý rukáv.
- 4) Lesní škola a instruktorská lesní škola: šedý šátek se znakem tří týpí a látkový znak konkrétní lesní školy na pravý rukáv.

16.2 Označení vůdců a instruktorů

16.2.1 Vůdci lesních škol a kurzů

Vůdci LŠ a ILŠ mají právo nosit na krku stříbrnou kopii obsidiánového hrotu šípů zavěšenou na řemínku, jejich zástupci mohou nosit stejný odznak v bronzovém provedení. Toto označení se používá zejména při akcích výchovy činovníků.

Odznak je propůjčen náčelníkem vůdci na dobu jeho jmenování. Po úspěšném vedení tří LŠ či ILŠ obdrží vůdce tento odznak do vlastnictví.

Vůdci všech lesních škol a kurzů mají právo nosit na pravém rukávu látkový znak lesní školy či kurzu, kterou vedou či vedli.

16.2.2 Instruktoři lesních škol a kurzů

Členové instruktorského sboru všech lesních škol a kurzů mají právo nosit na pravém rukávu látkový znak této lesní školy či kurzu.

16.3 Dočasná označení

Vůdce lesní školy či kurzu stanoví při jakých příležitostech a v jakém rozsahu se na akci používá skautský kroj. Během akce mohou všichni účastníci (frekventanti i instruktorský sbor) nosit zvláštní označení podle rozhodnutí vůdce příslušné lesní školy či kurzu. Vůdce může rozhodnout i o dalších dočasných úpravách kroje (nenošení některých dobrovolných označení apod.), jinak se účastníci řídí platným Krojovým řádem.

17 Další akce výchovy a vzdělávání činovníků

Všechny další akce, které nebyly vyjmenovány v předchozích kapitolách, mohou být chápány jako akce výchovy činovníků jen za splnění následujících podmínek:

- Směřují k naplnění poslání a obecných cílů výchovy činovníků Junáka.
- Navazují na základní činovnické vzdělání (tj. na čekatelskou zkoušku) nebo některý vyšší kvalifikační stupeň.
- Byly schváleny zpravodajem VRJ pro vzdělávání činovníků.

Za akci výchovy činovníků je považována i akce, jejímž obsahem je skládání některého činovnického kvalifikačního stupně zakotveného v tomto řádu (například vůdcovské zkoušky). Akcí výchovy činovníků je i ÚLŠ a metodická setkání vůdců a instruktorů LK a LŠ, zkušebních komisí, zpravodajů apod.

Pořadatelem všech těchto akcí může být libovolný organizační článek Junáka s právní subjektivitou. Případné dotace na tyto akce schvaluje – po splnění všech náležitostí stanovených příslušnými pokyny – zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků.

Následující označení je vyhrazeno pouze pro akce, které odpovídají tomuto popisu:

„Čekatelský kurz“ pro kurz připravující speciálně ke složení čekatelské zkoušky;

„Zdravotnický kurz“ pro kurz požadovaný a organizovaný podle příslušné vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR, jehož obsah je vymezen přílohou tohoto řádu;

„Kurz pro vedení klubů dospělých“ pro kurz navazující obsahem na ČZ a poskytující alternativní kvalifikaci (vedle VZ) pro vedení klubů dospělých; jeho obsah a podmínky pořádání stanoví náčelnictvo KD,

„Vůdcovský kurz“ pro kurz připravující speciálně ke složení vůdcovské zkoušky;

„Manažerský kurz“ pro kurz připravující speciálně ke složení organizační nebo hospodářské zkoušky;

„Postgraduální kurz“ pro kurz určený absolventům VZ (případně MZ);

„Odborný postgraduální kurz“ pro postgraduální kurz připravující speciálně k získání odborné činovnické kvalifikace.

Pro ostatní akce se zpravidla používá označení seminář.

Vůdci lesních škol a kurzů mohou svolávat srazy absolventů, které však nemají statut akce výchovy činovníků.

18 Orgány výchovy činovníků

18.1 Orgány výchovy činovníků

Orgány výchovy činovníků jsou zejména:

- Náčelnictvo Junáka, zejména pak náčelní a náčelník,
- Zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků a jeho odbor,
- Náčelnictvo kmene dospělých,
- Ústřední lesní škola,
- Zpravodajové KRJ pro výchovu činovníků,
- HKVS,
- Výchovní zpravodajové ORJ,
- Zkušební komise zřízené podle tohoto řádu,
- Vůdci a instruktorské sbory lesních škol a kurzů.

18.2 Odbor VRJ pro výchovu činovníků

Odbor pro výchovu činovníků zřizuje VRJ v souladu se Stanovami Junáka. Za jeho činnost plně odpovídá zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků, který předkládá starostovi návrh na jmenování členů odboru. Jednotlivé členy odboru může zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků pověřit výkonem některých svých pravomocí.

Odbor se zpravidla schází jednou měsíčně, alespoň jednou za rok se schází za přítomnosti vůdců lesních škol a kurzů a alespoň jednou za rok za přítomnosti zpravodajů KRJ pro výchovu činovníků. Činnost odboru se řídí zejména tímto řádem, Organizačním řádem VRJ a ostatními závaznými předpisy Junáka.

18.3 Ústřední lesní škola

Ústřední lesní škola je koordinačním a konzultačním orgánem výchovy činovníků. Svolává a řídí jí zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků podle potřeby, alespoň jednou za funkční období NJ. Pořadatelem ÚLŠ je Junák jako celek.

Účastníky ÚLŠ jsou:

- náčelní, náčelník,
- členové NJ a VRJ,
- členové odboru pro výchovu činovníků,
- vůdce a nejvýše 3 stálí instruktoři z každé lesní školy či kurzu, který uskutečnil alespoň jeden běh od konání poslední ÚLŠ, nebo která předložila projekt na rok, ve kterém se ÚLŠ koná,
- zpravodajové KRJ pro výchovu činovníků,
- okresní výchovní zpravodajové,
- další činovníci pozvaní zpravodajem VRJ pro výchovu činovníků.

ÚLŠ se koná společně pro všechny kmeny Junáka. Její závěry projednává odbor pro výchovu činovníků a případně i Výkonná rada Junáka či Náčelnictvo Junáka.

19 Zvláštní ustanovení

19.1 Výklad a výjimky

Výklad tohoto řádu přísluší zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků a podle stanov i Náčelnictvu Junáka, přičemž výklad Náčelnictva Junáka je nadřazený výkladu zpravodaje.

Výjimky z tohoto řádu povoluje zpravodaj VRJ pro výchovu činovníků.

19.2 Námitky proti rozhodnutím, odvolání

Proti všem rozhodnutím opírajícím se o tento řád se lze odvolat.

Proti rozhodnutím zkušebních komisí se odvolání podává jejich pořadateli.

Proti rozhodnutím zpravodajů (výchovných zpravodajů ORJ nebo zpravodajů KRJ či VRJ pro výchovu činovníků) se odvolání podává orgánu v němž působí (ORJ, KRJ, NKD, VRJ).

Proti rozhodnutím vůdců lesních škol a kurzů se odvolání podává zpravodaji VRJ pro výchovu činovníků.

20 Přejídná a závěrečná ustanovení

20.1 Platnost řádu

Toto novelizované znění Řádu pro vzdělávání činovnic a činovníků Junáka byla schválena Náčelnictvem Junáka 8. 3. 2009. Tím okamžikem končí platnost předchozího znění tohoto řádu schváleného dne 9. 4. 2006.

Akce započaté nebo schválené podle předchozího znění řádu mohou být dokončeny v souladu s původními ustanoveními.

20.2 Uznání dosavadní kvalifikace

Stávající absolventi lesních škol a kurzů jsou považováni za absolventy podle tohoto řádu a náležejí jim i odpovídající označení.

Platnost oprávnění pro předsedy a členy zkušebních komisí vydaná před účinností novely se nemění.

OČK a IK vydaná před účinností novely zůstávají v platnosti.

Absolventi ILŠ, kteří získali absolvenčí před okamžikem účinností novely schválené dne 7. 7. 2001 jsou považováni za držitele IK.

Náčelní DK: Akad. malířka Michala Rocmanová

Náčelník ChK: Zdeněk Prančl

Starosta: Ing. Josef Výprachtický

Obsah

Hlava I. Základní ustanovení o výchově činovníků

1	Poslání a systém výchovy a vzdělávání činovníků.....	1
2	Všeobecná ustanovení.....	2
2.1	<i>Obsah Řádu pro vzdělávání činovnic a činovníků Junáka</i>	<i>2</i>
2.2	<i>Související řády a předpisy.....</i>	<i>2</i>
2.3	<i>Použitá terminologie.....</i>	<i>3</i>
2.4	<i>Obecná ustanovení pro pořádání akcí výchovy činovníků</i>	<i>3</i>
3	Obecná ustanovení o kvalifikačních stupních	4
3.1	<i>Systém kvalifikačních stupňů</i>	<i>4</i>
3.2	<i>Přiznávání kvalifikačních stupňů.....</i>	<i>4</i>
3.2.1	<i>Způsob prokazování kvalifikace</i>	<i>5</i>
3.2.2	<i>Zkušební komise a její ustavení</i>	<i>5</i>
3.2.3	<i>Předseda zkušební komise</i>	<i>5</i>
3.2.4	<i>Pořadatel zkoušek</i>	<i>6</i>
3.2.5	<i>Hodnocení zkoušek</i>	<i>6</i>
3.2.6	<i>Dekrety a další doklady o získané kvalifikaci</i>	<i>7</i>
3.2.7	<i>Oznámení o konání zkoušek a dokumentace</i>	<i>7</i>
3.3	<i>Závady při udělování kvalifikačních stupňů</i>	<i>8</i>
4	Základní kvalifikační stupeň - čekatelská zkouška	8
4.1	<i>Cíl čekatelské zkoušky.....</i>	<i>8</i>
4.2	<i>Oprávnění absolventa čekatelské zkoušky</i>	<i>8</i>
4.3	<i>Uchazeči čekatelské zkoušky.....</i>	<i>9</i>
4.4	<i>Příprava na ČZ.....</i>	<i>9</i>
4.5	<i>Zkušební komise ČZ.....</i>	<i>9</i>
4.6	<i>Organizace čekatelské zkoušky.....</i>	<i>10</i>
4.7	<i>Forma čekatelské zkoušky.....</i>	<i>10</i>
4.8	<i>Hodnocení čekatelské zkoušky.....</i>	<i>10</i>
4.9	<i>Obsah čekatelské zkoušky</i>	<i>10</i>
4a	Vůdcovská zkouška.....	11
5	Klasická vůdcovská zkouška.....	11
5.1	<i>Cíl vůdcovské zkoušky.....</i>	<i>11</i>
5.2	<i>Oprávnění absolventů vůdcovské zkoušky</i>	<i>11</i>
5.3	<i>Uchazeči vůdcovských zkoušek.....</i>	<i>11</i>
5.4	<i>Příprava na VZ.....</i>	<i>12</i>
5.5	<i>Zkušební komise pro vůdcovské zkoušky</i>	<i>12</i>
5.5.1	<i>Předseda zkušební komise</i>	<i>12</i>
5.5.2	<i>Členové zkušební komise.....</i>	<i>13</i>
5.6	<i>Organizace vůdcovské zkoušky.....</i>	<i>14</i>
5.7	<i>Formy vůdcovské zkoušky.....</i>	<i>14</i>

5.8	Obsah vůdcovské zkoušky	14
5.9	Vůdcovský slib	14
5a	Nová vůdcovská zkouška	15
5a.1	Cíl vůdcovské zkoušky.....	15
5a.3	Uchazeči vůdcovských zkoušek.....	15
5a.4	Příprava na vůdcovskou zkoušku.....	15
5a.5	Zkušební komise pro vůdcovské zkoušky	16
5a.5.1	Předseda zkušební komise	16
5a.5.2	Členové zkušební komise	16
5a.6	Organizace vůdcovské zkoušky.....	17
5a.7	Formy vůdcovské zkoušky.....	18
5a.8	Obsah vůdcovské zkoušky	18
5a.9	Vůdcovský slib	18
6	Manažerský kvalifikační stupeň - organizační zkouška a hospodářská zkouška	19
6.1	Cíl manažerské kvalifikace	19
6.2	Uchazeči manažerských zkoušek	19
6.3	Zkušební komise pro manažerské zkoušky.....	19
6.4	Organizace manažerské zkoušky	19
6.5	Formy manažerské zkoušky	20
6.6	Obsah manažerské zkoušky.....	20
7	Odborné činovnické kvalifikace	20
7.1	Cíl odborné činovnické kvalifikace.....	21
7.2	Oprávnění držitele odborné činovnické kvalifikace	21
7.3	Uchazeči o získání odborné činovnické kvalifikace.....	21
7.4	Udělování odborné činovnické kvalifikace	21
7.5	Zkušební komise pro udělování OČK	21
7.6	Organizace OČK	21
7.7	Kapitánská zkouška	22
7.8	Činovnická zkouška KD.....	22
8	Instruktorská kvalifikace	22
8.1	Cíl instruktorské kvalifikace	22
8.2	Oprávnění držitele instruktorské kvalifikace	23
8.3	Vstupní podmínky.....	23
8.4	Obsah IK.....	23
8.4.1	Vědomosti	23
8.4.2	Dovednosti	24
8.4.3	Postoje.....	24
8.5	Forma ověřování IK	24
8.5.1	Udělení IK bez absolvence ILŠ	24
8.5.2	Udělení IK v závěru ILŠ	25
8.5.3	Přiznání IK na základě praxe	25

9	Obecná ustanovení o lesních školách a kurzech.....	26
9.1	<i>Poslání lesních škol a kurzů</i>	26
9.2	<i>Účastníci lesních škol a kurzů</i>	27
9.2.1	<i>Vstupní podmínky pro účastníky</i>	27
9.2.2	<i>Počet účastníků</i>	27
9.2.3	<i>Účast nečlenů Junáka na lesních školách a kurzech</i>	27
9.2.4	<i>Podmínky absolvence</i>	27
9.3	<i>Formy lesních škol a kurzů.....</i>	28
9.4	<i>Organizace lesních škol a kurzů.....</i>	28
9.4.1	<i>Pořadatel lesní školy či kurzu</i>	28
9.4.2	<i>Projekt lesní školy či kurzu.....</i>	28
9.4.3	<i>Název a symbolika lesní školy či kurzu.....</i>	29
9.4.4	<i>Hlášení lesní školy či kurzu</i>	29
9.5	<i>Organizátoři lesních škol a kurzů.....</i>	29
9.5.1	<i>Vůdce lesní školy či kurzu</i>	29
9.5.2	<i>Instruktorový sbor</i>	30
9.5.3	<i>Hospodář lesní školy či kurzu.....</i>	31
9.5.4	<i>Další organizátoři lesní školy či kurzu.....</i>	31
9.6	<i>Kruhy lesních škol a kurzů.....</i>	31
9.7	<i>Metody lesních škol a kurzů.....</i>	31
9.8	<i>Dokumentace lesních škol a kurzů.....</i>	32
10	Lesní kurzy	33
10.1	<i>Poslání a cíle lesních kurzů</i>	33
10.2	<i>Účastníci lesního kurzu.....</i>	33
10.3	<i>Instruktoři lesního kurzu.....</i>	33
10.4	<i>Obsah lesního kurzu</i>	33
10.5	<i>Forma lesního kurzu.....</i>	34
11	Čekatelské lesní kurzy	34
11.1	<i>Poslání a cíle čekatelských lesních kurzů.....</i>	34
11.2	<i>Účastníci čekatelského lesního kurzu</i>	34
11.3	<i>Instruktoři čekatelského lesního kurzu</i>	34
11.4	<i>Obsah čekatelského lesního kurzu.....</i>	34
11.5	<i>Forma čekatelského lesního kurzu.....</i>	35
12	Vůdcovský lesní kurz	35
12.1	<i>Poslání a cíle</i>	35
12.2	<i>Účastníci.....</i>	35
12.3	<i>Instruktoři.....</i>	35
12.4	<i>Obsah.....</i>	35
12.5	<i>Forma</i>	35
13	Manažerský lesní kurz.....	36
13.1	<i>Poslání a cíle</i>	36
13.2	<i>Účastníci.....</i>	36

13.3	Instruktoři	36
13.4	Obsah	36
13.5	Forma	36
14	Lesní školy	36
14.1	Poslání a cíle	36
14.2	Účastníci	36
14.3	Instruktoři	37
14.4	Obsah	37
14.5	Forma	37
15	Instruktorské lesní školy	37
15.1	Poslání a cíle	37
15.2	Účastníci	38
15.3	Instruktoři	38
15.4	Obsah	38
15.5	Forma	38
16	Symbolika a vnější označení.....	39
16.1	Označení absolventů.....	39
16.1.1	Označení kvalifikačních stupňů	39
16.1.2	Označení absolventů akcí výchovy činovníků.....	39
16.2	Označení vůdců a instruktorů.....	39
16.2.1	Vůdci lesních škol a kurzů	39
16.2.2	Instruktoři lesních škol a kurzů.....	39
16.3	Dočasná označení.....	40
17	Další akce výchovy a vzdělávání činovníků	40
18	Orgány výchovy činovníků.....	41
18.1	Orgány výchovy činovníků.....	41
18.2	Odbor VRJ pro výchovu činovníků	41
18.3	Ústřední lesní škola	41
19	Zvláštní ustanovení	42
19.1	Výklad a výjimky	42
19.2	Námítky proti rozhodnutím, odvolání.....	42
20	Přechodná a závěrečná ustanovení.....	42
20.1	Platnost řádu	42
20.2	Uznání dosavadní kvalifikace	42
PŘÍLOHA A – Obsah některých činovnických zkoušek		47
PŘÍLOHA B – Osnova zdravotnického kurzu pro činovníky Junáka		65
PŘÍLOHA C – Obsah a podmínky pro udělování Odborných činovnických kvalifikací.....		66

Příloha A

Obsah některých činovníckých zkoušek

1. Přehled témat čekatelské zkoušky

1.1 Myšlenkové základy skautingu

- 1) Poslání Junáka, tři základní principy skautingu a skautská výchovná metoda.
- 2) Skautský slib a zákon, jeho smysl.
- 3) Cíle skautské výchovy.
- 4) Světové skautské organizace - WAGGGS, WOSM, ISGF - mezinárodní rozměr skautingu.

1.2 Úvod do pedagogiky a psychologie

- 1) Cesty sebepoznání.
- 2) Poznávání dětí.
- 3) Základy vývojové psychologie.
- 4) Rizika doby - alkohol, drogy, sekty, média...

1.3 Metodika

- 1) Slib a zákon.
- 2) Družinový systém.
- 3) Příprava programu, plánování akcí.
- 4) Výchova dětí navzájem.
- 5) Učení aktivní činností a práce s hrou.
- 6) Charakteristika skautského vůdce.
- 7) Odměny a tresty.
- 8) Symboly a symbolika.
- 9) Práce se skautskou stezkou.
- 10) Práce s literaturou a tiskem.
- 11) Družinové a oddílové písemnosti výchovného charakteru (kronika, docházka, stupně, zápisník, časopisy, výsledkové listiny, přehledy bodování,...)

1.4 Bezpečnost

- 1) Bezpečnost v klubovně, v tělocvičně, v terénu, na akcích, při koupání, atd.
- 2) Zacházení s nářadím a elektrickými spotřebiči.
- 3) Pohyb po komunikacích - pěší, na kole.
- 4) Práce s ohněm.
- 5) Chování v krizových situacích.

1.5 Zdravověda

- 1) Život zachraňující úkony.

- 2) Případy, kdy je nezbytné vyšetření lékařem přes absenci zjevných příznaků. (Např. úrazy hlavy, úrazy elektrickým proudem, otravy, alergie aj.)
- 3) Organizace předlékařské první pomoci.
- 4) Základy první pomoci a hygieny - zátěž na děti...

1.6 Organizace a právo

- 1) Systém práva a jeho definice.
- 2) Úmluva o právech dítěte.
- 3) Lesní zákon. Zákon o ochraně přírody a krajiny a prováděcí vyhláška k tomuto zákonu.
- 4) Trestněprávní odpovědnost - vymezení pojmu a její vznik, oznamovací povinnost vůči orgánům činným v trestním řízení.
- 5) Právní subjektivita.
- 6) Systém skautských předpisů, organizační úrovně Junáka a jejich úkoly.

1.7 Základy hospodaření

- 1) Systém hospodaření oddílu a střediska.
- 2) Vedení pokladny a vyúčtování malé akce.
- 3) Inventář ve správě oddílu.

2. Přehled témat vůdcovské zkoušky

2.1 Myšlenkové základy skautingu, historie.

- 1) Předchůdci a inspirace (antika, křesťanství, rytíři, Komenský, Rousseau, Thoreau,...)
- 2) Zakladatelé skautingu. Dva základní směry v dějinách skautingu a jejich charakteristika. Historie světového skautingu.
- 3) Vznik a historie dívčího skautingu.
- 4) Historie skautingu v našich zemích, tradice skautingu v obci a v regionu.
- 5) Principy, cíle a poslání skautského hnutí.
- 6) Duchovní rozměr skautingu.
- 7) Vyjádření principů v zákoně, slibu a hesle.
- 8) Prostředky a metody skautské výchovy.
- 9) Symbolika a tradice jako výchovný prostředek.
- 10) Skauting jako životní styl, co může dát skauting dospělým.
- 11) Skauting jako služba bližnímu.
- 12) Proč jsem skautem, vůdcem, činovníkem. Činovnícký slib.
- 13) Mezinárodní skauting.
- 14) Skauting a veřejnost, postavení skautingu ve společnosti, vztah k podobným hnutím.
- 15) Skauting a jeho role v dnešní době (výzvy a rizika dnešní doby...).
- 16) Skauting jako výchova občana (obec, vlast, Evropa).

2.2 Psychologie

- 1) Osobnost dítěte (vlohy, schopnosti, inteligence, fantazie, zájmové zaměření, emocionalita, schopnost komunikace, morální a sociální zralost).
- 2) Pozorování a poznávání dětí, jejich hodnocení.
- 3) Věkové kategorie od narození do dospělosti. Podstatné psychické znaky u jednotlivých věkových skupin chlapců a dívek.
- 4) Různé sociální role jedince. Interakce dítě - družina - oddíl, sociální vztahy (podskupiny, dvojice, samotáři). Vztahy dětí různého věku. Respektování individuality dítěte ve skupině.
- 5) Koedukace - rizika a výhody.
- 6) Řešení konfliktů (dítě x dítě, dítě x dospělý, dospělý x dospělý).
- 7) Typy vedení oddílu. Kázeň, vztahy, nálada v oddíle.
- 8) Odměny, pochvaly a tresty, hodnocení, bodování. Motivace dětí.
- 9) Oddílové tradice a rituály, prostředí, romantika, příroda, jejich působení na psychiku dítěte a výchovné využití.
- 10) Výchova k partnerství, rodičovství.
- 11) Hendikepované děti, jejich začlenění do oddílu, rizika, spolupráce s rodiči a lékařem.
- 12) Osobnost vůdce, vůdkyně, sebepoznání a sebevýchova, sebevzdělávání.
- 13) Řízení týmu (zástupci, rádcové). Výchova nástupce, předání oddílu. Výběr rádců, jejich motivace, rizika.
- 14) Nejčastější chyby vůdce, jejich prevence a náprava.
- 15) Problémové děti a jejich začlenění do oddílu (neurotické děti, dislektici, děti s LMD, děti s problémy komunikace, týrané děti...)
- 16) Kouření, užívání alkoholu a drog, hrací automaty, počítačové hry. Nebezpečí sekt.
- 17) Poruchy v chování - lhaní, záškoláctví, útěky, krádeže, vandalismus, agrese, šikana.

2.3 Pedagogika.

- 1) Cíle a prostředky skautské výchovy vcelku i v jednotlivých oblastech (duchovní, mravní, citová, estetická, sociální, rozumová, ekologická, výchova k občanství, k toleranci, k tvořivosti, výchova vůle a odolnosti,...)
- 2) Charakteristika skautské výchovy, její tradiční prostředky a metody (aplikace skautských a mravních norem - slib, zákon, přátelství, hra, malá sociální skupina, role vůdce - vůdkyně)
- 3) Stanovení výchovných cílů (dlouhodobých, krátkodobých, všeobecných, v jednotlivých oblastech) v činnosti oddílu.
- 5) Hledání nových cest ve skautské výchově. Inspirace jinými organizacemi a zahraničním skautingem. Metody neslučitelné se skautingem.
- 6) Rozdíl ve výchově chlapců a dívek.
- 7) Rozdíly ve výchově jednotlivých věkových kategorií.
- 8) Význam, vytváření a využívání skautského výchovného prostředí.

2.4 Metodika.

- 1) Metodika používání skautského slibu a zákona.
- 2) Metodika výchovného využití tradice, státní a skautské symboliky, kroje.
- 3) Roční program oddílu. Využití stezky jako osnovy programu. Motivace celoroční činnosti oddílu.
- 4) Stezka - Jak naučit a jak vyzkoušet. Motivace - proč chci, aby uměli to či ono.
- 5) Literatura a práce s ní (sebevzdělání, výchova ke čtenářství). Oddílová knihovna, její využívání.
- 6) Hry, zásady přípravy a vedení her. Typy her a jejich výchovný účinek. Etapové hry - výhody a rizika.
- 7) Rukodělné práce, zručnost, tvořivost. Metodika nácviku jednotlivých dovedností. Práce s nástroji.
- 8) Odborky, zájmová činnost. Zařazení odborek do programu oddílu.
- 9) Výchova prožitkem, využití dobrodružství a romantiky.
- 10) Výchovné použití odměny a trestu.

2.5 Vedení oddílu.

- 1) Vedení oddílu - funkce vůdce, oddílová rada, práva a povinnosti každého člena, demokracie vs. nekázeň, odmlouvání. Plánování činnosti oddílu.
- 2) Družinový systém - jeho význam, příprava rádců, jejich činnost, sestavení družin, jejich obnova.
- 3) Doplnování oddílu nováčky, jejich příprava, začlenění do oddílu.
- 4) Klubovna - funkčnost, prostředí, výzdoba, vybavení, pořádek.
- 5) Péče o oddílové vybavení (uskladnění, půjčování, údržba, evidence).
- 6) Kronika, oddílový a družinový časopis, dokumentace, fotografie. Prezentace oddílu na veřejnosti.
- 7) Schůzky - družinové, oddílové - příprava, obsah, dramaturgie, vedení, doba.
- 8) Výpravy - četnost, cíl, námět, program, typy, dramaturgie, bezpečnost, příprava, doprava, výstroj, táboření, stravování.
- 9) Další oddílové akce (brigády, akce ve městě a obci, sport, kultura, závody...). Veřejně prospěšná činnost oddílu, pomoc potřebným.
- 10) Spolupráce s rodiči - schůzky rodičů, písemné informace, návštěvy táborů, pomoc rodičů oddílu (peníze, práce, chalupa...).
- 11) Zpětná vazba, hodnocení činnosti oddílu.
- 12) Oddíl a veřejnost (akce pro veřejnost, náborové akce, prezentace činnosti).
- 13) Založení nového oddílu.

2.6 Organizace a právo

- 1) Stanovy Junáka.
- 2) Organizační struktura, volební řád Junáka.
- 3) Struktura skautského střediska, střediskový sněm, středisková rada, právní subjektivita.

- 4) Všeobecný přehled o řádech a předpisech Junáka.
- 5) Krojový řád Junáka. Všeobecná znalost odznaků a vyznamenání.
- 6) Světové organizace WOSM, WAGGGS, ISGF.
- 7) Význam, cíl a obsah organizování.
- 8) Co je to projekt, jak se připravuje a řídí.
- 9) Administrativa a dokumentace oddílu, registrace, hlášení táborů.
- 10) Právní odpovědnost vůdce oddílu, jeho zástupců a rádců.
- 11) Nejdůležitější právní předpisy, které se týkají činnosti oddílu.
- 12) Mimořádné a pojistné události.
- 13) Deklarace práv dítěte a Úmluva o právech dítěte.

2.7 Hospodaření

- 1) Hospodaření střediska, majetek, právní subjektivita.
- 2) Hospodářské předpisy Junáka.
- 3) Základy účetní evidence, pokladní knihy a doklady.
- 4) Evidence majetku.
- 5) Zdroje financování činnosti a jejich získávání.
- 6) Hospodaření, rozpočet a vyúčtování akcí (včetně akcí s rozpočtem nad 10.000 Kč).

2.8 Zdravověda.

- 1) Odpovědnost za vlastní zdraví a život. Zdravý životní styl - strava, pohyb, otužování atd. Negativní vlivy (kouření, přejídání,..)
- 2) Zdravotnické zajištění skautské činnosti během roku a na táboře. Vybavení, lékárna, pomůcky.
- 3) Druhy léků a jejich využití, zásady užívání léků. Použití základních léků ve skautské praxi. Základní farmakologické termíny potřebné pro skautského zdravotníka.
- 4) Předcházení úrazům a onemocněním. Sledování zdravotního stavu dětí, spolupráce s rodiči a lékaři.
- 5) Základní zdravotnické předpisy a administrativa. Zdravotní deník, očkovací průkaz, prohlášení o bezinfekčnosti, lékařské prohlídky, zdravotní karta, pojišťovny, placení, průkaz pojištění.
- 6) Hendikepované děti - druhy hendikepů a z nich plynoucí omezení. Zařazování hendikepovaných dětí do skautských oddílů. Spolupráce s rodiči a lékařem.
- 7) Hygiena při oddílové činnosti během roku a na táboře (potravin, vaření, záchody, koupání, odpady, pitná voda ...). Hygienické předpisy.
- 8) Vliv zátěže na lidský organismus, vhodná míra zátěže - fyzické náročnosti činnosti pro chlapce a dívky různých věkových kategorií. Zajištění dostatečného času na odpočinek, spánek. Režim dne.
- 9) Metodika zdravotního výcviku v oddíle (roji, smečce, kmeni). Využití skautské stezky a odborek. Simulované situace a zdravotnické hry v programu oddílu.
- 10) Konzumace alkoholu a omamných látek. Problematika kouření, drogové závislosti. Sexuální výchova - zdravotní aspekty (pohlavní nemoci, AIDS).

- 11) Metodika nácviku život zachraňujících úkonů (zástavy dýchání a krevního oběhu).
- 12) Všeobecné zásady první pomoci (organizace činnosti, pořadí úkonů, polohy pacienta, tísňové volání,...).
- 13) Záchrana tonoucích a zasažených elektrickým proudem.
- 14) Nácvik obvazové techniky, znehybnění zlomenin.
- 15) Nebezpečí ztráty krve, první pomoc při krvácení (zevní, vnitřní - hlava, hrudník, břicho) u šoku a těžkých stavů - návaznost na rychlou zdravotnickou pomoc. Dárcovství krve.
- 16) První pomoc u ran, cizích těles, popálenin, omrzlin (sterilita, infekce), úrazy horkem, chladem.
- 17) Základní postupy u nakažlivých nemocí (prevence, očkování, izolace, dezinfekce), zdroje infekce, šíření. Nebezpečí pokousání hmyzem, zvířaty.
- 18) Postup při otravách, horečnatých onemocněních na táboře, nebezpečí náhlých břišních příhod.
- 19) Ošetřování běžných onemocnění a poranění v táborových podmínkách, rozlišení případů, které může vyřešit zdravotník tábora a kdy je nutno zavolat lékaře.

2.9 Příroda a ekologie

- 1) Vztah člověka a přírody. Význam přírody pro člověka. Význam pobytu v přírodě a jejího poznávání. Estetická hodnota přírody.
- 2) Význam ochrany přírody a životního prostředí. Ekologické problémy a možnosti jejich řešení. Trvale udržitelný rozvoj.
- 3) Smysl a cíle ekologické výchovy ve skautingu.
- 4) Ekologicky šetrné chování doma, v klubovně, v přírodě, na táboře.
- 5) Poznávání přírody - poznávání jednotlivých organismů, vztahů v přírodě.
- 6) Hry s ekologickou a přírodovědnou tematikou.
- 7) Ochrana přírody a krajiny. Chráněná území - jejich výchovné využití. Chování v jednotlivých typech chráněných území. Lesní zákon.
- 8) Metodika přírodovědné části stezky a odborek.
- 9) Přírodovědná a ekologická činnost během roku (využití stezky, plánování, roční období, dlouhodobé akce).
- 10) Projekty, dlouhodobé akce a brigády s přírodovědnou a ekologickou tematikou, jejich začlenění do programu oddílu, výchovný význam.
- 11) Region - místní problémy životního prostředí, přírodní zajímavosti, zdroje informací, možnosti spolupráce, využití regionálních podmínek pro činnost oddílu.

2.10 Táboření, příprava a vedení tábora.

- 1) Bezpečnostní a zdravotní zásady přenocování v přírodě.
- 2) Podmínky pro táboření z hlediska legislativy a ochrany přírody (tj. co se smí a co se nesmí).
- 3) Vybavení a výstroj jednotlivce, družiny, oddílu. (Batohy, spací pytle, stany, oblečení, boty,...)

- 4) Táboření na výpravách, spaní pod širákem - zásady, podmínky, bezpečnost, vybavení.
- 5) Zimní tábor - zásady, podmínky, bezpečnost, vybavení. Zimní táboření.
- 6) Putovní tábor - zásady, podmínky, bezpečnost, vybavení.
- 7) Typy táborů (letní, zimní, stálý, putovní), rozdíly v jejich organizaci a výchovném využití.
- 8) Vyhledání vhodného tábořiště. Jeho vlastnosti, způsob nalezení, získání informací.
- 9) Organizační příprava tábora (místo, povolení, hlášení, harmonogram přípravy...).
- 10) Výstroj, materiál (příprava, balení, doprava, uskladnění, údržba).
- 11) Hospodaření tábora - rozpočet, vyúčtování, dotace, účastnický příspěvek.
- 12) Stravování (nákupy, jídelníček). Vaření v přírodních podmínkách.
- 13) Postup při stavbě tábora, pořadí staveb. Způsob staveb táborových objektů (kuchyň, jídelna, záchody, umývárny, stany,...).
- 14) Zajištění tábořiště a okolí z hlediska ochrany přírody. Pořádek, hygiena, uskladnění potravin, odpady.
- 15) Bezpečnostní, požární a hygienické předpisy na táboře.
- 16) Zacházení s ohněm.
- 17) Organizace tábora - denní rádce, denní režim, táborový řád, služby.
- 18) Program tábora - výchovný cíl, účastníci, formy činnosti. Dramaturgie tábora.
- 19) Rituály - nástupy, táborový oheň, duch tábora, symbolika.
- 20) Tábor v nepříznivém počasí (deště, extrémní horko).
- 21) Likvidace tábora.

2.11 Kultura a estetika.

- 1) Základní znalosti v oboru hudby, literatury, výtvarného a dramatického umění.
- 2) Kultura regionu (architektura, památky, divadla, výstavy, historie, slavné osobnosti). Jak získávat informace (knihovny, školy, muzea, pamětníci).
- 3) Význam estetické činnosti pro rozvoj osobnosti.
- 4) Zapojení estetické činnosti do programu oddílu během roku a na táboře.
- 5) Výtvarná činnost, rukodělné práce, výchova k tvořivosti, estetika v přírodě, přírodní materiály.
- 6) Hudba a zpěv v oddíle.
- 7) Dramatická činnost - scénky, pantomima, divadlo, tanec.
- 8) Výchova ke čtenářství, umění psát, poezie.
- 9) Výzdoba klubovny, nástěnky, kronika a zápisník z estetické stránky. Estetika doma, v osobním vzhledu.
- 10) Společenské chování.
- 11) Program táborových ohňů.
- 12) Vnímání krajiny, estetika a architektura tábora.
- 13) Skauting a masová kultura (televize, reklamy, populární hudba,...).

12 Tělovýchova a sport

- 1) Význam tělesné výchovy pro fyzické i psychické zdraví.
- 2) Zásady přípravy a vedení tělovýchovných činností (místo, pomůcky, bezpečnost, rozcvičení, délka, denní doba).
- 3) Tělesná výchova v různých podmínkách (klubovna, město, hory, příroda, hřiště, tělocvična).
- 4) Tělesná výchova na výpravách a na táboře.
- 5) Tělesná výchova v zimě a příprava na ni. Bezpečnost při zimním pobytu na horách.
- 6) Sportovní činnosti v oddíle (např. sportovní hry, orientační běh, závody, soutěže...)
- 7) Rozvoj pohyblivosti při rozvíčkách.
- 8) Povinnosti vůdce při pořádání pěší, vodácké, cyklistické nebo lyžařské výpravy.
- 9) Bezpečnost při plavání, dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího
- 10) Relaxace, zásady správného držení těla

2.13 Písemná práce

- 1) Uchazeč zpracuje písemnou práci na téma dohodnuté s pověřeným členem zkušební komise (který mu také poskytuje případné konzultace).
- 2) Rozsah práce je alespoň 4 strany textu normalizovaného strojopisu formátu A4 (tj. 30 řádek o 60 úhozech).

Doporučená osnova písemné práce:

Titulní list: Název, jméno autora, oddíl a středisko, adresa, podpis.

Úvod: Proč jsem si zvolil dané téma, jaký je cíl mé práce.

Přehled problematiky: Co o tom napsali jiní, aktuální stav problému, obecný přehled, apod.

Vlastní příspěvek (klíčová část práce): Mé řešení problému, moje návrhy, konkrétní projekt, apod.)

Závěr: Shrnutí problematiky, výsledků, závěrů, rekapitulace.

Seznam použité literatury.

Příklady témat:

Funkce a způsob práce oddílových rad.

Nebezpečné drogové závislosti a zneužívání dětí

Ochrana přírody jako odpovědné rozhodování člověka v jeho prostředí.

Estetická výchova jako systém rozvíjení smyslu pro krásu.

Význam tradic pro život oddílu a hnutí

Co znamená rozvoj individuality členů oddílu a co rozumíme hledáním vlastní identity.

Zapojení hendikepovaného dítěte do života oddílu.

2.14 Mluvený projev

- 1) Předem připravená veřejná obhajoba vlastní písemné práce.
- 2) Improvizovaný projev před skupinou na vylosované téma.
- 3) Rétorická úroveň všech ústních částí celé vůdcovské zkoušky.

3. Přehled témat organizační zkoušky

3.1 Myšlenkové základy skautingu.

1. Principy, cíle a poslání skautského hnutí. Jejich vyjádření ve slibu a zákonu.
2. Historie skautingu v našich zemích, tradice skautingu v obci a v regionu.
3. Prostředky a metody skautské výchovy.
4. Skauting jako životní styl, co může dát skauting dospělým.
5. Skauting jako služba bližnímu.
6. Proč jsem skautem, vůdcem, činovníkem. Činovnícký slib.
7. Mezinárodní skauting.
8. Skauting a veřejnost, postavení skautingu ve společnosti, vztah k podobným hnutím.
9. Skauting a jeho role v dnešní době (výzvy a rizika dnešní doby...).
10. Skauting jako výchova občana (obec, vlast, Evropa).

3.2 Odborné základy

1. Základy organizace

- a) Význam a cíl organizování
- b) Organizace JUNÁK (stanovy, org. struktura)
- c) Hlavní předpisy
- d) Světové organizace

2. Základy vedení

- a) Principy řízení v Junáku
- b) Základy týmové práce

3. Základy plánování

- a) Základní pojmy, roční plány
- b) Plánování akcí, projektové řízení

4. Základy hospodaření

- a) Základní hospodářské pojmy a právní normy
- b) Tvorba a kontrola rozpočtu
- c) Vedení účetnictví (rozdíl mezi jednoduchým a podvojným účetnictvím)
- d) Správa majetku
- e) Finanční zdroje
- f) Úloha a postavení rev. komise

5. Základy práva

- a) Základní pojmy
- b) Mechanismy uplatňování práva
- c) Občansko právní vztahy
- d) Hospodářsko - právní vztahy
- e) Pracovní právo

f) Pozemkové právo

g) Trestní právo

h) Další normy

6. Základy sebevedení

a) Filosofie ovládání svého času

b) Základy duševní hygieny

7. Základy personalistiky

a) Získávání činovníků "zvenku"

b) Specifičnost práce s "dobrovolníky"

8. Základy P.R. (vztahy s veřejností)

a) P.R. - základní pojmy

b) Fundraising - smysl a prospěšnost pro Junák

3.3 Komunikace

1. Komunikační sítě ve formálních strukturách

a) Funkce individua

b) Autority

c) Formální struktura versus komunikační síť

2. Zpětná vazba

3. Živá komunikace (porady a jednání)

a) Verbální a neverbální komunikace

b) Jsou porady nezbytné?

c) Příprava porady

d) Buďte sami sebou

e) Taktika poslechu

f) Obtížná diskusní partneři

g) Umění vést diskusi

h) Řízení větších shromáždění

i) Vybrané taktiky řízení porad

j) Řešení krizových situací, facilitace

k) Zabezpečení porad - všechno chce své

l) Vyhodnocování porad

4. Písemná komunikace

a) Jak psát zprávy, které nezapadnou

b) Formulace písemného styku

c) Oficiální korespondence

d) Výroční zpráva

5. Umíte se hájit?

6. **Informační zdroje**
7. **Informační síť Junáka**

3.4 Dokumentace

1. **Co všechno tvoří dokumentaci**
2. **Zápisy z porad a jednání**
3. **Úkoly**
4. **Registrace**
 - a) Registrace jednotlivců
 - b) Registrace organizačních jednotek
5. **Dokumentace činnosti**
 - a) Zprávy o činnosti obecné
 - b) Zprávy o akcích
 - c) Táborová dokumentace
 - d) Dokumentace o školeních a kursech
6. **Dokumentace odd., stř., VOJ**
7. **Knihovnička**
8. **Korespondence**
 - a) Adresáře
 - b) Zakládání korespondence
 - c) Sledování a vyřizování

3.5 Písemná práce.

Uchazeč zpracuje písemnou práci na téma vycházející z obsahu organizační zkoušky a dohodnuté s pověřeným členem zkušební komise.

3.6 Mluvený projev

1. Předem připravená veřejná obhajoba své písemné práce.
2. Improvizovaný projev před skupinou na vylosované téma.
3. Rétorická úroveň všech ústních částí celé manažerské zkoušky.

3.7 Organizace

1. **Potřeba organizace**
 - a) Organizace uspokojuje potřeby hnutí
 - b) Organizace žádá spolupráci
 - c) Organizace vytváří jistoty
 - d) Organizace je faktorem efektivity
2. **Organizace - otevřený systém**
3. **Základy strukturovanosti**
4. **Formální struktury organizace**
 - a) Hlavní zásady
 - b) Dělení je základem strukturovanosti

- c) Vymezení rolí operačních jednotek
- d) Individuální úlohy osob

5. Grafické vyjádření struktur - schémata

- a) Skutečné schéma
- b) Pociťovaná struktura
- c) Objevování skutečné struktury
- d) Aplikace a tvorba schémat

6. Organizační řád Junáka

7. Registrace

- a) Registrační programy

3.8 Vedení

- 1. Přeměna laika ve vedoucího**
- 2. Motivace nadřízených a podřízených**
- 3. Zadávání a kontrola úkolů**
- 4. Základy úspěšného řízení**
- 5. Týmová práce**
- 6. Slabiny a jak je odstraňovat**
- 7. Odměny a tresty**
- 8. Jak pracovat lépe a jednodušeji**
- 9. Optimalizace pracovního vytížení**
- 10. Snižování prvku rizika při rozhodování**

3.9 Plánování

- 1. Proč plánovat**
- 2. Z čeho se skládá plán**
 - a) Ujasnit si své poslání
 - b) Popsat současný stav
 - c) Prognóza
 - d) Stanovit priority
 - e) Vytýčit konkrétní cíle
 - f) Výběr indikátorů
 - g) Vypracovat plán akcí
 - h) Kontrola a hodnocení
- 3. Jak to celé vypadá?**
- 4. Jak udělat plán?**
 - a) Jaké je naše poslání?
 - b) Jaká je naše současná situace?
 - c) Co nás čeká?

- d) Jaké máme priority?
- e) Konkrétní cíle!
- f) Jak poznat úspěch?
- g) Co budeme dělat?
- h) Jak jsme na tom?

5. Celoroční plán

3.10 Projekty

- 1. Co je to projekt, úloha projektu v celoroční činnosti**
- 2. Základní pojmy**
- 3. Struktura projektu**
- 4. Rizika**
- 5. Plán**
- 6. Operativní řízení**
- 7. Vyhodnocení a zpětná vazba**

3.11 Právní vědomí

- 1. Občansko právní vztahy**
 - a) Občanský zákoník
 - b) Vlastnické vztahy
 - c) Poškození věcí, ztráty majetku, odpovědnost
 - d) Úrazy
 - e) Pojistné smlouvy
- 2. Hospodářsko - právní oblast**
 - a) Typy smluv
 - b) Podpisové právo
 - c) Obchodní zákoník
 - d) Zákon o veřejných zakázkách
- 3. Pracovní právo**
 - a) Vztah k zaměstnavateli
 - b) Vztah k rodičům a jejich zaměstnavatelům
 - c) Uvolňování ze zaměstnání
 - d) Organizace jako zaměstnavatel
- 4. Pozemkové právo**
 - a) Získávání, zajišťování pozemků na tábořiště
 - b) Nájmy za pozemky
 - c) Nájmy za klubovny
 - d) Získávání - pořízení objektů (chat, kluboven...)
- 5. Trestně právní oblast**

- a) Trestné činy ve skautské organizaci
- b) Zneužívání mládeže
- c) Alkohol, drogy
- d) Hospodářské trestné činy

6. Normy další

- a) Oblast přestupků
- b) Správní řízení, správní řád
- c) Lesní zákon, ochrana přírody
- d) Ochranné známky
- e) Stavební zákon
- f) Státní rozpočet

4. Přehled témat hospodářské zkoušky

4.1 Myšlenkové základy skautingu.

1. Principy, cíle a poslání skautského hnutí. Jejich vyjádření ve slibu a zákonu.
2. Historie skautingu v našich zemích, tradice skautingu v obci a v regionu.
3. Prostředky a metody skautské výchovy.
4. Skauting jako životní styl, co může dát skauting dospělým.
5. Skauting jako služba bližnímu.
6. Proč jsem skautem, vůdcem, činovníkem. Činovnícký slib.
7. Mezinárodní skauting.
8. Skauting a veřejnost, postavení skautingu ve společnosti, vztah k podobným hnutím.
9. Skauting a jeho role v dnešní době (výzvy a rizika dnešní doby...).
10. Skauting jako výchova občana (obec, vlast, Evropa).

4.2 Odborné základy

1. Základy organizace

- a) Význam a cíl organizování
- b) Organizace JUNÁK (stanovy, org.struktura)
- c) Hlavní předpisy
- d) Světové organizace

2. Základy vedení

- a) Principy řízení v Junáku
- b) Základy týmové práce

3. Základy plánování

- a) Základní pojmy, roční plány
- b) Plánování akcí, projektové řízení

4. Základy hospodaření

- a) Základní hospodářské pojmy a právní normy
- b) Tvorba a kontrola rozpočtu
- c) Vedení účetnictví (rozdíl mezi jednoduchým a podvojným účetnictvím)
- d) Správa majetku
- e) Finanční zdroje
- f) Úloha a postavení rev. komise

5. Základy práva

- a) Základní pojmy
- b) Mechanismy uplatňování práva
- c) Občansko právní vztahy
- d) Hospodářsko - právní vztahy
- e) Pracovní právo
- f) Pozemkové právo
- g) Trestní právo
- h) Další normy

6. Základy sebevedení

- a) Filosofie ovládání svého času
- b) Základy duševní hygieny

7. Základy personalistiky

- a) Získávání činovníků "zvenku"
- b) Specifičnost práce s "dobrovolníky"

8. Základy P.R. (vztahy s veřejností)

- a) P.R. - základní pojmy
- b) Fundraising - smysl a prospěšnost pro Junák

4.3 Komunikace

1. Komunikační sítě ve formálních strukturách

- a) Funkce individua
- b) Autority
- c) Formální struktura versus komunikační síť

2. Zpětná vazba

3. Živá komunikace (porady a jednání)

- a) Verbální a neverbální komunikace
- b) Jsou porady nezbytné?
- c) Příprava porady
- d) Buďte sami sebou

- e) Taktika poslechu
- f) Obtížní diskusní partneři
- g) Umění vést diskusi
- h) Řízení větších shromáždění
- i) Vybrané taktiky řízení porad
- j) Řešení krizových situací, facilitace
- k) Zabezpečení porad - všechno chce své
- l) Vyhodnocování porad

4. Písemná komunikace

- a) Jak psát zprávy, které nezapadnou
- b) Formulace písemného styku
- c) Oficiální korespondence
- d) Výroční zpráva

5. Umíte se hájit?

6. Informační zdroje

7. Informační síť Junáka

4.4 Dokumentace

1. Co všechno tvoří dokumentaci

2. Zápisy z porad a jednání

3. Úkoly

4. Registrace

- a) Registrace jednotlivců
- b) Registrace organizačních jednotek

5. Dokumentace činnosti

- a) Zprávy o činnosti obecné
- b) Zprávy o akcích
- c) Táborová dokumentace
- d) Dokumentace o školeních a kursech

6. Dokumentace odd., stř., VOJ

7. Knihovnička

8. Korespondence

- a) Adresáře
- b) Zakládání korespondence
- c) Sledování a vyřizování

4.5 Písemná práce.

Uchazeč zpracuje písemnou práci na téma vycházející z obsahu hospodářské zkoušky a dohodnuté s pověřeným členem zkušební komise.

4.6 Mluvený projev

1. Předem připravená veřejná obhajoba své písemné práce.
2. Improvizovaný projev před skupinou na vylosované téma.
3. Rétorická úroveň všech ústních částí celé manažerské zkoušky.

4.7 Finační řízení

1. Rozpočet a jeho tvorba
2. Finanční toky (cash flow)
3. Kalkulace nákladů
4. Právní předpisy související s hospodařením

4.8 Účetnictví (jednoduché i podvojně)

1. Druhy pohybů
2. Základy vedení účetnictví (jednoduché i podvojně)
3. Účetní výkazy
4. Účetní uzávěrka
5. Účetní knihy
6. Seznámení s účetním programem

4.9 Finanční zdroje, jejich druhy

1. Rozdíl mezi darem, reklamou, smlouvy
2. Jak napsat žádost o dar, práce s dárci
3. Projekt jako základ žádosti o dar
4. Vazba na státní rozpočet a rozpočty obcí
5. Současný systém přidělování
6. Druhy dotací a grantů
7. Vyúčtování

4.10 Správa majetku

1. Správa majetku
2. Pojištění a ochrana a bezp. předpisy

4.11 Inventarizace a evidence

1. Evidence a inventarizace

4.12 Revizní komise - principy práce a kontrol

1. Rozpočet a jeho tvorba
2. Finanční toky (cash flow)
3. Kalkulace nákladů
4. Právní předpisy související s hospodařením

5. Přehled témat kapitánské zkoušky

Za základní vodáckou činnost v našich podmínkách je pokládána jízda na lodích poháněných pádly, spojená s tábořením a pobytem v přírodě. S ohledem na to je také koncipována náplň zkoušky i rozsah znalostí. Prohloubení znalostí a dovedností v některém specializovaném oboru (jachting, vodní motorismus, rafting, potápění a pod.) umožní nadstavbové kurzy, případně zakončené zkouškou z příslušné specializace.

5.1 Vodní skauting

- 1) historie VS v českých zemích, tradice
- 2) zařazení VS v skautské organizaci (statut HKVS)
- 3) "VS" ve světě, vodácké organizace a další instituce s navazující činností u nás

5.2 Právní normy

- 1) Vodní zákon, Zákon o vnitrozemské plavbě
- 2) Řád plavební bezpečnosti

5.3 Činnost oddílu VS

- 1) celoroční náplň s ohledem na roční doby
- 2) doplňky ke stezce, vodácké odborky
- 3) hry na a ve vodě
- 4) doplňkové (kompenzační) sporty
- 5) specializovaná činnost pro R+R
- 6) kroj, vlajková etiketa
- 7) příprava a program vodáckých akcí včetně putovního tábora (organizace, technické zabezpečení, náhradní program)

5.4 Vody (řeky, jezera, moře)

- 1) topologie a topografie (názvosloví, kilometráž a mapa, význam pro plavbu, činnost)
- 2) vhodné řeky pro vodácký putovní tábor i úseky pro víkendové akce, vodní plochy pro jachting
- 3) vodní stavby (účel, konstrukce a materiál, význam pro plavbu, způsob překonání)

5.5 Lodě (plavidla):

- 1) druhy, názvosloví, konstrukce a materiál, použití
- 2) opravy
- 3) doprava (navazování)

5.6 Teorie a metodika plavby (výzbroj a výstroj, příprava, nastupování a vystupování, uložení nákladu (bagáže), způsob pohonu a řízení):

- 1) lodě poháněné pádly (pramice, kanoe, kajak, raft, veslice)
- 2) plachetnice (P550)
- 3) základní pravidla při závodech (jachting, kanoistika, ...)

5.7 Bezpečnost a ochrana zdraví

- 1) filosofie bezpečnosti

- 2) zdravotní péče a hygiena při vodácké činnosti
- 3) stravování a hygiena na vodáckém putovním táboře
- 4) specifická zdravotní rizika při vodácké činnosti (prevence a první pomoc)
- 5) plavání (+ organizace, metodika nácviku)
- 6) záchranné pomůcky
- 7) záchrana tonoucích
- 8) záchrana na tekoucí vodě (posádky i plavidla)

5.8 Všeobecné znalosti

- 1) psychologie jednotlivce i kolektivu (základy)
- 2) psychologie krizových situací
- 3) zátěžové normy, trénink
- 4) meteorologie (s ohledem na plánování i průběh akce, význam pro jachting)
- 5) voda v přírodě (koloběh, flóra a fauna, součást krajiny, čistota)

5.9 Praxe

- 1) ovládá loď s posádkou i v singlu, projede úsek WWII
- 2) řídí plavbu více lodí jasnými rozkazy
- 3) předvede záchranu tonoucího
- 4) předvede s posádkou záchranu převržené lodě
- 5) předvede plachtění na jednoduché plachtenci
- 6) zúčastní se opravy nebo stavby lodě

Příloha B

Kurzy pro zdravotníky zotavovacích akcí Junáka

Podmínky pro pořádání, organizační náležitosti, podmínky absolvence a zejména náplň a časovou dotaci kurzů pro zdravotníky zotavovacích akcí stanoví předpis vydaný v působnosti VRJ.

Příloha C

Obsah a podmínky pro udělování Odborných činovnických kvalifikací

OČK Myšlenkové základy skautingu, historie (ZSH)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK, by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- g) odborný lektor akcí vzdělávání činovníků – je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém odboru na akcích typu LŠ, LK, VZ, ČZ apod.
- h) odborný konzultant v oboru ZSH pro potřeby střediska, okresu, kraje...
- i) přispívat do regionálních či celostátních periodik nebo se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury

Obsah OČK:

Dovednosti a vědomosti

Jelikož jde o značně širokou oblast z hlediska rozsahu “látky”, je třeba reálně stanovit požadavky nezbytné pro rozumné doprovázení účastníků VZ touto oblastí:

- A. Základní přehled o historii Českých zemí i světa s důrazem na souvislosti. důležité pro porozumění podmínkám vzniku skautingu a jeho dalšího vývoje.
- B. Základní přehled o filosofii.
- C. Základní přehled o hlavních náboženských a duchovních proudech.
- D. Širší rozhled o výchově (nejen skautské) a o jiných významných výchovných hnutích u nás i ve světě, mj. porozumění pedagogickému úsilí Komenského.

Speciální požadavky

Kromě výše uvedených “obsahových” požadavků je důležité, aby dotyčný :

- E. Sledoval veřejný život (nezbytné pro porozumění otázkám 2.10 až 2.16)
- F. Měl přehled o důležité literatuře z oblasti “Myšlenkové základy skautingu” a o možných kontaktech na osoby, které lze pro tuto oblast využít (filosofové, duchovní, historici, pedagogové ap.).

Osobnostní předpoklady

Jednou z “kvalifikačních” podmínek na činovníka, který by měl při vůdcovských zkouškách či jiných výchovně vzdělávacích akcích nést zodpovědnost za tuto oblast , pro níž je charakteristické utváření **postojů** (tedy nikoliv především osvojování dovedností či vědomostí), je i určitý **osobnostní** vklad. Za zvlášť důležité charakteristiky těchto osobnostních dispozic považujeme:

- životní vyzrálost (není určena samotným věkem, ale hlavně životními zkušenostmi)
- pravdivost života (tj. důsledné naplňování 1 a 10. bodu skautského zákona)

- vlastní duchovní život, který se snaží stále rozvíjet. Tím se nemyslí jen nábožensky či dokonce církevně formovaný duchovní život, ale vážná celoživotní touha hledat hloubku skutečnosti a ve smyslu skautského slibu “sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce”
- respekt k přesvědčení druhých
- empatie - schopnost vcítit se do druhých. I při “zkoušce” z této oblasti jde především o schopnost povzbudit odvahu adeptů k vlastním objevům ve sféře duchovního života osobního i oddílového.

Ověření těchto předpokladů je jistě velmi citlivou záležitostí. Je při tom třeba vycházet z dostatečného osobního kontaktu a svědectví důvěryhodných osob, které adepta znají (duchovní rádce, jiný zkušený činovník ap.)

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK

Vlastní formu zkoušky si vybere každý zkoušející sám po dohodě se zkušební komisí. Každý okruh může být zkoušen jinou formou. Během zkoušky musí být použity aspoň dvě různé formy zkoušení, doporučuje se použít jich větší počet.

Doporučené formy zkoušky:

1. Zpracovat metodiku pro oblast ZSH (např. u tradičních her vyjádřit výchovný přínos pro rozvoj duchovního života).
2. Vlastní odborná práce:
3. překlad cizojazyčného textu týkajícího se ZSH + jeho zhodnocení pro vlastní skautskou výchovu
4. recenze rozsáhlejší odborné práce týkající se problematiky ZSH
5. vlastní tvorba
6. Připravit program na LK, LŠ a pod s využitím netradičních postupů a metod.
7. Připravit uchazeče na VZ.
8. Připravit netradiční formy zkoušení – test, hry apod. – vlastní tvořivé metody.
9. Spolupráce při vůdcovské zkoušce včetně reflexe.
10. Pomoc při přípravě výstavy z historie, regionu atd..
11. Vytváření almanachu.
12. Osobní pohovor se zkoušejícím.

Zkušební komise může po uvážení zvolit i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

Ad A) Nelze.

Ad B) Ukončené alespoň bakalářské studium humanitního směru nebo speciální filozofické vzdělání alespoň na VOŠ
nebo
prokazatelná publikační činnost.

Ad C) Ukončené alespoň bakalářské speciální religionistické studium
nebo
prokazatelná publikační činnost.

Ad D) Ukončené (středoškolské, vyšší odborné nebo vysokoškolské) studium pedagogického směru.

Ad E) Publikační činnost nebo zastávání význačnější veřejné funkce.

Ad F) Nelze.

Příloha – Přehled doporučené literatury:

Ad A) Rudolf Plajner “Hledání zaváté stopy” resp. “Úsvit českého junáctví”, v Brně vydaná “Kronika skautingu v Československu” a László Nagy “250 milionů skautů”.

Ad B) Arno Anzenbacher “Úvod do filosofie”, Jan Sokol “Malá filosofie člověka a slovník filosofických pojmů”.

Ad C) William Raeper a Linda Smithová : “Úvod do světa idejí”, Hans Waldenfels “Světová náboženství”.

Ad D) V. Břicháček “Poselství skautské výchovy”)

OČK Psychologie (PSY)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK, by měl prokázat způsobilost v psychologii aplikované pro skautskou výchovu a to zejména:

- Prokázat patřičné vědomosti v současné psychologii
- Schopnost aplikovat poznatky do výchovné praxe skautských oddílů s ohledem na věk (roje, smečky, oddíly, kmeny i vyšší jednotky)
- Schopnost konzultovat řešení individuálních obtížných případů výchovných i psychologických
- Schopnost připravit čekatele, vůdce a účastníky LŠ z oboru psychologie k splnění požadavků výchovně-vzdělávacích akcí

Obsah OČK:

1) Základní znalosti

- Obsah VZ
- Biodromální psychologie se zaměřením na věkové kategorie Junáka
- Psychologie osobnosti
- Sociální psychologie
- Psychopatologie dětského věku
- Znalost literatury doporučené zkušební komisí

2) Základní dovednosti:

- Didakticky vhodné formy výkladu, praktických ukázek a cvičení (pro různé formy vzdělávání)
- Vedení sebepoznávacích zkušeností (cest sebepoznání)
- Řešení vznikajících sociálních rizik

3) Schopnost aplikovat znalosti a dovednosti ve skautské praxi

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK:

Při zkoušce uchazeč prokáže všechny znalosti a dovednosti uvedené v předcházející kapitole.

Zkouška má tyto formy:

1. Pohovor před komisí.
2. Aktivní účast na odborném semináři nebo kolokviu.

3. Písemná práce. Rozsah a téma určí komise po dohodě s uchazečem.

Zkušební komise může po uvážení zvolit i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

Splnění požadavků

1) Základní znalosti a

2) Základní dovednosti bude přiznáno činovníkům, kteří splní aspoň jeden z následujících bodů:

- Magistrům a bakalářům v psychologii na filozofických fakultách.
- Absolventům jiných fakult, kteří složili státní zkoušku z psychologie.
- V případě jiných forem studia (např. kurzy psychologie na jiných fakultách, specializované kurzy – psychoterapeutické apod., střední odborné školy aj.) rozhoduje na základě písemné žádosti a odborného kurikula komise.

Splnění požadavku

3) Schopnost aplikovat znalosti a dovednosti ve skautské praxi může komise přiznat na základě prokázané skautské praxe

Příloha – Přehled doporučené literatury:

Biodromální psychologie:

Říčan P.: Cesta životem, Praha, Panorama, 1989

Langmeier J., Krejčířová D.: Vývojová psychologie, Praha, Grada, 1998

Psychologie osobnosti:

Drapela J.: Přehled teorií osobnosti, Praha, Portál, 1997

Balcar K.: Úvod do studia psychologie osobnosti, Chrudim, Mach, 1991

Sociální psychologie:

Nakonečný M.: Sociální psychologie, Praha, Akademia 1998

Výrost – Slaměník: Aplikovaná sociální psychologie, Praha, Portál, 1998

Psychopatologie dětského věku:

Vágnerová J.: Psychologie pro pomáhající profese, Praha, Portál, 1998 (kap. z dětského věku)

Vágnerová M.: Psychopatologie pro pomáhající profese, Praha, Portál, 1999

Další doporučení autoři dle vlastního výběru (Matějček Z., Mrkvička J., Křivohlavý J.)

Skautské příručky:

Břicháček V.: Poselství skautské výchovy, Liberec, 1991

Skautský oddíl I., Liberec, 1992

Baden - Powell R.: Vlče – skaut – rover, Liberec, 1993

(další texty v edicích jednotlivých LŠ)

Časopis: Psychologie DNES, Potrál, Praha

OČK Pedagogika (PED)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK, by měl mít takové vědomosti, dovednosti a postoje, aby byl bez problémů schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- dokáže poskytnout metodickou pomoc v mezních situacích vůdcům oddílů a dalším výchovným činovníkům na úrovni okresu nebo střediska
- je schopen se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury

Obsah OČK:

1) Pedagogika - teorie

Znalosti filozofických základů výchovy, různá pojetí a teorie výchovy a vzdělávání očima skautingu, pedagogický optimismus a pesimismus.

2) Pedagogika - praxe.

Celoživotní vzdělávání a výchova, základní pedagogické kategorie a jejich vztah (cíle, obsah, metody, formy,...), didaktické postupy. Individuální a věkové rozdíly, rozdíl ve výchově chlapců a dívek. Řešení mezních výchovných problémů a situací, konzultace s odborníky.

3) Nové přístupy k výchově a vzdělávání.

Globální výchova, holistická výchova, prožitková pedagogika a jiné nové trendy.

4) Skautská pedagogika.

Uplatnění pedagogické teorie, tradičních i nových postupů ve skautské výchově, omezení a rizika školského přístupu ke skautské výchově, přínosy a rizika uplatňovaných metod a postupů.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK:

Doporučené formy zkoušky:

1. Absolvence odborného kurzu nebo LŠ se spoluúčastí na tvorbě programu.
2. Příprava a podle možností i realizace simulační (nebo podobné) hry, která bude rozvíjet účastníky z více stránek.
3. Program využívající prvků a procesu zážitkové pedagogiky.
4. Příprava části odborné náplně tematicky zaměřeného kurzu.
5. Účast na VZ jako přísedící.
6. Písemná práce v rozsahu min. 8 stran strojopisu (práce vychází z vlastního výzkumu nebo podává originální pohled na vybranou tematiku) - určeno primárně odborníkům jako příspěvek k řešení nějakého problému či publikace nových poznatků.
7. Překlad cizojazyčného textu týkajícího se pedagogické tematiky v rozsahu min. 6 stran strojopisu.
8. Příprava publikace - určeno primárně čtenářům (např. pro skautské vůdce, rovery a rangers,...).
9. Příspěvky do skautských časopisů min. po dobu jednoho roku.

10. Péče o tématickou část skautské knihovny (střediskové, okresní, knihovně LŠ, aj.), sledování a pořizování novinek, zpracování seznamu knih s anotacemi, nabídka knih (v tisku, v materiálech LŠ, na kurzech, aj.).
11. Veřejné vystoupení v celostátním nebo regionálním rozhlase, televizi, tisku, aj.
12. Rozhovor se zkoušejícím.

Formu zkoušky si volí uchazeč sám po dohodě se zkoušejícím. Písemné formy však nesmí převažovat nad praktickými. Každý bod je zkoušen samostatně. U forem, které předpokládají působení na jiné osoby, je bezpodmínečně nutná aktivní účast zkoušejícího. Ten zabrání případným chybám a rizikům (např. u psychoher a zážitkových aktivit).

Některé úkoly (např. přípravu hry) lze plnit i ve skupině. Zkušební komise v tomto případě upřesní požadavky.

Zkušební komise může po uvážení uznat i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

OČK se přiznává vždy zvlášť po jednotlivých tématických okruzích. Příslušný okruh OČK je možno přiznat činovníkovi, který má v daném oboru odborné vzdělání nebo se jím prokazatelně zabývá. O své kvalifikaci či praxi uchazeč podrobně informuje komisi a na požádání doloží příslušné doklady.

Náhrada zkoušky v jednotlivých tématických okruzích:

K nahrazení jednoho požadavku zkoušky stačí splnit jeden vybraný bod z daného okruhu.

Okruh 1) Pedagogika – teorie

- VŠ vzdělání v pedagogických oborech a učitelství, dále kvalifikovaní učitelé a vychovatelé s minimálně tříletou praxí,
- publikační činnost v oboru (autorství knihy, odborných článků na dané téma),
- účast ve specializovaných kurzech (např. kurzy pro výchovné poradce, aj.) - bude posuzováno individuálně.

Okruh 2) Pedagogika – praxe

- VŠ vzdělání v pedagogických oborech a učitelství, dále kvalifikovaní učitelé a vychovatelé s minimálně tříletou praxí,
- publikační činnost v oboru (autorství knihy, odborných článků na dané téma),
- účast ve specializovaných kurzech (např. kurzy pro výchovné poradce, aj.) - bude posuzováno individuálně.

Okruh 3) Nové přístupy k výchově a vzdělávání

- publikační činnost v oboru (autorství knihy, odborných článků na dané téma).
- praxe, účast na speciálních kurzech (bude posuzováno individuálně)

Okruh 4) Skautská pedagogika

- potvrzení výchovného zpravodaje ORJ nebo oblasti o aktivní činovnické praxi po dobu min. tří let.

OČK Metodika skautské výchovy (MET)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK by měl mít takové vědomosti, dovednosti a postoje, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu ČK, VK, LK, LŠ.
- odborník na úrovni střediska, okresu, kraje, ústředí
- přispívat do regionálních či celostátních periodik nebo se autorsky podílet na tvorbě skautské literatury

Obsah OČK:

1) Vědomosti

1.1. Teoretické základy skautské metodiky

Jedná se o výchovu dětí navzájem, učení aktivní činností, výchovnou práci v malých skupinkách, týmovou práci, postupnost skautské výchovy, osobní rozvoj, službu, využití her, smysl stezky a odborek, úlohu motivace a ohodnocení (odměny a tresty) apod. Dále jde o porozumění pojmům metoda, metodika a metodické zásady.

1.2. Základy pedagogiky.

1.3. Základy psychologie.

1.4. Základy sociologie, teorie vedení a organizace.

1.5. Metodika vybraného skautského oboru.

1.6. Základní výchovné dokumenty Junáka

2. Dovednosti

2.1. Použití skautských metod v různých situacích

2.2. Pohotovité řešení problémů a improvizace

2.3. Získávání a vyhodnocení informací (např. výtah z textu, anotace publikace, záznam z jednání, ...)

2.4. Rétorika (debata, dovednost hovořit před kolektivem a to i bez přípravy)

2.5. Písemný projev, schopnost se stručně písemně vyjádřit

2.6. Schopnost komunikace (umění sledovat a naslouchat)

2.7. Týmová práce

2.8. Vypracování projektu

3. Postoje

3.1. Důvěra ve skautské metody

3.2. Odpovědnost vychovatele, pochopení vlastní výchovné role

3.3. Ke svým úkolům přistupuje metodicky (cílevědomě, uspořádaně, organizovaně).

3.4. V každé situaci hledá použitelnou obecnou metodu

3.5. Hledání nových výchovných cest na základě získaných vědomostí a dovedností. Snaha o zobecnění svých zkušeností.

3.6. Individuální přístup k jednotlivým výchovným problémům a situacím.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru ČZ a VZ.

Formy ověřování OČK:

Seznam možných forem:

1. Zpracování celoročního plánu oddílu (s metodickými doplňky – v rozsahu asi 6 stran strojopisu).
2. Zpracování podrobné metodiky skautské činnosti nebo výchovného záměru (dle vlastního výběru, napříč kmeny i věkovými kategoriemi – v rozsahu asi 6 stran strojopisu).
3. Příprava publikace, nebo vypracování jiné písemné práce (práce vychází z vlastního výzkumu nebo podává osobní pohled na vybranou tematiku), nebo pravidelné přispívání do skautských časopisů.
4. Příprava a účast na provedení metodického semináře nebo příprava odborné náplně vzdělávacího kurzu.
5. Účast na VZ (jako zkušební komisař MET).
6. Pohovor před zkušební komisí
7. Obhajoba vlastního projektu před zkušební komisí.

Zkušební komise může po uvážení zvolit i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Vlastní formu zkoušky si vybere každý zkoušející sám po dohodě se zkušební komisí. Během zkoušky musí být použity aspoň dvě různé formy zkoušení, doporučuje se použít jich větší počet.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

OČK metodika se nepřiznává na základě žádné profesní kvalifikace ani praxe.

OČK Vedení oddílu (VED)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK v oboru Vedení oddílu by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků – je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- odborník na úrovni střediska, okresu, kraje – je schopen metodicky pomoci při organizačních a výchovných problémech oddílů, pomoci při zakládání nového oddílu, při výběru vůdců a jejich zástupců, při výchově rádců.
- výchovný zpravodaj střediska, okresu.
- pravidelně přispívat do regionálních či celostátních periodik nebo se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury pro všechny věkové kategorie.

Obsah OČK:

A. Znalosti

Znalosti uchazeče musí splňovat dvojici obecných požadavků:

- *Zná výchovnou problematiku dívčího i chlapeckého kmene a všech věkových kategorií včetně návaznosti jednotlivých věkových skupin. Zná dostatečně zásady ve vedení dívčích, chlapeckých i koedukovaných oddílů jednotlivých věkových kategorií a rozdíly ve vedení těchto oddílů.*
- *U všech tematických okruhů je schopen svá tvrzení podrobně zdůvodnit a vysvětlit na konkrétních příkladech různých typů oddílů v různých situacích.*

- 1) Způsoby vedení oddílu, družinový systém. Demokracie a vůdcovský princip, klady a zápory obou způsobů vedení, role obou v Junáku (na úrovni oddílů, středisek, okresních rad).
- 2) Družinový systém – výchovný a praktický význam, jeho základní principy (vedení vrstevníky, výchova k odpovědnosti). Zavedení družinového systému v oddílu ve standardních i zvláštních situacích (oddíly se členy různých věkových kategorií, venkovské oddíly z několika obcí, ...)
- 3) Oddílová rada – spolupráce vůdce a oddílové rady.
- 4) Plánování činnosti oddílu na základě analýzy stavu v jednotlivých oblastech, stanovení výchovných cílů.
- 5) Osobnost vůdce oddílu. Poznání sebe sama, svých předností i nedostatků. Osobnostní rysy důležité pro roli vůdce oddílu. Schopnost odhadnout jiné, vytipovat svého nástupce nebo nového vůdce pro jiný oddíl, schopnost pomoci a poradit jiným.
- 6) Spolupracovníci + rádcové. Týmové role, umění sestavit tým. Vyhledávání a příprava rádců. Obsahová náplň kurzu pro rádce nebo jejich přípravy v oddíle.
- 7) Materiální a organizační zabezpečení úspěšné výchovné činnosti oddílu. Postavení oddílu ve středisku. Klubovna, vybavení, tábořiště, kronika, oddílový časopis, vývěska, ...
- 8) Oddílové akce. Schůzky, výpravy, tábor, další akce. Plánování, organizování těchto akcí.
- 9) Oddíl a rodič, veřejnost.
- 10) Hodnocení činnosti oddílu, zpětná vazba. Hodnocení vlastního i cizích oddílů, rozbor výsledků hodnocení, náprava nedostatků.
- 11) Znak dobrého oddílu a jak k němu dospět.
- 12) Výchovné povinnosti vůdce střediska, výchovných zpravodajů střediskové a okresní rady.
- 13) Oddíly ve zvláštních situacích (malá obec, ...)
- 14) Řešení konkrétních problémů. Např.: Málo členů, odchod vůdce, neexistuje kronika, ...

B. Zkušenosti

- 1) Minimálně 3-letá soustavná praxe ve vedení oddílu případně jiná bezprostřední zkušenost s výchovou ve skautském oddíle.
- 2) Má dostatečné zkušenosti a poznatky z jiných oddílů než svého, má zkušenosti ze spolupráce a setkávání různých skautských oddílů.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ:

Forma OČK:

Vlastní formu zkoušky si vybere každý uchazeč sám po dohodě se zkušební komisí. Každý okruh může být zkoušen jinou formou. Během zkoušky musí být použity aspoň dvě různé formy zkoušení, doporučuje se použít jich větší počet.

Některé úkoly lze plnit i ve skupině. Zkušební komise v tomto případě upřesní požadavky.

Doporučené formy zkoušky:

1. Absolvence odborného kurzu nebo LŠ se spoluúčastí na tvorbě programu.
2. Příprava části odborné náplně kurzu.
3. Účast na VZ jako přísedící.
4. Písemná práce v rozsahu min 8 stran strojopisu nebo příprava publikace.
5. Překlad cizojazyčného textu v rozsahu min. 6 stran strojopisu.
6. Příspěvky do skautských časopisů min. po dobu jednoho roku.
7. Péče o tématickou část skautské knihovny (střediskové, okresní, knihovně LŠ, aj.), sledování a pořizování novin, zpracování seznamu knih s anotacemi, nabídka knih (v tisku, v materiálech LŠ, na kurzech, aj.).
8. Veřejné vystoupení v celostátním nebo regionálním rozhlase, televizi, tisku, aj.
9. Rozhovor se zkoušejícím.

Zkušební komise může po uvážení uznat i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

Profesní kvalifikace, která by opravňovala k udělení OČK Vedení oddílu bez zkoušky, neexistuje.

V konkrétních případech může na základě prokázané praxe komise rozhodnout o prominutí některé části zkoušky.

OČK Organizace a právo (ORG)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- j) odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- k) zkušební komisař VZ pro obor Organizace a právo

Obsah OČK:

1. Složení Organizační zkoušky
2. Praxe min. 1 rok v radě organizační jednotky Junáka jako volený či jmenovaný člen.
3. Didaktická způsobilost k přednášení a zkoušení oboru Organizace a právo u VZ.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK:

Uchazeč doloží, že složil Organizační zkoušku.

Uchazeč doloží, že má požadovanou praxi.

Uchazeč vypracuje písemnou práci v rozsahu min. 6 stran strojopisu, v níž metodicky rozpracuje jednotlivé požadavky oboru Organizace a právo pro VZ a zpracuje osnovu zkoušení tohoto oboru u VZ.

Požadavky Organizační zkoušky – viz příloha A

OČK Hospodaření (HOS)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- zkušební komisař VZ pro obor Hospodaření

Obsah OČK:

1. Složení Hospodářské zkoušky
2. Minimálně roční praxe jako hospodář nebo revizor organizační jednotky Junáka.
3. Didaktická způsobilost k přednášení a zkoušení oboru Hospodaření u VZ.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ:

Forma OČK:

Uchazeč doloží, že složil Hospodářskou zkoušku.

Uchazeč doloží, že má požadovanou praxi.

Uchazeč vypracuje písemnou práci v rozsahu cca 6 stran strojopisu, v níž metodicky rozpracuje jednotlivé požadavky oboru Hospodaření pro VZ a zpracuje osnovu zkoušení tohoto oboru u VZ.

Požadavky Hospodářské zkoušky – viz příloha A

OČK Příroda a ekologie (EKO)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- lektor pro odborky - je schopen vést chlapce a dívky ke splnění odborky a posoudit jejich znalosti a schopnosti
- odborník na úrovni střediska, okresu, kraje, ústředí - je schopen pracovat ve funkci “ekologického zpravodaje” na zvolené úrovni; poskytovat odbornou a metodickou pomoc vůdcům oddílů, komunikovat s orgány ochrany přírody a MŽP, s ekologickými organizacemi apod.
- přispívat do regionálních či celostátních periodik nebo se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury

Obsah OČK:

1) Vztah člověka a přírody

Filozofie, historie vztahů člověka a přírody, různé postoje člověka k přírodě, ekologická etika, vztahy k přírodě a náboženství, etické, sociální a ideové předpoklady pro řešení současné ekologické krize.

2) Praktická znalost přírody a vztahů v přírodě.

Jde o praktickou znalost organismů a objektů neživé přírody, vztahů v přírodě, ekosystémů, evoluce organismů. Uchazeč by měl být zejména schopen tyto znalosti uplatnit v terénu a dokázat je srozumitelně vysvětlit laikům. Zná přírodovědnou hodnotu a zajímavosti chráněných území ve zvoleném regionu.

3) Problémy životního prostředí a možnosti jejich řešení.

Zná globální, regionální i místní problémy životního prostředí, je schopen rozebrat jejich příčiny a hledat možnosti jejich řešení. V diskuzi je schopen poučeně argumentovat proti laickým a jednostranným postojům.

4) Občan a životní prostředí.

Uvědomuje si svou odpovědnost a své možnosti jako občan. Zná důležité zákony a mezinárodní úmluvy týkající se ochrany přírody a životního prostředí. Umí využít státní dotace pro skautskou činnost, vyhledá potřebné informace. Snaží se chovat se šetrně k životnímu prostředí.

5) Metodika, skautská praxe.

Bezpečně ovládá všechny body VZ včetně jejich metodiky.

6) Odborné zkoušky skautek a skautů.

Splňuje požadavky pro třetí stupeň aspoň tří zvolených odborností z přírodovědných a ekologických odborek (tj. z odborek Znalec živé přírody, Znalec neživé přírody, Ekolog, Panda - jeden stupeň Pandy se počítá jako jedna odbornost). Při plnění tohoto bodu by si měl uchazeč ověřit i své metodické schopnosti instruktora odborek.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK:

Vlastní formu zkoušky si vybere každý zkoušející sám po dohodě se zkušební komisí. Každý okruh může být zkoušen jinou formou. Během zkoušky musí být použity aspoň dvě různé formy zkoušení, doporučuje se použít jich větší počet.

Okruh **6) Odborné zkoušky skautek a skautů** prokazuje uchazeč čestným prohlášením, zkoušející si může vyžádat doplňkový úkol či vyzkoušet námátkou vybrané znalosti.

Doporučené formy zkoušky:

1. Uchazeč se aktivně účastní odborného kurzu nebo LŠ.
2. Písemná práce v rozsahu 12 stran strojopisu (práce vychází z vlastního výzkumu nebo podává originální pohled na dohodnuté téma).
3. Zpracování projektu (např. pro výběrové řízení MŽP).
4. Vedení celodenní nebo půldenní přírodovědné exkurze pro skautské činovníky.
5. Příprava námětu a pomůcek pro rozsáhlejší a složitější hru, která vede k poznání přírody, vztahů lidí a přírody apod., podle možností i provedení a vyhodnocení hry.
6. Příprava publikace nebo její části, kapitoly (metodická příručka, průvodce k naučné stezce, sborník ekologických her).
7. Pravidelné přispívání do skautských časopisů na úrovni střediska, okresu, regionu nebo celostátních po dobu jednoho roku.
8. Podíl na přípravě a vedení skautského ekologického semináře.
9. Rozhovor se zkoušejícím.
10. Podíl na přípravě tematicky zaměřeného celodenního programu na velké akci (typu Fénix, Jam-boree, Bambiriáda,...)

11. Veřejné vystoupení v celostátním nebo regionálním rozhlase, televizi, tisku.
12. Podíl na přípravě odborné náplně tematicky zaměřeného kurzu.
13. Péče o tematickou část skautské knihovny (střediskové, okresní, knihovně LŠ), sledování a pořízování novinek, zpracování seznamu knih s anotacemi, nabídka knih (v tisku, v materiálech LŠ, na kurzech).
14. Účast na VZ, spolupráce se zkoušejícím.
15. Účast na vůdcovském kurzu, příprava a vedení programu, který připraví uchazeče ke složení zkoušky v oboru příroda a ekologie.

Zkušební komise může po uvážení uznat i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

OČK se takto přiznává vždy zvlášť po jednotlivých tematických okruzích – tedy nikoli OČK jako celek najednou.

V zásadě je možné přiznat příslušný okruh OČK činovníkovi, který má v daném oboru odborné vzdělání nebo se jím prokazatelně zabývá. Následující přehled slouží spíše pro orientaci, zdaleka není vyčerpávající – záleží vždy na posouzení zkušební komise.

Důležité je, aby uchazeč o své kvalifikaci či praxi podrobně informoval komisi a na požádání doložil příslušné doklady.

Náhrada zkoušky v jednotlivých tematických okruzích:

K nahrazení jednoho požadavku zkoušky stačí splnit jeden vybraný bod z daného okruhu.

ad 1) Vztah člověka a přírody:

- VŠ vzdělání v jednom z následujících oborů: filozofie, historie, teologie, sociologie.
- publikační činnost v oboru (autorství knihy, odborných článků na dané téma, které vyšly v celostátním periodiku).

ad 2) Praktická znalost přírody a vztahů v přírodě:

- VŠ vzdělání v některém biologickém oboru nebo lesnictví.
- odborní pracovníci správ CHKO a NP, orgánů ochrany přírody, muzeí.
- lesníci
- publikační činnost v oboru (autorství knihy, odborných článků na dané téma, které vyšly v celostátním periodiku).

ad 3) Problémy životního prostředí a možnosti jejich řešení:

- VŠ vzdělání v jednom z následujících oborů: chemické obory, meteorologie, ochrana životního prostředí.
- odborní pracovníci orgánů ochrany přírody, MŽP.
- pracovníci v oblasti EIA apod.
- publikační činnost v oboru (autorství knihy, odborných článků na dané téma, které vyšly v celostátním periodiku).

ad 4) Občan a životní prostředí:

- VŠ vzdělání v jednom z následujících oborů: právo, ochrana životního prostředí.
- odborní pracovníci orgánů ochrany přírody, MŽP.
- členové okresních a městských zastupitelstev, pracovníci ve státní správě.
- publikační činnost v oboru (autorství knihy, odborných článků na dané téma, které vyšly v celostátním periodiku).

ad 5) Metodika, skautská praxe:

- publikační činnost v oboru (autorství knihy, metodických článků na dané téma, které vyšly ve skautských časopisech)
- prokazatelná skautská praxe v oboru

OČK Táboření (TAB)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- odborník na úrovni střediska, okresu, kraje, ústředí - je schopen pracovat ve funkci “poradce pro táboření” na zvolené úrovni; poskytovat odbornou a metodickou pomoc vůdcům oddílů - lektor pro odborky.
- přispívat do regionálních či celostátních periodik nebo se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury

Obsah OČK:

1) Vývoj táboření z historického hlediska.

Zná historicky vývoj táboření a táborových staveb, jejich konstrukci a účel a je schopen srozumitelnou formou vysvětlit rozdíly v konstrukci, účelu a použití.

2) Praktická ukázka

Jde o teoretickou i praktickou znalost stavby různých typů stanů a táborových staveb. Uchazeč by měl být zejména schopen tyto znalosti uplatnit v terénu a dokázat je srozumitelně vysvětlit laikům. Dokáže vysvětlit bezpečnostní rizika provozu tábora a vybraného místa pro táboření.

3) Architektura a stavba tábora

Zná různé způsoby uspořádání táborů, jejich estetickou i praktickou stránku, začlenění tábora do krajiny. Ví a umí vysvětlit a zdůvodnit, v jakém pořadí se staví jednotlivé táborové stavby.

4) Výbava a výstroj

Sleduje vývoj a novinky na trhu s výbavou a výstrojí jednotlivce, družiny a oddílu pro skautskou činnost, je schopen poradit vhodný nákup výstroje a výbavy jednotlivci a oddílu pro plánovanou akci či doplnění výbavy oddílu a je schopen vysvětlit základní rozdíly v různých druzích materiálů a jejich vlastností.

5) Typy táborů, jejich zabezpečení a provoz.

Dokáže vysvětlit rozdíly mezi různými typy táborů (stálý, putovní, vodácký, zimní) rozdíly v zabezpečení, bezpečnosti a výbavě. Metodicky dokáže seznámit s postupem při výběru tábořiště, povolení tábora, hlášení tábora, povolení hygienika a další harmonogram přípravy a vedení tábora. Ví a umí naučit, jak tábor zajistit po provozní a organizační stránce. Zná způsoby a možnosti stravování na táboře, zásobování potravinami a pitnou vodou, uskladnění potravin, likvidace odpadků.

6) Právní předpisy.

Zná a přijatelnou formou dokáže seznámit ostatní s právními předpisy souvisejícími s tábořením ve volné přírodě a hygienickými předpisy.

Zejména zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb., Zákon o lesích 289/1995 Sb. a Vyhlášky MZ ČR 185/1990 Sb. a 445/1992 Sb.

7) Program a vedení skautského tábora.

Dokáže sám připravit kvalitní program libovolného typu skautského tábora (stálý, putovní, zimní). Ostatním dokáže vysvětlit a předvést, jak takový program připravit. Ví a umí naučit, jak působit program tábora neočekávaným podmínkám.

8) Metodika VZ.

Dokonale ovládá příslušné body VZ, je schopen provést přednášku na VK a připravit čekatele ke zkoušce. Je schopen být členem zkušební komise a objektivně zkoušet.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK:

Vlastní formu zkoušky si vybere každý zkoušející sám po dohodě se zkušební komisí. Každý okruh může být zkoušen jinou formou. Během zkoušky musí být použity aspoň dvě různé formy zkoušení, doporučuje se použít jich větší počet.

Zkušební komise si může vyžádat doplňkový úkol či vyzkoušet namátkou vybrané znalosti.

Doporučené formy zkoušky:

1. Uchazeč se aktivně účastní odborného kurzu nebo LŠ.
2. Písemná práce v rozsahu min. 6 stran strojopisu (práce vychází z vlastního výzkumu nebo podává originální pohled na vybranou tematiku).
3. Zpracování projektu.(např. pro výběrové řízení MŠMT)
4. Veřejné vystoupení v celostátním nebo regionálním rozhlase, televizi, tisku.
5. Příprava odborné náplně tematicky zaměřené akce(seminář, ČLK, VLK, LK...)
6. Péče o tematickou část skautské knihovny (střediskové, okresní, knihovně LŠ), sledování a pořizování novin, zpracování seznamu knih s anotacemi, nabídka knih (v tisku, v materiálech LŠ, na kurzech).
7. Účast na VZ, spolupráce se zkoušejícím.
8. Účast na VK, příprava a provedení přednášky na téma Táboření nebo individuální příprava čekatele na VZ.
9. Zorganizování nebo podíl na přípravě expedice do extrémních podmínek (divoká příroda, velehorská expedice, výprava do polární oblasti apod.)
10. Zpracování metodické příručky pro určitou cílovou skupinu (např. pro rovery, pro rodiče, ...).
11. Jako přednášející (lektor) na odborném semináři. (např. Šikovné ruce)
12. Příprava ukázkových (nebo nutných) táborových staveb na veřejných a propagačních akcích (Fénix, Bambiriáda, ...)
13. Praktická zkouška

Zkušební komise může po uvážení uznat i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Další podmínky OČK:

Osobní účast alespoň na třech táborech stanového typu v odpovědné funkci. (vůdce tábora, zástupce vůdce)nebo jiné podobné akci uznané dle uvážení zkušební komise.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

Profesní kvalifikace, která by opravňovala k udělení OČK Táboření bez zkoušky, neexistuje.

V konkrétních případech může na základě prokázané praxe komise rozhodnout o prominutí některé části zkoušky.

OČK Kultura a estetika (EST)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK, by měl mít takové vědomosti, dovednosti a postoje, aby byl bez problémů schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- lektor pro odborky - je schopen vést chlapce a dívky ke splnění odborky a posoudit jejich znalosti a schopnosti
- dokáže poskytnout metodickou pomoc vůdcům oddílů a dalším výchovným činovníkům minimálně na úrovni okresu
- je schopen se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury

Obsah OČK:

1. Prakticky ovládá jeden obor estetické činnosti (hudba, divadlo, literatura, film, výtvarné umění ...).
2. Umí najít vhodné spolupracovníky (umělce, ...).
3. Splňuje požadavky pro třetí stupeň aspoň tří zvolených odborností z kulturních a uměleckých odborek. Při plnění tohoto bodu by si měl uchazeč ověřit i své metodické schopnosti instruktora odborek.
4. Bezpečně ovládá metodiku výuky a zkoušení svého oboru u VZ.
5. Umí po estetické stránce zajistit vzdělávací akci (výzdoba, kulturní program, ...)
6. Má dostatečný přehled o kultuře a historii zvoleného regionu.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK:

Doporučené formy zkoušky:

1. Příprava části odborné náplně tematicky zaměřeného kurzu nebo tématu kultura a estetika pro vůdcovský kurz nebo vůdcovský LK.
2. Účast na VZ jako přisedící, zpracování koncepce zkoušení oboru kultura a estetika.
3. Předloží vlastní práce z vybraného oboru umělecké činnosti nebo připraví představení.
4. Písemná práce v rozsahu min. 8 stran strojopisu (práce vychází z vlastního výzkumu nebo podává originální pohled na vybranou tematiku) - určeno primárně odborníkům jako příspěvek k řešení nějakého problému či publikace nových poznatků.
5. Překlad cizojazyčného textu týkajícího se kulturní a estetické tematiky v rozsahu min. 6 stran strojopisu.
6. Příprava publikace - určeno primárně čtenářům (např. pro skautské vůdce, rovery a rangers,...).
7. Příspěvky do skautských časopisů min. po dobu jednoho roku.

8. Péče o tématickou část skautské knihovny (střediskové, okresní, knihovně LŠ, aj.), sledování a pořizování novin, zpracování seznamu knih s anotacemi, nabídka knih (v tisku, v materiálech LŠ, na kurzech, aj.).
9. Veřejné vystoupení v celostátním nebo regionálním rozhlasu, televizi, tisku, aj.
10. Rozhovor se zkoušejícím.

Téma „3) Splňuje požadavky pro třetí stupeň aspoň tří zvolených odborností z kulturních a uměleckých odborek“.prokazuje uchazeč čestným prohlášením, zkoušející si může vyžádat doplňkový úkol či vyzkoušet namátkou vybrané znalosti.

Formu zkoušky si volí uchazeč sám po dohodě se zkoušejícím s tím, že při zkoušení budou použity aspoň tři různé formy.

Některé úkoly lze plnit i ve skupině. Zkušební komise v tomto případě upřesní požadavky.

Zkušební komise může po uvážení uznat i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

OČK kultura a estetika se nepřiznává na základě žádné profesní kvalifikace ani praxe.

OČK Tělesná výchova a sport (TVS)

Přáli bychom si, aby TV nebyla chápána jako jedna dvanáctina vůdcovské zkoušky, ale jako součást životního stylu. Proto doporučujeme, aby součástí zkoušky byla vždy i praktická část.

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK, by měl mít takové vědomosti, dovednosti a přístupy, aby byl bez problému schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- lektor pro odborky - je schopen vést chlapce a dívky ke splnění odborky a posoudit jejich znalosti a schopnosti
- odborník na úrovni střediska, okresu, kraje.
- přispívat do regionálních či celostátních periodik nebo se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury

Obsah OČK:

I. Teoretické znalosti

A. Povinné body

1. Základy didaktiky atletiky (běh, skok, hod)
2. Základy didaktiky gymnastiky (akrobacie, přeskok, hrazda, šplh)
3. Základy didaktiky sportovních her
4. Základy didaktiky plavání (kraul, prsa)
5. Základní didaktické pokyny ve zdravotní tělesné výchově
6. Fyzická aktivita s ohledem na věk a pohlaví
7. Strava a fyzická zátěž, zdroje energie pro zátěž, pitný režim

8. Únava, její druhy a způsoby odstraňování, rekondice, regenerace, rehabilitace
9. Oslabení dýchacího aparátu, oslabení srdečně cévní a metabolické
10. Zásady bezpečnosti a používání materiálu v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě, na vodě, na horách, v zimě
11. Základní zásady při pěším putování
12. Záchrana tonoucího (ze břehu, z plavidla, ve vodě)
13. Zásady hygieny při sportovních činnostech
14. Pravidla sportů vykonávaných v oddílu nebo ve středisku (atletika, plavání, orientační běh, lyžování, kopaná, volejbal, hokej, softbal) a schopnost jejich provádění v improvizovaných podmínkách (jiné rozměry hřiště, menší počet hráčů, ...)
15. Základní herní systémy soutěží a turnajů, jejich příprava a organizace.
16. Základní metody měření a vyhodnocování tělesné zdatnosti.

B. Výběrové body

17. Základní zásady při vodáckém putování – *letní*
18. Základní zásady při cyklistickém putování – *letní*
19. Základy didaktiky lyžování (běh, sjezd) – *zimní*
20. Jiný zvolený výběrový bod (po dohodě se zkušební komisí).

II. Praktické dovednosti

A. Povinné body

1. Plavání (kraul, prsa, šlapání vody)
2. Záchrana tonoucího (ze břehu, z plavidla, ve vodě)
3. Gymnastika (akrobacie, přeskok, hrazda, šplh) a cvičení v přírodě
4. Ranní rozcvička, pořadová cvičení, drobné pohybové hry (práce se cvičnou družinou)
5. Míčové hry (ovládá dvě míčové hry dle vlastního výběru)
6. Zásoba drobných pohybových her a cviků pro ranní rozcvičky.

B. Výběrové body

7. Ovládání kanoe a pramice nebo raftu – *letní*
8. Ovládání kola, jeho výběr při nákupu, opravy – *letní*
9. Běžecské a sjezdové lyžování – *zimní*
10. Bruslení – *zimní*
11. Jiný zvolený výběrový bod (po dohodě se zkušební komisí).

Z výběrových bodů v teoretické i praktické části vybírá uchazeč vždy dva tak, aby jeden byl letní a druhý zimní.

U držitele OČK se dále předpokládá obsahové i metodické zvládnutí příslušného oboru VZ.

Forma OČK:

Absolvování kurzu, který proběhne formou letního a zimního víkendu, přičemž obě části budou zakončeny praktickou i teoretickou zkouškou.

Komise může zvolit i jinou formu ověření znalostí a dovedností uchazeče.

Priznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

Všem členům Junáka se složenou VZ, kteří splňují jednu z následujících podmínek:

- absolventům studia TV pro II. stupeň ZŠ a pro SŠ,
- vysokoškolským učitelům TV,
- učitelům I. stupně se specializací TV,
- aktivně působícím trenérům a cvičitelům ČSTV, ČOS, ZRTV apod. v úrovni I. – III. třídy,
- absolventům VŠ studia rekreologie.

OČK Písemná práce + Mluvený projev (PIP + RET)

Cíl OČK:

Činovník, který získá OČK, by měl mít takové vědomosti, dovednosti a postoje, aby byl bez problémů schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor akcí vzdělávání činovníků - je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- dokáže poskytnout metodickou pomoc vůdcům oddílů a dalším výchovným činovníkům minimálně na úrovni okresu
- je schopen se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury

Obsah OČK:

1. Prakticky ovládá důležitá pravidla a zásady mluveného projevu, sám dokáže přednést bezchybný proslov.
2. Má přehled o odborné literatuře z oboru rétorika.
3. Ví, co je neverbální komunikace, dokáže jejích prvků používat při svých proslovech.
4. Je schopen řídit diskusi.
5. Je schopen zaznamenat hlavní myšlenky proslovu někoho jiného nebo pořídit zápis z jednání.
6. Zná základní slohové formy a umí je prakticky použít.
7. Dokáže napsat čtivou a srozumitelnou úvahu či esej na jakékoliv téma, které ovládá po věcné stránce.
8. Zná základní strukturu odborné písemné práce, umí ji prakticky použít.
9. Zná pravidla citace odborné literatury, je schopen bezchybně sestavit její seznam.
10. Umí připravit poznámkový aparát k textu.
11. Má dostatečné metodické schopnosti pro vedení programu o písemné práci a rétorice na VK a VLK.
12. Umí zorganizovat a řídit obhajobu písemné práce.

Forma OČK:

Doporučené formy zkoušky:

1. Příprava části odborné náplně tematicky zaměřeného kurzu nebo tématu rétorika a písemná práce pro vůdcovský kurz nebo vůdcovský LK.
2. Účast na VZ jako přisedící.
3. Rozhovor se zkoušejícím.

4. Písemná práce v rozsahu min. 30 stran strojopisu (práce vychází z vlastního výzkumu nebo podává originální pohled na vybranou tematiku) – určeno primárně odborníkům jako příspěvek k řešení nějakého problému či publikace nových poznatků.
5. Příprava publikace – určeno primárně čtenářům (např. pro skautské vůdce, rovery a rangers,...).
6. Příspěvky do skautských časopisů min. po dobu jednoho roku.
7. Rétorické vystoupení na skautském shromáždění – referát na sněmu, proslov při skautské slavnosti, proslov při zahájení LŠ apod.
8. Veřejné rétorické vystoupení – přednáška před veřejností, slavnostní projev, referát, atd.
9. Veřejné vystoupení v celostátním nebo regionálním rozhlasu či televizi.

Formu zkoušky si volí uchazeč sám po dohodě se zkoušejícím, je vždy nutné použít několik různých forem tak, aby byl ověřen celý rozsah zkoušky (písemný i mluvený projev). Zkušební komise může po uvážení uznat i jinou formu zkoušky, která zde není definována.

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe:

Vzhledem k tomu, že OČK pro písemnou práci a mluvený projev je společná, zkušební komise musí ověřit schopnosti uchazeče jak v oblasti mluveného, tak psaného projevu.

Schopnosti v oblasti psaného projevu lze uznat na základě profesní kvalifikace či praxe:

Spisovatelům, autorům naučné a populárně-naučné literatury.

Učitelům českého jazyka na školách všech stupňů.

Píšícím novinářům.

Všem vysokoškolským učitelům, kteří mají praxi ve vedení diplomových prací.

Vědeckým a odborným pracovníkům, kteří publikují výsledky své práce v odborných časopisech.

Schopnosti v oblasti mluveného projevu lze uznat na základě profesní kvalifikace či praxe:

Činovníkům, kde součástí jejich profese či vzdělání je rétorická příprava a praxe, např.: herci, recitátoři, řečníci, kazatelé, psychologové, apod.

OČK Zdravověda (ZDR)

Cíl OČK

Činovník, který získá OČK, by měl mít takové znalosti, dovednosti a postoje, aby byl bez problémů schopen vykonávat tyto funkce:

- odborný lektor vzdělávání činovníků, je schopen připravit a vést vzdělávací program ve svém oboru na akcích typu LK, LŠ, VK, ČK, apod.
- dokáže poskytnout metodickou pomoc vůdcům oddílů a dalším výchovným činovníkům na úrovni kraje, okresu nebo střediska
- je schopen se autorsky podílet na tvorbě metodické literatury
- je schopen zkoušet u VZ
- je schopen vést kurz zdravotníka zotavovacích akcí

Obsah OČK

1) První pomoc

- zástava krvácení
- bezvědomí
- šok
- pneumotorax
- poranění hrudníku
- poranění břicha
- mozkolebeční poranění
- tepelná poškození organismu (teplem, chladem)
- poranění pohybového aparátu (zhmoždění, zlomeniny)
- rány, včetně cizích těles v ráně
- chemická poranění
- úraz elektrickým proudem
- tonutí
- závažné interní stavy
- otravy, uštknutí
- poranění oka
- polytraumata, crush syndrom
- závažné alergické stavy

2) Obvazová technika

- obvazy podle druhu materiálu
 - obinadlové obvazy
 - šátkové obvazy
 - náplastové obvazy
 - z pružných materiálů
 - z nepřilnavých materiálů
 - hotové obvazy
- obvazy podle účelu
 - krycí
 - tlakový obvaz
 - poloprodyšný
 - znehybňující
 - zaškrcovadla
 - improvizace
- nácvik obvazování za použití klasických a improvizovaných materiálů

3) KPR

- umělé dýchání
- nepřímá srdeční masáž
- kombinovaná kardiopulmonální resuscitace jedním i dvěma zachránci
- rozdíly KPR u dětí

4) Život zachraňující úkony - praktický nácvik život zachraňujících úkonů při:

- masivním krvácení
- prostém bezvědomí
- bezvědomím spojeném se zástavou vitálních funkcí
- šokových stavech
- otevřeném pneumotoraxu

5) Hromadná neštěstí

- organizace záchranných prací při hromadných neštěstích
- technická PP, přivolání RZP, v.č znalosti podmínek přistání vrtulníku
- ohledání okolí
- pořadí ošetření
- pořadí odsunu
- třídění raněných

6) Problematika CO

7) Transport raněných

- odsun jedním zachráncem bez pomůcek
- odsun dvěma zachránci bez pomůcek i s pomůckami
- polohování postižených
- indikace a způsoby vyproštění z automobilu a sejmutí přilby při dopravní nehodě
- odsun raněných při překonávání překážek a nerovností terénu

8) Psychologie stresu při nouzových stavech

- zásady psychologického přístupu při katastrofách
- zvládnutí paniky
- překonávání únavy
- překonávání stresových stavů
- vedení skupiny lidí v krizových situacích

9) Zdravotnické maskování

10) Táborová klinika

11) Tělovýchovné lékařství - biorytmy, zátěže dětského a adolescentního věku etc

12) Hygienické předpisy, týkající se zotavovacích akcí pro děti a mládež, vybavení táborové lékárny

13) Zdravý životní styl

- preventivní programy
- drogová problematika
- handicap, integrace handicapovaných

14) Metodika zdravovědy

Forma OČK

Formu zkoušky si volí uchazeč po dohodě se zkušební komisí.

Doporučené formy zkoušky

- příprava čekatele na VZ
- zpracování metodiky pro obor ZDR
- příprava a realizace programu na LK, LŠ apod. s využitím netradičních metod a postupů
- publikační činnost
- osobní pohovor
- absolvence specializované LŠ (forma povinná pro uchazeče, kteří nejsou absolventy lékařské fakulty, instruktory ČČK, zdravotními sestrami nebo zdravotnickými záchranáři)

Přiznání OČK na základě profesní kvalifikace nebo praxe

Profesní kvalifikace, která by opravňovala k udělení OČK zdravověda jako celku, neexistuje.

Po doložení aktivní lékařské praxe může uchazeč požádat o přiznání toho okruhu zkoušky, která s jeho praxí bezprostředně souvisí.

Každý takový případ posuzuje zkušební komise individuálně.